

ה' עמיה אלל היראים היא אולרו סגונו אוחה לסס, ועעס עסזכיר ציראה לסון אולר כי אין ציד העלך לעסות אולר אס לא יקנן עמון עאחרים ועס שהא עקנן וגונו ציחוד שהא יקרא אולר וכן היראה אינה צירי עעים ולכך יקראנה אולר והא למדת שהיראה עיקר הכל וגדולה היא עפאר המדות והיא העולה על כל המלות שפאר המלות כהפילין וליכית וכיו"צ. ים להן זמן צמון עסיהן וכיון שגמר מלעסותן סרי הוא צטל עמנה ולא כן מלות היראה כי אין לה זמן אלל היא קיימת לעולם בכל עת ובכל עעה וז"ס (תהלים י"ט) יראה ה' טהורה עומדת לעד, מטא"כ שפאר המלות סצמון קלוב ונגמרות אחר עסיהן, והיראה אין לה סלמות כי אס המעשים ז"ס אס לא השמור לעסות ליזמר צליה ויקיים מיע: (סח) והתמכרם שם. הנקסו להיות כמכרים ואין קוכה זו מדה טובה:

דוד עיה על צית ראסון (תהלים כיד) סאו שערים ראסיכס והכסאו סתחי עולם וינא מלך הכבוד, כלוי מלך סל הכבוד, אלל צצית סני לא סרחה סכינה כ"כ חדיר אלל חוסף סכן סהכנא חגי הכניא על צית סני (חגי א') וארלה צו ואכנדה אמר ה' כלוי כצוד הסכינה שהיא סהיא היה סס חוסף ואמר ג"כ (סס צ') ומלחתי אה הציה הזה כצוד ולעמיד לנא יחזור סכל לקדמותו כמו סהים צצית ראסון וציחרון מעלה והסנה יוחר ממה שהיה ויסוב סהפארת והכבוד צירוסלים, והא סאמר יסעיה עיה על הציה ססליסי (יסעיה ס') קומי אורי כי צא אורך וכבוד ה' עליך זרח כי סנה סחסף יכסה ארץ וערפל לאמים ועליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה:

פרשת נצבים

טובה תוכחת מגודה מאהבה מסותרה:

(משלי כ"ז)

שלמה המעיה הודיענו צספרו עקרים גדולים צתדה סתוכחה ולמד דעת אה סעס כי סחיים דצקים עס סתוכחה וסמיתה דצקה עס מי ססונא סתוכחה, סחיים דצקים עס סתוכחה הוא סכי (סס י') ודרך חיים סוכחות מוסר, וכ' (סס י') אורח לחיים סומר מוסר וכ' (סס ט') מרסא לסון עץ חיים, יאמר כי רפואות סלסון והא סתוכחה הוא עץ סחיים, וסמיתה דצקה צמי ססונא סתוכחה הוא סכי (סס ע"ו) מוסר רע לעוזב אורח סונא סוכחה ימות, יאמר כי עוזב אורח והא סעובר על דברי תורה לטעה אלל אינו סונא סתוכחה יהיה כספט צמוסר רע ייסרנו ססי למען יסוב מדרכו הרעה, אלל מי שהא סונא סתוכחה לא יספיק לו סיהיה כספט ציסורין כי אין לו סקנה וע"כ יהיה כספט צמיתה, אהצת סתוכחה הוא אור וסופת על עוצת סמדות וסכאח סתוכחה עדות גדולה על רוע סמצע ועל פסיהות סמדות, וע"ז אמר סכתוב (משלי ט') אל הוכח לך פן יסנאך הוכח לחכס ויאסנך, סמוכיח לחצירו ראוי לו סיגלה חליו מלפוכי סאמת ואינו ראוי להסכיף לו רק סילדיק אוחו צמה סראוי וירסיענו צמה סראוי סהרי לדיק ורסע סני ספכים ומי סנעלע מדרך עדה סרסע אינו נקרא לדיק עד סיחקרצ למעלה חלדיק לפי סמדה סרסע צקלה סראסון ומדה

כט (ג) ואזנים לשמוע עד היום הזה. וכאן דרז"ל סאין אדם עומד על דעת רנו עד מי סנה וכן אמרו צמסי אבות צן ארצעים לצניה: (ו) ותבאו אל המקום הזה. הכניס משה סני סקוקים אלו צאמלע דצרו כי רלה לחזק אה לצס צנחלה הארץ וכסס סנחלו ארץ קיסון ועוג סהיו מכל סצעה עממין והכה אוחס והחזיק צאללס כצר והיתה לנחלה לסני סצעים וחלי כן עחידין סינחלו ספאר מעצר לירדן לפי סמעות וחלי סמעה. ורע כי סתוכחות סצפרססו זו כחמרו צלסון משה לא סאמר עשה מפי עלמו סהרי קצלה צידינו סכל סתורה כלה ענרסית עד לעיני כל ישראל סכל כחצ משה מפי סגצורה, ומה סדרז"ל קללות סצמ"כ סקציה אערן וסצמסנה חורה מפי עלמו אערן סכוכה לומר צאלו מפי עלמו סהסכימה דעתו לדעהו סל סקציה ועעס סדצר שהיו קללות סצמורה כסנים כחמרות צלסון סקציה ואלו סצמסנה תורה צלסון עשה לפי סאוחן קללות סצמורה כסנים כחקיימו צציה ראסון שהיו סס עוצדי עכויס וכן הזכיר צהן והסמדהי אה צמותיכס והכרתהי אה סמניכס סהרי צציה ראסון סרחה סכינה, אלל אלו כחקיימו כלן צציה סני וצציה סני כסחלקה סכינה ולכך צא הלסון צכאן צלסון משה ולא צלסון סכינה וכצר סזכרתהי זה צקרר אס צחקותי: וצריך אהה לדעת כי מפי ססרחה סכינה צציה ראסון לכך סזכיר

רבינו

נצבים כט

בהיי

קע

ועדה הלדיק בקלה האחרון וזה הנמלע מחדה
 רשע הוא צחלע, ומפני זה ראוי המוכיח
 לגלות אל הנוכח כל האמת בעניניו ובמעשיו
 כי היא סחוכת העקרית וע"כ אחר שלמה
 ע"ה זכאן עוצה היכחה מגולה מאהבה מקותרת,
 טוב מי שמוכיח לחברו ומדבר אהו קסוח
 ומודיעו האמת בפניו ומראה לו סכאה גדנרי
 פיו יותר ממי שי"ש לו אהבה מקותרת שאהבה
 חזירו בחדרי לבו ואינו מוכיחו על מה שרואה
 בו, ויש שפירסו טונה הוכחה מגולה שהכי
 דנק ראשו עם קוסו כלוי טונה הוכחה מגולה
 כשהיא גאה מאהבה מקותרת כלוי שהמוכיח
 מוכיחו מאהבה, אבל הקמחי ז"ל פירש בשם
 חזיו ז"ל עוצה הוכחה מגולה הוכחה כשהיא
 מגולה היא טונה אבל כשהיא מאהבה מקותרת
 כלוי ראוי שהיה סחוכת בפתר לא דגלוי
 כדי שלא לזייטו, ואחרו במדרש אלה הדברים
 רבה טונה הוכחה מגולה אלו הוכחותיו של
 משה מאהבה מקותרת, זה זלעם הרשע שהיה
 מצדק אה ישראל והיה אחד זלבו ואחד בפיו,
 זא לומר מה עוזו אהליך מואב משכחותיך
 זכי עמון והקציה עקס אה פיו ואחר מה
 עוזו אהליך יעקב משכחותיך ישראל אבל משה
 הוכחותיו היו מגולות, ויחכן לפרש טונה היכחה
 מגולה אלו הוכחה שנחירה כהנים ושנמשכה
 חורה שאין בהן אפי" אהת מפי משה עלמו
 אלא כלן מפי הנבזרה ז"ש מאהבה מקותרת
 והיא הסכיכה הנקשרת הנקראת אהבה בענין
 סכי (שם ט"ו) עוז ארוחת ירק ואהבה שם
 ובאורו סכיכה בענין (סיר ז') אה תעירו ואה
 מעוררו אה האהבה (שם ח') אה יתן א"ש
 אה כל סון זיהו באהבה וכן בהפלה להודות
 לך וליחדך באהבה, וע"כ יאמר טונה הוכחה
 מגולה מאהבה הנאה מאהבה כלוי מן הסכיכה
 ומתו טונה שאעפ"י שעצרו כל הוכחות על
 ישראל ונתקיימו עליהם אלו זכית ראשון ואלו
 זכית סכי הרי עצרו כולן וזאו לעוצחן בענין
 סכי (דברים ח') למען ענוהך ולמען נסיהך
 להיטבך באחריהך וכל הוכחות כלות וישראל
 קיימין, וז"ש הנביא (מלאכי ג') אהי ה' לא
 סכיחי ואהם זכי יעקב לא כליהם, ודרז"ל
 העכו"ם זכפילה אהת ואין להם תקימה סכאי
 (ההלים ל"ז) שם כפלו פועלי און דחו ולא
 יכלו קום, אבל ישראל כופלין כמה כפילית
 ויש להם תקומה סכאי (מיכה ז') אל הסמחי

אויצתי לו כי נפלתי קמחי, וזהו סדרסו רז"ל
 (דברים ל"ז) חלי אכלה זס חלי כלין וחס
 איכן כלין מלמה"ד לגזור שהעמיד אה הקורה
 והיה זורק זה חלים החלים כלין והקורה
 עומדת כך ישראל כופלין כמה כפילות וסובלין
 כמה יסורין היסורין כלין והן במקומן עומדין,
 והוא שאמר ירמיה ע"ה (איכה ז') דרך קסחו
 ויליזני כמסרתי לחן: וז"ש משה בהוכחתו
 (ט) אהם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם
 ראשיכם שבטיכם וקניכם ושופריכם כל איש
 ישראל. נחקצלו עחה זכאן כל ישראל זכרית
 הסכי כשם שנחקצלו זכרית הראשון זמעמד
 הר סיני, ומפני שנצטלו זכרית הראשון שבטיכי
 באהרם (סמות ל"ז) אלה אלהיך ישראל לפיכך
 חזר כאן בארץ מואב לכרות עממם זרית אחר
 וקבלותו עליהם זאלת ובסבועה, ומזה יאמר
 להם משה אהם כלבים היום כלכם לפני ה'
 אלהיכם כלוי המעמד הזה שאהם זכרית הזאת
 כלבים כלכם לפני הס"י כמו שהיו אבותיכם
 בהר סיני זכרית הראשון הוא שחככו זכרית
 הס"י ושחקבלו אותו עליכם זאלת ובסבועה
 מה שלא נעשה זראשון, ויחכן לומר כי ככללו
 זפסוק זה שתי הנטחות האמת שיהיו ישראל
 קיימין ולא יתצטלו לעולם אבל יהיו דור
 אחרון ולעולם יעמדו, והסכי שיהיו זוכין לחיי
 העוה"ז זקיום סחורה, והולרך להנטיח כן
 מפני שישראל היו ראויין להאצד לכוזד הוכחות
 שהזכיר למעלה שעצרו עליהם וע"כ אמר שיהיו
 כלבים היום זעוה"ז כלסון (ההלים ק"ט)
 לעולם ה' דצרך כלב זשמים, ולא יאצדו מפני
 הוכחות הקסות אבל שהייכה להם מרוק עונות
 שבהן יזכו לחיי העולם הבא והוא שאמר
 לפני ה' אלהיכם כלסון (דברים ו') ולדקם
 תהיה לבו לפני ה' אלהיכו שיהי הנטחה זסכר
 העוה"ז וז"ל כלכם כלסון רז"ל שאמרו כל
 ישראל יש להם חלק לעוה"ז, ובפדרש אהם
 כלבים היום מה היום הזה תחלחו מאפיל
 ואחיב מאיר כך אפלה שלכם עמידה להחיר
 סכאי (ישעיה ס') והיה לך ה' לאור עולם
 ואלהיך לתפארתך: ראשיכם שבטיכם. כלומר
 ראשיכם שהם ראשי שבטיכם והזכיר החסובים
 תחלה ואחיב הנבזרים כל איש ישראל ואחיב
 העץ זזכרים ואחיב הנטיים ואחיב הנבזרים.
 כל איש ישראל, דקדקו רז"ל מכאן סכל ישראל
 נחפסין זעון איש אחד וראיה לזה עכן

סמעל

שפעל צדקם ואמר הקציה ליהושע חמא ישראל וכל ישראל נחמסו צעונו וז"ל כל איש ישראל כלו כל ישראל נחמסו צעונו. איש אחד וז"ש (ויקרא כ"ו) וכסלו איש צאחיו ודרז"ל צעונו אחיו ללמדך שכל ישראל ערצין זה בזה. ואם צפורענות מלינו סהרצים נחמסו צעונו היחיד כפי שסרצים נוסעים בזכות היחיד וכן אמר אליהו לחיוז (חיוז כ"ב) ימלט אי נקי כלו נקי אחד ימלט כל האי ואם האמת אהך שחמה נקי ולדיק ונמלט כל העיר צדור כפיד, וכן דרז"ל נסביל לדיק אחד העולם עומד שנאמר (משלי כ"ה) ולדיק יקוד עולם שהרי מדה טובה מרובם על מדה פורענות: (יא) לעברך בברית ה' אלהיך ובאלתו. העברה זו היא הכנסה צדריה כי לא אמר לעברך על צדריה אצל אמר צדריה וזה יורה שסבוונה להכנס צדריה הס"י כמו שצדור צין הצדריים לקיים הצדריה לא לעבור על הצדריה ומזה ה"א לאעלותך בקיימא, וע"ש ובאלתו האלה הזאת החזור לישראל כלו צאלה שפסיתם לו ששנניע אחכם זה ואחם מקבלים אותה עליכם. ויחנן לפרס ובאלתו שהוא חוזר להקציה כלו ובאלה שעשה לכם יאמר אחם נלנים להכניס צדריה הס"י ובאלה שנסבע לכם שהחיו לו לעם והוא יהיה לכם לאלהים, ופסוק של אחריו יורה כן שאמר כאשר דבר לך וכאשר נסבע לאצותיך, ומה שיחזק הענין הזה הוא שאלינו פסוק מלא (ס"א י"ב) כי הואיל ה' לעשות אחכם לו לעם, ואע"פ שכל המפרשים ז"ל פרשוהו מלסון חפץ ורלון, זה אפשר שיהיה בכללו והוא העיקר שהוא מלסון אלה ומה שיחזק לך עוד מש"א צמדם (ס"ד ז') מלך אקור צרהטים כצר נסנמתי לאצותיכם שלא חשנה צכס ובצניכס עד עולם ולא אחליפם צלומם אחרת ואין אקור אלא שצועה שנאמר (צמדצ"ל) ואסרה אקר על נפשה צצצועה צרהטים אלו האצות, אצרהס סכ"י צו (צרהסיה י"ח) ואל הצקר רן אצרהס וחרגומו רהע, יעקב סכ"י צו (סס ל"י) צרהטים צצקהות חמים, לפיכך אינו יכול לעבור על צצועהו, וכן אחם מולא כצצקסו ישראל לפרוק עול מלכות סמים מעליהם צימי יחזקאל מה כ"י סס (יחזקאל כ"י) צלו אכסים מוקכי ישראל לדרוש אח ה' א"ל כהן שקנה לו ענד מהו שיחבל צחרומה אמר להן הן, א"ל מכרו מהו אמר להן כצר ילא מרסוהו,

א"ל אף אנו כצר ילאנו מרסוהו נהים כעכרים אמר להן (סס) והעולה על רוחכם סיו לא נהים אשר אחם חומרים נהים כגוים כמספחות הארלות לשרת עץ ואבן חי אכי כאס ה' אלהים אס לא ציד חזקה וגו' ונחמה ספוכה אמלוד עליכם, אמר להם כל זמן שלא ימכר צדוהו הוא ואחם לא נעכרתם צדמים. סנא' (יסעיה כ"ב) כה אמר ה' חנם נמכרתם ולא צכסך הנאלו: (יג) ולא אתכם לבדכם. כלומר צדור הזה אככי כורה אח הצדריה ואח האלה כי אחם עמנו עומדים סיום לפכי ה' אלהינו אלא אפי' אח אשר אינו פה עמנו סיום כלו צדריה הזאת, ואמר כן לפי ססאצ סרס והצניס סס עכסים העחידים ללאח מכה סרס וע"כ סיה יכול סרס לסציא צאלה אח סדוריה הצאים, ודרז"ל כל הנפשות שנצדלו מצדאסיה סיו סס והגוף עדיין לא נצדל ולפי זה סיה פ"י סכ"י ואח אשר אינו פה צנוף עמנו סיום צכסם ומלה עמנו חחור לצעלה לחלה עומד באלו אמר ואח אשר אינו פה עמנו עומד סיום והזכיר צהן עמידה כלסון האמור צאלאכי סררת (זכריה ג') צין העומדים האלה, וכן ארז"ל שכל הצביאים כהן קצלו נצואתם צקיני אצל לא כהן להם רסוה להחנצא עד זמנן הוא שאמרו צמדסם הכחומא צפסוק (מלאכי א') משה דבר ה' אל ישראל ציד מלאכי על מלאכי לא כאמר אלא ציד מלאכי סכצד סיה ס הכצואה צידו מהר סיני, וכ"א יסעיה ע"ה (יסעיה ע"ה) לא מראס צכחר דצדתי מעת סיהס סס אכי ועמה ה' אלהים סלחכי ורוחו, צאורו כי מהר סיני קצל הכצואה אצל לא כחכה לו רסוה להסחלה עד עתה: (סו) כי אתם ידעם. כלו יס מכס סרה חוענת מלרים וכלכם ראיחם חוענת כגוים אשר עצרתם צקרצם והס ארוס עמין ומואצ ומדין: (עז) וחראו אח שקוציהם וגו' עץ ואבן. ססס נגלו וכן אוחן סל כסך וזהו אשר עמסם צחדריהס סמסחירין אוחן לפי סמחיראין סמא יגכצו: (יז) סן יש ככס שרש פורה ראש ולענה. הארס נקרא ראש לפי ססוא ראש לכל המוריס והוא מר מכל סמאר מוסגיני צלע"ז. ויש ספי סנקרא ראש לפי סהארס צראסו סל סחן הוא כעלא, ולסון לעכה הוא מין עסב מלסון (צמדצ"ל) לעכות כפס כי הוא ענוי כפס נמור: (יח) והיה כשמעו את דברי האלה הזאת. ססוא ארוך סא"ס אקר

אקר

רבינו

נצבים במ

בהיי

קעא

אמר יעשה פסל וגו'. וחברך בלבבו לאמר. יחשוב בלבבו בפתחו הקללות שיסוצו לו לצרכות ויאמר שלום יעשה לי לא יגע צי רע. בשרירות לבי אלך. יאמר שלום יהיה לי אע"פ שאלך בערירות לבי כי בלדקה הלדיקים אחיה שהם רבים ואני יחיד חושא ע"כ כי אחריו לא יאזה ה' קלות לו כי אז יעשן והטעם מיד יכרה, כן פ"י החכם רבי אברהם ז"ל. ויחנן לפרש בערירות לבי בחוזק והוא לפון רז"ל אסרתא דדייכי שהוא קיום צ"ד, וז"ש למען קפות הרה את הלמאה הרעע מהללל במפעלים רעים ואומר ללכת בחוזק לבו כדי שיוסיף למאון נכפסו שהיתה רוח כלוי שנעה מחאוות פעולה העצירה הטיח ויחזור אותה למאה כי לבו חזק בחאוות ונמחשנות רעות המיד כל היום וכל שהוא רולה לכהוג המכהג הזה ולרדוף אחר האוהתיו ומשביע כפסו מאן יותר ירענ להם כי זה משפען וזה דרכן, גם מן הירוע כי הלז באדם פרש הגוף ומחשבות עכפיים והמעשים פירות וכל ילר מחשבות לבו של רעע רק רע כל היום לא ימיע מעשות פרי רע ומר ואף אם אינו מוליא מחשבתו לפועל הנה הוא נעכס על המחשבה בלב ולזה כוון שלמה ע"ה במה שאמר (משלי ט"ו) לב שמה ייטיב פכים ובעלבה לב רוח נכאה. באר שלא יקל צעיני האדם עכין המחשבה שהרי שעתה הגוף ועלצונו תלויים במחשבה וא"כ הרי המחשבה שהיא מן הלז יולאה לפועל ומחגלית צנוף האדם, ומעשה יחבוכן האדם בעלמו גודל סכרו אם ישמה צמלות וגודל עוכסו אם ישמה בעצירה, וכן צמדת העלצון על סכרו ועוכסו, וז"ש רז"ל שהורי עצירה קסין מעצירה לפי שהרהור הזה יולא לידי פעולה ומחגלה צנוף וע"כ יהא קסה מעצירה בלא הרהור שהרי בזה הרהור ופעולה וזה פעולה בלא הרהור, והמאמר הזה דרז"ל גדול הערך מאד רבו צו הפירושים וזה שאמרהי אחד, ועוד פירסו צו הרהורי עצירה קסין מעצירה כי רגילות המחשבה מציא האדם לידי עצירה, ועוד פירסו כי הרהורי עצירה קסין על הכפס מעצירה עלמה לפי שהרהור תלוי בלב והכפס משכנת בלב וע"כ כשהוא מעמא אותה במחשבה רעה קסה יותר מן העצירה עלמה כי העוסה עצירה עלמה אין מחשבתו כ"כ ערודה, ועוד פירסו צו הרהורי עצירה קסין מעצירה כי המחשב לעשות עצירה אחת בגון לגזול או

לגנוב או לבא על אחת מן העריות ומשנ בלבו אם יבא אדם כנגדו שם לבעל מה שאני רולה לעשות אכנו או אהרנו כדי שאשלים חפלי ומחלל כי כסגנצ או גזל או בא על הערות מעשה עצירה אחת אלל ההרהור היה קסה יותר מגוף העצירה שהרסר כעה עצירות ובמר בלבו שיכה ושיהרוג ולצקוף יעשה העצירה: ואם ישאל שואל והיאך יעניס הכי על ההרהור בלא מעשה כי צודאי אין האדם יכול לפלוט בעלמו שלא יעלו בלבו מחשבות רעות וא"כ למה עניס על מה שאינו צידו, אבל אודיעך עיקר הדבר ידוע כי בחירת המעשים מקורה צידו של אדם לטוב ולרע הוא סכי (דברים ל"י) ראה נחתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת הרע ואת הרע וגו' וצמרת צחיים, גם בחירת המחשבה מקורה צידו אחר ההכנופ כי כלפוח שיחשוב מחשבה טובה וכזהר שיפכה לבו מלחשוב מחשבה רעה והוא נבעל על המחשבה הטובה וכעכס על המחשבה הרעה, ומת שלפעמים יולידו פרעסיו ורעיוניו מחשבות בלתי טובות ויעלו על לבו צפתע פחאום הרהורים לא ראיון שלא צמחכוון הנה זה ערס ההכנות והוא קימון המכסול וחממא כי הטח עלמו עני אורה ולא גדל כפסו בעדרגת ההכנות, ותקנחו ורפואתו שישהדל בהכנות והוא שיכין לבו ומחשבותיו אל הסס יתעלה ולו יבענד ויכוף מחשבתו במחשבה טובה ובכשרון המפעלים ואם באת המחשבה הרעה סיגער בה שאם אינו גוער בה והיא עומדת בלבו הנה הוא נעכס, ובאמר יתמיד מחשבתו זאת זמן רב ויכין לבו לחצנת הסס יתי ולקרבה אליו וללכת בדרכיו גם ה' יהן הטוב ויגמלהו כלדקו שיכין לבו שלא יחשוב בדבר רע ולא יעלה במחשבתו רק טוב וע"ז אמרו בל לטהר מסייעין אותו ורבים הכתובים על העיקר הזה הוא סכי (דה"א כ"ח) כי כל לצנות דורס ה' וכל ילר מחשבות מנין אם תבקשנו ימלא לך, וכי (משלי כ"א) ותוכן לבוח ה', כי הס"י תכין לב האדם ומישר חולדתו כשאדם תכין לבו כנגדו יתעלה, וכ"כ (תהלים י') תאות ענוים שועת ה' תכין לבס תקסיצ אונק, וכי (דה"א כ"ע) ה' אלתי אברהם ילחק וישראל אצותיכו שמרה זאת לעולם לילר מחשבות לבז עמך והבן לבצם אליך:

מכה הסכל. וממדות הנפש הסכלית וכשהוא חושב צו הנה הוא חושב במצח מדותיו ואין אמת המשתמש בעצד סכל כאמת המשתמש בצד חורין חכם, כי כן נחלתה פרק שכי מספרו, ועוד נעם אחר הרהורי עצירה קסין מעצירה אחר מעטה העצירה כי כיון שעטה העצירה כזר ועוד הוא מהרהר צוה הוא קטה לענין עונש הנפש מעצירה עלמה אצל קודם מעטה העצירה אין עונשו קטה ואינו נענש כלל שהרי ארז"ל מחסבה רעה אין הקציה מלרפה למעטה ואינו נענש עליה וכה"א (תהלים ק"ו) אין אם ראייה צלזי לא ישמע ה', אלא איב היטה מחסבה עכ"ם ס"י זה (יחזקאל י"ד) למען חפוש אה צית ישראל בלצם: שרפה כל ארצה. ע"ד הפסעו מלה ארלה החזור למה שהזכיר אה מכות הארץ כי הזכיר הארץ ההיא דרך כלל ועמה יאמר גפרית ומלה שרפה כל ארלה כלומר כל ארלה של הארץ ההיא, או יאמר כל ארלה כל מצח של הארץ ההיא יהיה כמחפכת סרוס ועמורה. ויתכן שירמוז למלה כל ואומר כל ארלה, ארלה של כל, כי בזמן הרלון לא חסר כל זה וזמן הכעס נחמלק השכינה חסוץ ארלה שרפה:

(כה) וישתחו להם אלהים אשר לא ידעום ולא חלק להם. כלו' לא ידעום באלהים שלא ידעו להם כח אלהות שיהיה להם כח מעלמם ולא חלק להם שלא נחנס לחלקם רק לחלק הכנענים שנא' אשר חלק ה' אלהיך אותם לכל העמים, אצל חלק ישראל יולר הכל הוא שנא' (תהלים ע"ז) ה' מנה חלקי וכוס'י, ואנחנו חלקו שנאמר (דברים ל"ב) כי חלק ה' עמו:

(כז) ויחשם ה' מעל אדמחם. הפרטה הזאת צבית ראשון כי שם עצדו ע"ג ואמר ויחשם ויפליכם על עשרת השצעים שמים סגלו לא חזרו והם נקראים נדחים ומזה אמר כיום הזה כלו' כיום הזה שאחם צמדצר וקובלים צמקום אחר אצל אחם נדחים כי לא צאחם עד עתה אל המכותה ואל הנחלה שאחם עהידין לצא שם כך יגלו צכיכם אל ארץ אחרת ויהיו מקובלים צמקום אחר נדחים מאלרלם:

וישליכם אל ארץ אחרת. למ"ד של וישליכם רצתי וידוע כי היא הגדולה שבכל האותיות, ומה שהיה רצתי יחכן שירמוז אל המעלה הגדולה הנשאת המושלכת בזמן הגלות הוא שאמר ירמיה (איכה ג') הסליך מעמים ארץ

הפארת ישראל, וכיב עוד (תהלים ע"ח) ותפארתו ציד לר והוא סכי (דניאל ה') ותשלך אמת ארלה והוא איקונין של יעקב החקוקה צכסא הכצוד, וז"ס צמדצם איכה כלום הם מכעיסין אחי אלא צמציל איקונין של יעקב החקוקה צכסא הכצוד הדא היא מקלקלא לאסיהון הס"ד הסליך מעמים ארץ הפארת ישראל וז"ס דע"ה (תהלים ק"ב) כי נשאחני ותסליכני כי המעלה הגבוהה הנשאת הסליכה וכיון שהסליך אוחה מעלה לא זכר הדום רגליו שהיא עטרת המקבלה ותפארתה צקוד (מוסלי ד') עטרת הפארתה ממגנך, וז"ס (איכה ה') נפלה עטרת ראשנו וכיון שנפלה נפלו ישראל שנא' (עמוס ה') נפלה לא תוסיף קום צחולה ישראל, וצלסון ה"ז מליכו שאמר יחזקאל הנציח על מלכות צית דוד (יחזקאל י"ע) ותהם צחמה לארץ הושלכה: (כה) הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו. כי רש"י ז"ל נקוד על לנו ולבנינו ועל עיין דעל לדרוש שאף על הנגלות לא נכס הרצים עד שעצרו אה הירדן מעקבלו עליהם אה השצועה צהר גרזים וצמר עיבל וכעסו ערבים זה לזה, ומציח הירושלמי שאמר כן אחר רשצ"ל צירדן קבלו עליהם הנסתרות אחר להם יהושע אה אין אחם מקבלין עליכם הנסתרות צאין מים וסוטפין אחכם אר"ם צן צצידא חדע לך שהרי עכן חעא ורובן של סנהדרין נפלו צעי אחר להם צכס הותרה הרלועה ילה צה קול ואמרה אין לכס עסק צנסתרות, וס"י צכס הותרה הרלועה שאחם לוקים עכסיו על הנסתרות, ויס שפירש צכס הותרה הרלועה כשאמר מטה צכס כלומר סן יש צכס אז הותרה הרלועה להעכס על הנסתרות, ורש"י פ"י שם צמקכה סנהדרין כי מעקבלו עליהם השצועה נחייצו צנסתרות והיה ראוי לינקד לה' אלהינו כדי לדרוש שאין הנסתרות לה' לצדו כי גם לנו הם, אצל לפי שאין כצוד השם לינקד ונקד לנו ולצננו צמקומו וע"כ הולרך לינקד עיין כנגד אוחיות לה' אלהינו להסלים י"א אוחיות: והרמב"ן ז"ל כחצ דעתי צדיך הפסעו כי הנסתרות הם החמאים הנסתרים מן העושים אוחן כמו (תהלים י"ט) שגיחות מי יצין מנסתרות נקני, יאמר הנסתרות לה' לצדו הם אין צהם לנו עון אשר חעא אצל סנגלות סחן הזדכות לנו ולצנינו עד עולם לעשות אה כל דצרי סתורה הזאת

רבינו נצבים כמו בחיי קעב

לכן יחכה ה' לחנככם ולכן ירום לניחמכם, וכבר העירוהו'ך על סוד פסוק זה בחבור זה, ויש לך להשכיל עוד כי מהפסוק הזה יולא שם מומחה לשאלת חכם בלרוף אותיות והם ג' שמות כל שם ושם של ג' אותיות וכולן הן תשעה יהוא סוד העי'ת הכפולה בשם הידוע והשם הזה מעיד שאין צמלת הנקשרות וא"ו אחת מלאנו וא"ו של אלהינו שנסארה יחידית מן הברוך וזה מבורר :

ו(ג-ג) ושבת ער ה' אלהיך וגו', בכל לבבך ובכל נפשך ושב ה' אלהיך את שבותך. כבר ידעת מאמר רז"ל צטרק ראסון של ע"ז אין בן דוד צא עד שיכלו כל הכסמות שבגוף שכלי (שם כ"ז) כי רוח מלפני יעטוף וכסמות חכי עשיתי, ובאור הכי כי לא לעולם אריז עם ישראל ולא לכלה אקלוף שלא אנאל אחכם כי רוח מלפני יעטוף כלו' מה שאני גואל אותם זהו צבחה הרוחות אשר הן יולאין מלפניו וכסמות שאני עשיתי שהן מואחרות ליכנס בגוף ומלת יעטוף לסון אחור מלסון (בראשית ל') העטופים ללבן, ופירש הרמב"ן ז"ל כי לזה נסמכו שני הפסוקים זה לזה מלת נפטר למלת וסב לבאר כי נסמכותו בכל נפסכס עד ה' אלהיך כלומר שכל הנפשות של ישראל שהן בגוף יסובו עד ה' ויזכו החדשות לללח וסב ה' אלהיך את שבותך ורחמך וסב וקצנך וז"ש חכה וצניך שהוא רמו לכל ישראל, וכן עוד צימות פרק הבא על יצמתו אמר אין בן דוד צא עד שיכלו כל הכסמות שבגוף שכלי כי רוח מלפני יעטוף וכסמות וגו' וכתיב צהריה (ישעיה כ"ז) ואמר סלו סלו פנו דרך: ושב וקבצך מכל העמים. כבר הזכרתי שהפרסה של מעלה הרמוז על בית ראשון שחרב בעון ע"ז וע"כ תזהיר על ע"ז והעניש עליה גלות אל ארץ אחרת, והנדרים על עשרה הסצעים סגלו ציד מלך אסור לחלח וחבור כהר גוזן וערי מדי, ופרסה זו סממוכה לה הוכיח כן כי בגלות עשרה הסצעים ידבר ולכך יתחיל צנדרים ואמר אשר הדיחך ה' אלהיך שמה כי עמסם שהם רוב ישראל ידבר ואחרי הקצון שהוא הזכיר עוד קצון אחר של גלות אחר והם הנפולים אכחנו חלה פה יהודה וצנימין שאנו מושווים חמת האויבים והסוכאים אשר רדפונו, והנה אכחנו נפולים ומפוזרים בארלותיהם ועזה אמר אשר הפילך ה' אלהיך

חקה עולם שכל קצלנו על אשר איכנו פה לדורות עולם ולפי שהצ"ח צאלת את ישראל לעשות כל המלות הול"ח מן החרם העושה צטגה שלא יקולל צאלה הזאת ע"כ. והחכם רבי אברהם ז"ל פי' הנקשרות מי סיעצוד ע"כ צסחר מןפסו ציד השי"ת והוא יפרע ממנו אין לנו צו חיוצ: ושמעתי בשם הרמב"ם ז"ל צפי' פסוק זה הנקשרות לה' אלהינו יאמר קודות החורה הנקשרים וטעם המלות לשם יחעלה הם ואם יזכה אדם סיקח אצנו שמן מנהם ציריעת טרם העלוה ועקרה צנכסר טבה אל יפער צכך מן הנבלה שלא יעסה המלות צענין גופני אין לו להמנע מזה שהרי הנבלות לנו ולצנינו לעשות, והפי' הזה צעלמו שהם יקר וספיר אגל אינו צענין הפרסה: ויתכן לפרש הנקשרות לה' אלהינו כי מפני שהזכיר צספוק של מעלה ויחכם ויסליכם אל ארץ אחרת כיום הזה יגלות הנדרים והנפולים הוא ארוך ציותר והקץ סחום ונעלם ונכסר ולכך סמך מיד ואמר הנקשרות לה' אלהינו כלו' אין לנו צו שום ידיעה כי הוא ענין נסחר לה' אלהינו לצדו ואין אחר יודע עד מה, והנבלות לנו ולצנינו כלו' כסיהיו חוהן הנקשרות נבלות לנו ולצנינו עלינו לעשות את כל דצרי החורה הזאת, ולמדנו הכי הזה כי חורחנו קיימת לעולם לא הצטל צזמן מן הזמנים ואפי' צזמן העשיה וקיום חורה משה שזה צכל זמן צין צזמן הנקשרות שהוא הגלות צין צזמן הנבלות שהיא הגאולה ומזה דרז"ל (דברים י"ז) ימי חיך העולם הזה כל ימי חיך להצ"ח לימות המשיח, ועם הפירוש הזה יסיה הפסוק מכוון ונקשר עם מה שהזכיר צפרסה למעלה ולמטה: ויש לך להחשודר צמלת הנקשרות שהוא חסר וא"ו הנקשרות כי וירמוז הכי על הסכינה ומה סקראת הנקשרות לפי שהיתה מןקשרות צענו והיא הנקשרות ממנו צזמן הגלות שאכחנו צו וצהקשר פכים מתי"ש (שם ל"ג) אסתירה פני מהם, ויאמר הכתוב כי הנקשרות מצקשת רחמים לה' אלהינו סיבלה סקץ לנו ולצנינו, וכ"מ כמה כחוצים סמלריכין גאולה לעלמו, וכן דרז"ל (תהלים ע"י) אגילה ציסועהך ציסועתכו לא נאמר חלא ציסועתך, וכן (שם ס"י) הוסיעה ימיך ועכני, וכ"כ (ש"ב ז') אשר פדית לך ממלרים גוי ואלהיו. והחבונן צדצר סנצ"ח עיה שאמר (ישעיה ל')

שמה כי עמנו ידבר, והזכיר שני פעמים וסב
 לרעו על קנוץ שני גליות שהן שני קבולין
 גלות עפרת הסבטים וגלות יהודה ובנימין,
 ועזיא הכניח (ישעיה כ"ו) עוד אקנץ עליו
 לנקנליו כי עלצד קנוץ הכדחים עוד יש על
 סנקנלים שהם קנוץ אחר והם יהודה ובנימין,
 וע"כ נראה מלסון הכי כי עקר התשובה עתידה
 שתהיה בהם וז"ל אשר הדיחך וסבת כי עמם
 שהם כדחים ידבר בהצטחה התשובה ואחר
 פיהו הם כגאלין הוסיף לומר וסב וקנלך
 קנוץ שני לרעו על גלותו זה אהכו יהודה
 ובנימין הנפולים ומה אחר אשר הפילך, ואח"כ
 חוזר ומדבר עם הכדחים כבתחלה זכ"ל אם
 יהיה כדחך בקלה הסמים הנטיה אוחס סיוליאם
 אל הארץ וירסוה, ורעו בזה ג' ירוסות ובסליסיה
 הגדל מעלהם יוחר ממעלת דורו של דוד ושל
 שלמה עיה והנטיהם עוד בצטול ילח"י ובהסרת
 הקנאה והסגלה והוא שאמר והביאך ה' אלהיך
 אל הארץ אשר ירסו אצותיך וירסוה והיטבך
 והרצך מאצותיך, ואמר עוד ומל ה' אלהיך
 את לצבך ואת לצב זרעך וטעם ואתה הסוב
 הצטחה שהם עתידין לעסות כן סיסיוו בהסובה:
 (ה) אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשחה, ודרז"ל
 צקדר עולם אשר ירסו אצותיך וירסוה
 ירוסה ראסונה וסניה יש להן סליסיה אין
 להן כלוי ירוסה ראסונה סקדסה יהוסע לסעחה
 ולא קדסה לעת"ל יש להן וסניה ג"כ סקדסה
 עזרא וניה דינו לסעחה ולעת"ל יש להן ג'
 אין להן אינה לריכה קדוסה סהרי מקודסה
 ועומדה היא ע"י עזרא וניה דינו סקדסה
 לסעחה ולדורות כן פ"י הרב תורי רס"י כ"ע.
 ויחנן לומר ירוסה ראסונה וסניה יש להן
 סירסו ארץ ישראל צראסונה ובסניה צראסונה
 ע"י יהוסע ובסניה ע"י עזרא אצל לא ירסו
 שאר ארלות אצל סליסיה לא הויה להם ירוסת
 הארץ לצדה אלא כל העולם וזהו שאמר
 וסיטבך והרצך מאצותיך ולכך הזכיר בסני
 הצחים ירוסה ונג' הזכיר מעלה היחרה על
 סניהם, וזה דומה למה סדרסו צמק"א מסני
 מה כל הסירות כלן צלסון נקנה וסיר של
 עתיד צלסון זכר דכ' (תהלים ל"ו) סירו לה'
 סיר מדם וכ' (ישעיה כ"ז) ציוס שהוא יוסר
 הסיר הזה צארץ יהודה מה נקנה זו מהעברה
 ויולדה ומזרה וממעברה כך ישראל כגאלין
 ומזרין וגולין אצל לעתיד עסיהו כגאלין סוב

אין גולין ועוד מה נקנה זו כופלת עסור
 ככסים כך ישראל צגאלה ראסונה כצטו סנפס
 עממין שהן אחר מעשרה לסבטים אומות אצל
 לעת"ל עתידין סירסו כל העולם כלו כזכר סירס
 כל ככסי אציו דכ' (יחזקאל מ"ח) סער יססכר
 אחר סער זבולן אחר. ובסדרש הנחומא צקוף
 סדר סופטים והסליסית יוחר צה סליכן עתיסצין
 צארלס אלא צגאלה ג', גאלה ראסונה זו
 גאלה מלרים, גאלה סניה זו גאלה עזרא,
 הג' אין לה סססק ע"כ, ועוד צאלה הדברים
 רצה להם להם ולזרעם אחריהם להם להם
 אלו עולי מלרים, ולזרעם אלו עולי צבל,
 אחריהם לימות סנפסיה: (ו) ומל ה' אלהיך
 את לבבך, כי הרמזין ז"ל סיסיר מסס ערלה
 הלצ כי האמדה וסאר הסאוות הן ערלה הלצ
 והחומד והנוטם אל הסאוות נקרא ערל כענין
 סכ' (ירמיה ע"י) וכל ציה ישראל ערלי לצ
 וכל מי סליכו חומד ולא מחלוס נקרא עול
 לצ, ולכך הצטיהם צומן סיעסה הלצ צעצעו
 מה סהסכל מחייב כי יסוב סזמן למה סהיה
 קודם חעאו של אדם, וז"ל ירמיה (סס לי"א)
 הנה ימים צאים כאלם ה' וכרתי את ציה
 ישראל ואת ציה יהודה צרית מדסה לא כצרית
 אשר כרתי ונוי זאת הצרית אשר אכרות את
 ציה ישראל אחרי הימים שהם כתי את חורתי
 צקרצם ועל לצם אכתצנה, וכתיצה הסורה
 על הלצ הוא צטול ילח"י והסרת הסאוות כלן
 סהיא מילת הלצ: (ח) ועשית את כל מצותיו
 אשר אנכי סצוך היום. אחר שאמר וסבת ואמר
 ואתה ססוב הוסיף ואמר אשר אככי מלוד היום
 וכ"א למעלה ככל אשר אככי מלוד היום וזה
 לצאר כי עקר הסובה אינו אלא לאחוז ולחמוך
 דרך חורת מטה ולכך יזכיר עם הסובה צכל
 פעם ופעם אשר אככי מלוד היום, וזה דבר
 ירמיה (ירמיה צ') הלא זאת העסה לך עזבך
 את ה' אלהיך צעת מוליכך צדרך, כלומר
 צדרך סידוע הוא דרך חורת מטה ססחזיקו
 צו אצותיך סראסוכים:

(ט) כי ישוב ה' לשוש עליך לפיכך כאשר שש
 על אבותיך. יחנן סירמוז סכ' סזה לחזרה
 סמלך עם סכלה צזמן הגאלה וסעורה כחוב
 כן כי יסוב ה' לפיכך לשוס עליך כאשר שס
 על אצותיך וצאור סענין כי ססס סככצד
 יוסיך צכל מעסה ידיך כלוי יתן לך יחרון
 סוזה כסיסוב סמלך אל סמלכות ואז יסוס
 עליך

עליך כאשר שם על הצוח'ך. ואם תשאל מהי יסוד ע"כ הזכיר אחריו כי תמצע כי תסוב על דרך הכי טובו אלי ואסובה אליכם ולמדנו כי הדבר תלוי בתשובה ובאור ואסובה אליכם ואסובה לה"א אחרונה ללרכבם והנן זה: (יא) כי תמצוה הוצאת. יאמר. זה על התורה כלי (דברים ח') כל העלות אשר אנכי מלך היום. לא נפלאה היא. אין ענינה נסתר ומכוסה שלא תוכל לעסותה. וז"ל לא נסתרים היא שהיא באור ללא נפלאה היא וכן לא מעבר לים באור ללא רחוקה היא. וה"ל זה הוא הים הגדול שהוא חסוד והוא מן הנמנע סתיו בני אדם רשאים ליכנס עם מפני חסכה המים ואין הכוונה בשאר הימים שני אדם יכולין להכנס בהם לפי שכנסם שאמר לא נסתרים היא והיא תניעה שהרי מן הנמנע סיעלה אדם לסתים כך מעבר לים הוא תניעה: (יב) לא בשמים היא. יתכן לפרש כי מפני שהתורה הזאת היתה נסתרים יאמר נסתרה לא נסתרים היא שכבר הורדתי להם מעט. ועלת היא תרמוז כי החכמה העליונה נסתרים. ולא מעבר לים היא. זה י"ס אוקיאנוס הוא הסובב את כל היסוד שם החכמה העליונה ולכך הולך להזכיר י"ס שם לא כן היה לו להזכיר התהום וסייחור לא בהתהום היא כדבר איוב שאמר (איוב י"ח) תהום אמר לא צי היא והיה הספור יותר כאלו להזכיר דרך עליה ודרך ירידה. והזכיר על דבר ודבר מלת היא שהוא לסון מועט ולרבות החכמה העליונה המקפת את הכל מקפת את הגלגלים והגלגלים את הים והים את היסוד וז"ל לא נפלאה היא מעך ולא רחוקה היא להורות כי י"ס חכמה רחוקה וכן לא נסתרים היא ולא מעבר לים היא. ועוד כוכל לומר כי הזכיר ארבעה פעמים מלת היא כנגד ד' יקודות העליונים הנמסכים ונאללים מן החכמה העליונה ואלו שמוחם צרמו אברהם יצחק ויעקב ודוד נאללו מהם כנגדם בעולם הנפרדים ארבע היות הקודם וד' אופנים ובעולם הספל הזה ארבעה יקודות שהם קיום כל עורכב ועמידתו: ובפרש לא נסתרים היא לא תמלא בנפי הרוח ולא מעבר לים היא לא תמלא לא נסתרים ולא נסתרים שמואל אמר אין התורה מלויה לא באקטרוולוגין ולא באלמגניכין שנא' לא נסתרים היא אין התורה מלויה אלא צפי שמהעסק במלאכה

נסתרים אמרו לו לשמואל והלא אקטרוולוגוס אמה אמר להם מימי לא הקהכלתי נחמנה זו אלא נסתרה שהייתי נפכה לבית המים ע"כ. ועל חכמות אלו היה מזהיר יסעיה לישראל ואמר להן (יסעיה ביה) למה תסקלו כסף בלוא להם ויגיעכם בלוא לסנעה יאמר להם אהם עוקלים כסף ומפזרים. ממוון לקנות חכמות שאינן להם ואין הנפש כזוכית בהן או. למה אהם יגיעים ומאזדים כחכם ומכלים ימיכם בדברים שלא חסנע נפסכם מהם שמועו שמוע אלי ואכלו עוב היא התורה. הנקראה לקח עוב כי זמן הלחם האמתי וסיהיה לכם לסנעה וכן תהענג בדשן נפסכם כלו' בלחם הזה תהענג נפסכם ציו העליון כמו שהנוף תהענג בדשן וכ"ל דוד על הענוב הנפש (תהלים קיג) כמו חלג ודשן חסנע נפסי. ומכאן שאין להחעסק בשאר החכמות אלא בעקר שהיא תורתנו לא ולמד משמואל שלא היה מהעסק בהם אלא בעקום האקור לדבר עם דברי תורה והוא מקום בלתי נסתרה וכ"ל רז"ל לא ונקט טעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה ולמד חכמה יוכיח והעעם מפני שמוחך עסק שאר החכמות יבא האדם לפעמים צדה לידי נטיה מדרך האמת כי אין לך שום חכמה בעולם שאין בה פסולה וסיג כי לכך נמשלות החכמות כן לכסף כי הכסף צרוז יש צו סיגים ואינו כסף לרוף אבל תורתנו כסף שאין צו סיג כלל ולכך נמשלה לכסף לרוף הוא שכי (תהלים י"ג) כסף לרוף בעליל לארץ מווקק שנעתיים: מי יעלה לנו השטימה. יש בכאן רמז כי השם המיוחד לא תחנן הסגתו כי אם לעם ישראל הנמולים שהם חתומים באות צריה קדם ומלינו ג"כ שלא יתכבד עשומד אלא מי שהוא כמול שכן מלינו באצרתם קודם המילה שכתוב צו (צדאסית י"ז) ויסול על פניו לא הי' מתכבד אלא כופל. לאחר המילה עשומד שכיכ (סס י"ט) ואצרתם עודנו עומד לפני ה' ובלעם לא התכבד מעולם אלא כופל שנא' (צמדבר כ"ד) כופל וגלוי עינים וכן רמז משה צמה שאמר להקב"ה נסכה ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם יאמר כי הנמולים יסאלוהו על השם המיוחד. ומפני שהמלות חתומה באות צריה קדם ע"כ אמרו במדרש (שיר ג') בלצאות או באילות הסדה לצא שים לי צה אוח ולא אמרו סיהיה לי לאוח. והזכיר הכי צרמו מילת הנסר

צחחיתת

צחתימה השם המיוחד אחר שהזכיר צפירוש מילה הלצ באמרו למעלה ומל ה' אלהיך את לצצך וגוי כי מילת הלצ הוא צעול ילך הרע וכשיחצטל הילהיר כמלאו חצרו של אדם כולם כחשבים ומדונקים צסם המיוחד ויעשו צטצע מה שהסכל מחייב וצא הרמז בפרשה הזאת להורות כי צזמן הגאולה יהיו כל ישראל צעלי ההסגה מולי הלצ והצטר דנקים צסם המיוחד וזהו רמז מ"י יעלה" לנו" הסתימה" וכן אחר הכניא ע"ה (ירמיה ל"א) כי כולם ידעו אחי למקטנס ועד גדולם: (יד) בפיך ובלבך לעשותו. הזכיר צכאן סלסס דצרים ספה והלצ והעעשה. והנה כל המלות ככללות צסלסס חלקים אלו כי ים מלות חלויות צפה ויש חלויות צלצ ויש צמעשה ועל זה דרז"ל על גי דצרים סמולם עומד על החורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, על החורה זהו צפיק, ועל העבודה זהו צלצצך זו עבודה צצלצ, ועל גמילות חסדים זהו לעשותו, ומן הידוע כי המלות החלויות צלצ עבודה גדולה להקציה מן המלות החלויות צדצור ולכך ארז"ל פוסק מדצרי חורה לפסוק ק"ס ואמרו על פסוק ראשון זו היא ק"ס של רצי יהודה הנטיא, והחלויות צדצור עבודה גדולה יותר מן החלויות צמעשה ולכך אמרו גדולה חורה יותר מכל הקרצכות כלן שנאמר (ויקרא ז') זאת החורה לעולה למנחה ולחטאת ולאסס ולמלואים ולזבח הסלמים, ומפני זה הזכיר וצלצצך צאמלע לחסיצותו מכלן והזכיר לעשותו אחריו, וכי הרמזין ז"ל צפיק וצלצצך הוא עכין הודוי על הססוצה שהזכיר למעלה, ואמר כי המלות הזאת על החסוצה נאמר שהוא מלוה צה כמ"ס ושצת עד ה' אלהיך, ואמר לא נפלאה היא ולא כחוקה כי אף צהיותם צארן אויציהם צגלות ותס כדחים וכסולים יכולין סס לצו צהסוצס צכיע סהס אף אס היו צסוק העולם קרוצ חליך הדצר מאר לעשותו צשכי דצרים אלו צפיק וצלצצך סחסכים צוחסצחך והנמור צלצך וחמודס צפיק: (עו) ראה נחתי לפניך היום את החיים ואת השוב, מכאן שהרסות כחונה לו לאדם והצחירה צידו לעשות. טוב או רע סאל"כ לא היה מקום לחורה והיה העוכס והסכר צטל, ועעס את החיים ואת הטוב צקיום החורה ואת המוח ואת הרע אס לא יקיימות, או יאמר החיים והטוב והמוח והרע

על החורה עלמה וכעכין שאתר (יחזקאל כ') וגם אחי נחתי להס חקים לא טובים ומספטיס לא יחיו צהס כי החורה ללדיק היא החיים והטוב ולרעע הוא המוח והרע, ויחכן לפרס ראה נחתי לפניך היום את החיים ואת הטוב כי סמך הכי פרסה זו לפרסה של מעלה סתיא מדצרה צהצטחה הגאולה ולפי סזמן חחסי"ע עמיד להיותו סמך לזמן הגאולה מכין רחיה ולכך סמך לפרסה הגאולה ראה נחתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ומה אחר סלמה (סיר ה') האלף לך סלמה ומאחים לנוטרים את פריו ומאחים וי' סכיס על מאחים וגלה לך כי זמן חחסי"ע מאחים וסס אחר ציאת סלמה כלוי ציאת החסי"ע שהוא מזרע סלמה, והנה סעיכות מלת ראה רמז אל הזמן הסמוך. וס"ה שנחמה פרסה הגאולה של מעלה צמלת לעשותו כדי להסוות עכין הגאולה למעשה צראסיה סנחחס (נראסיה צי) אשר צרא אלהיס לעשות, והסוה אחרית הזמן עס ראסיה הזמן למען הודיעך כי סוין סן לעכין פעולות הטצע ומנחגו של עולם כי כן יכהג צזמן חחסי"ע כל מנחג הטצע כמעשה צראסיה, וצפירוש אמרו כן אין צין העוה"ז לימות החסי"ע אלא סעצוד גליות צלצד וחוססה הוא"ו לרמז כי האלף חסעי יכהג מנחג ססת ימי חחסי"ע וסמך לו מיד ראה נחתי לפניך היום את החיים ואת הטוב להודיע כי זו יהיה חחסי"ע, ומזה אחר את החיים ואת הטוב כי צחות החיים יזכו אל הטוב הלפון, ר"ל כי מעולם החחיה יעמק אל העוה"צ שהוא הטוב הלפון וז"ס את החיים ואת חחסי"ע ואת הטוב הוא העוה"צ שאחר החחיה סעליו נאמר (תהלים ל"א) מה רצ טובך אשר לסנה ליראיך, ואת הרע זה נאמר על כח הרעעים שחחיה חחיה סלהס לרעתס והיו דרחון לכל צצרי, כעכין סכי (דכיל י"צ) ורציס מיסכי אדעת עפר יקילו אלה לחיי עולם ואלה למרסות לדרחון עולם, ודעת הרמזיס ז"ל צעכין חחסי"ע כי צכי חחיה העמים יאכלו ויסחו ויולידו כי הכליס סצהס לא יהיו לצטלה ויחיו ימים ארוכים ואחרי חחיה ימותו ויצאו לחיי העולם הצא, הוא סמזכירין ז"ל חמיד מזמן לחיי העוה"צ הוא עוה"צ שאחר חחיה סעליו ארז"ל העוה"צ אין זו לא אכילה ולא סתיס אלא כססוה צלא מופוה סאס היו גופות הנה הכליס לצטלה

רבינו

נצבים ל

בחיי

קער

לבעלם כיון שאין משתמשין בהן בפעולות
 גופניות סתן אכילה ושתייה ותשמיש, ואי
 אין הנה בזה שהרי מליכו פליחה במשה
 ואליהו שעמדו זמן בגופות ולא אכילה ושתייה
 כן תהיה הפליחה בצני העולם הנח שיחיימו
 בגופות כקיום משה בגוף זהר סיני או כקיום
 אליהו, איך לומר כן לפי שאם כחצטלו הכחות
 הגופניות ממש ואליהו היה זה לפי שעה
 ואין בזה כלים לבעלם שהרי קודם הפליחה
 הולרכו לכלים גם אחר הפליחה הולרכו להם
 לא עבו כלים ריקם אצל צני העולם שאין
 עס לא אכילה ולא שתייה שיצרא הקצ"ה עולם
 חדש ויהיו עס בגופות והכלים פועל בעל זה
 מן הכחנע כי אין מפועל חכם שיפעל דבר
 לבעלם, ולכך יש לכל עשכיל להאמין שאין
 צני העולם הנח גופות אלא כפסות בלעד,
 זה כלל דעה הרב ז"ל והעולה מחוך דבריו:
 אסגם לא כן דעה חכמי החלמוד ויודעי הקבלה
 כי הם סוברין שאין עיהם אחר החיה ממש
 (ישעיה כ"ה) בלע המות לכלה וממה סדרז"ל
 מחים שעמיד הקצ"ה להחיות טוב אינן חוזרין
 לעפרן ועל העולם שאחר החיה ארז"ל בצרכות
 מרגלא בפומיה דרב העולם הנח אין בו לא
 אכילה ולא שתייה ולא קנאה ולא חרות אלא
 לריקים יושבין ועטרותיהן צראסיהן ונהנין מזיו
 הסכינה, והמאמר הזה יורה צדאי שיש עס
 גופות וז"ש אין בו לא אכילה ולא שתייה שאם
 לא היו עס גופות אל"ל שאין בו לא אכילה
 ולא שתייה לכפסות וע"כ כאמין שיהיו צני
 העולם בגופות יחצטלו מהם הכחות הגופניות
 כחצטל הכחות הגופניות ממש ואליהו ותחעלה
 כפסם על גופם כענין במשה ואליהו, ואם
 הקסה עוד וחומר שיהיו הכלים לבעלם, אינן
 לבעלם מאחר שהם מקבלים הסכר והמענוג
 בגוף ונכפס יחדו כשם שהסחדלו בקיום המלות
 וערכו בהן כאלה בגוף ונכפס שהרי אין
 הקצ"ה מקפח סכר כל צריה ואיכו רואה שיהיה
 הגוף עסוק במשפטו אלא רולה הוא שיגמלתו
 סכר במענוג שאין לו סוף ושיהיה נעחק
 מעולם החיה אל העולם הנח בגוף ונכפס,
 וכן דרז"ל הקצ"ה משביעם מזיו סכינתו לעולם
 שנאי (ההלים י"ז) אשבעה צהקין המוכתך,
 כלו שיזכו להיוחס שבועים מזיו הסכינה בגיפות
 בקיום הנכפס בעולם הזה באכילה ושתייה, וכן
 דעה הרמב"ן ז"ל בעשר הגמול, והניח מדרש

זה לראיה מ"ש בספרי על מרעה נכו לחיי
 העולם כלו סגנו אה גופו לחיי העולם לא
 שהוא עכסיו וכן אמרו על ר' עקיבא אסריך
 ר' עקיבא שילחה כסעחק צאהר אהה מזומן
 לחיי העולם, ובסרק הרוחה צרוך שהמיה אחכס
 צדין ועמיד להקיימכס לחיי העולם.
 ובביר ויצרך אלהים אה יום הסציעי ויקדס
 אוחו צרך הקצ"ה העולם שמתחיל צאלף
 הסציעי ויקדס אוחו זימנו לישראל וז"ל מזומן
 לחיי העולם: (יע) הערותי בנבם היום את השמים
 ואח הארץ. כצר הזכרתי צפרסת כי תוליד
 (דברים ד') צאור עדות השמים והארץ לפי
 שהם עדות כלחיים כי כל הדורות חולפים והם
 קיימים, ועוד יכלול העלמים שבשמים וצני
 אדם שבארץ, ועוד יכלול המער והסירות,
 ואחר סקיים משה חוכחותיו ודברי כצואתו
 הזמין עדים אלו כמי שמחמים העדים צסוף
 דבריו. ויתכן לפרש עוד בעדות השמים והארץ
 שירעו לקיומם אחר החורבן כי היום הסציעי
 חרב מאין אדם וצמחה והשמים והארץ קיימים
 ולפיכך אחר שהזכיר משה ענין הגאולה וסמך
 לה מחמ"ע שנאי ראה נתתי לפניך היום את
 החיים וסמך לתחמ"ע העולם שהוא הטוב
 הולרך להזמין העדים הקיימים הם הנשארים
 בעולם שנאי (ישעיה צ') וכסגנ ה' לצדו ציום
 ההוא, כי הם כנגד השמים והארץ שבפסקו
 ראסון והנן זה: ובמדרש העירותי צכס היום
 את השמים ואח הארץ אמר להם הקצ"ה לישראל
 הסתכלו בשמים שצראתי לשמם אחכס שנאי
 סנו את מרתס שנאי לא עלה בלגל חמה מן
 המזרח והאיר לכל העולם כענין שנאי (קהלת
 א') וזרח השמש וצא השמש, הסתכלו צארץ
 שצראתי לשמם אחכס שנאי שנחה את מרתס
 שנאי זרעמם אוחה חעים ולא לעמה או שנאי
 זרעמם אוחה חעים והעלמם פעורים ומה אלו שלא
 כעסו לא לסכר ולא לפורענות שאם זוכין אין
 מקבלין שכר ואם מועאין אין מקבלין פורענות
 לא סנו את מרתן אחם שאם זכיהם תקבלו
 שכר ואם העלמם תקבלו פורענות עאכריכ
 לכך ובחרת צחיים כאדם האומר לחצרו צרו
 לך חלק יסה צנחלתי ומעמידו על יסה וא"ל
 את זה צרו לך כפירש"י ז"ל, וז"ש (תהלים
 ע"ז) ה' ענת חלקי וכוכי אחם חומיך בורלי
 אמר דוד לפני הקצ"ה רצס"ע חנה ידי על
 בורל הטוב שהקצ"ה נקרא טוב שנאמר (סס
 קמ"ה)

קמ"ה) עוב ה' לכל (סס כ"ה) עוב וישר ה' ונתן לישראל החורה סנקראת לקח עוב סנא' (עסלי ד') כי לקח עוב כחתי לכם ועמה יהיה לכם צעוה"ז החיים והעוב סנאמר ראה כחתי לפניך היום את החיים ואת העוב ויזכו לעוה"צ שכלו עוב סכן דרז"ל (סמות כ') למען יאריכון ימיד לעולם שכלו ארוך ולמען יעצ לך לעולם שכלו עוב. וכן אמר שלמה ע"ה (עסלי כ"ד) ולמוכיחים ינעם ועליהם תצא צרכת עוב:

לא פרשת וילך

דכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי:

שהמע"ה הנסיל החורה צפי זה (עסלי ע') ללחם ויין לפי שהלחם והיין עיקר המזון אשר לבוף כן החורה והחכמה עיקר מזון הכפס והזכיר לסון לכו ולא אמר צואו להורות סילטרך האדם סילך אחרי החכמה ואחרי לומדיה כענין סכ' (סס י"ג) הולך את חכמים יחכם, והיה לו לומר יסב את חכמים והזכיר סולך לצאר סילך המיד אחריהם וסיעסה עלמו עפל להם ועס זה יחכם, או יהיה ענין לכו סילטרך ללכת אפי' לארץ מרחקים ללמוד חורה וז"ס לכו לחמו בלחמי לכו לארץ מרחקים ללחום לחמי וכ"א (יסעיה כ"ג) סעו אזנכם ולכו אלי, לא אמר וצאו אלי כי ילטרך האדם ללכת למרחוק לסמוע דברי תורה, יאמר לכו לחמו בלחמי לכו זה אלל זה המצקשים ללחום לחמי יזהירם על מדה הקנאה סיסירו אותם עלצם וסלא יכסג אחד מן החכמים סררה בעלמו בלחמי לכה אל חצרו הסוה לו אל"ל אס הוא גדול ממנו בחכמה כי עס החצרה הגדל החכמה ותרצה הסגנה וכענין סארז"ל (ירמיה כ') חרצ על סגדים וכאלו חרצ על ח"ח סיוסצין בד צגד ועוקקין בתורה ולא עוד אלל סמטפסין כ' סכא וכאלו וכ' סחם (צמדבר י"ג) אשר כואלכו וסחו ציין מסכתי צי"ה בלחמי כוספה וכן צי"ת ציין וכמוסו (צראסית מ"א) ותרעינה בלחו וידוע כי היין סמוג הוא מועיל וסוב לבוף האדם והוא מעורר ג"כ כחות הכפס כי כססוא בלתי ממוג הלל הוא מניק לבוף ולכפס ולכך הזכיר לסון מסכתי ובל המסל על החורה והמלות סכלן תועלת סנוף והכפס, ועוד יס צכלל המסל הזה תועלת אחרת לצאר ולומר כי אס יערה האדם ויסחדל על מזון סנוף וילך אחריו לארץ מרחקים אף

כי יס לו לערוח ולהסחדל יותר ויותר על מזון הכפס כי אין ספק סיסניגסו אחר סיגייעה כענין סאמר שלמה (מסלי צ') אס סצקסנה ככסף וכמעמוניס סחססנה אז סצין ילח ה' וגו' כל מלות ומלות היל מזון הכפס סצה סהיה הכפס כזוכית מזיו ססכינה לעוה"צ ואס יוכל האדם לקיים ולעסות המלות צמקומו הלל ססכר כפול ואס יעמוד האדם ממקומו ללכה אחריה סהיה מסכרהו שלמה לפי סצידו סכר סליכה וסכר עסיה, וזהו סמליכו צזריזותן של ישראל סכ' (סמות י"ג) וילכו ויעסו, וכ"ס צמסה סהלך לישראל ומחנה לויס אל מחנה ישראל לנחם אותם צמיחהו וצגדולתו של יוסע סיהיס סחתי וימלא מקומו ולא רלה לדבר להם כססיו כולס מקוצלים וכלציס לפניו חצל המתין עד סהלכו איס ללחליו כדי סילך סוא אללס, וז"ס (א) וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל: (צ) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, יתכן לומר כי היו יעיו ק"כ סנה כנגד ק"כ יוס סעמוד צהר ארצעים יוס רלסוניס לקבל הלוחות, ארצעים יוס סנייס להספלל על עון העגל, ארצעים סלסייס לקבל לוחות סכיות, וזה עעס חכבי ולא אמר חכבי ודרז"ל היום עללכו ימי וסכוחי היום כולדתי וסיות אמות וכ"א צחללת דצרוי אהס כלציס היום כל הענין דצק והכל היה ציוס מיתחוו, והיום הזה ז' צאדר הים והוא סוף סנה סארצעים, צו ציוס מוה מטה צו ציוס כולד, צו ציוס מוה מטה הוא סכבי צקוף סחורה (דצרים ל"ד) ויזכו צכ' ישראל את מטה בערבות מואצ סלסיס יוס ויחמו ימי צכ' חצל עטה, ורלוי להדציק אל סכ' הזה סצקוף סחורה מ"ס צחללת יוסע (יסוע א') וילו יוסע את סוערי העס סכינו לכס לדה כי צעוד סלסית ימיס אהס עוצרים את סירדן. וסי סמחצר סכחוציס זה עס זה ימלא סענין מנזאר כי לא לום יוסע להכין לדה עד סחמו ימי צכ' חצל מטה ולכך סולרך סכחוצ לומר ויחמו ימי צכ' חצל מטה והזכיר סס סכ' (סס ד') והעס עלו מן סירדן צעסור לחדג סרלסון ואס סמכה למסרע מעסרע צניסן ליג יוס והס ג' ימיס לדה וסלסיס ללצלו סל מטה סמלא יוס מיתחו צז' צאדר, צו ציוס כולד מטה סכחוצ (סמות צ') ולא יכלה עוד הלפיכו והיה זה צססה צקיון יוס ססיה עחיד לקבל

רבינו

וירך

לא

בהיי

קעה

לקבל התורה סכחוסף בו עולם אורה זאוחו יום לרמוז על גדולתו זאוחו יום ועיכ לא יכלה עוד הלפינו ועשהה תחזולה לסומו זחיבה גועה כדי להקחיר אח גופו מפני חוקף אורו, ואם תחשוב מעשה זקיון למפרע גי ירחים תמלא יום לידתו זוי זאדר ולכך אמר ירחים עהם חדשי הלזנה וסן אדר ניסן אייר סנים חקרים ואחד מלא ולא אמר חדשים לפי שהחדש חלק אחד מייצ זעזנה ואיכן עוסיפין ולא גורעים מעמיכ חדשי הלזנה סהן עוסיפיים וגורעין ומפני זה הזכיר לסון ירחים כדי סיחזאר לכו מזה יום לידת הנציח, והנה זה מצואר ען הכתובים כי זוי זאדר כולד מעשה ובו זיום מה וזהו מה סדרזיל סהקזיה מואל סכוחיים סל לדיקים מיום ליום סכאמר (סס כיג) אח מעפר ימיך אמלא: לא אוכל עוד לצאת ולבא. זמלחמה כמו סעסיחי עד עשה זמלחמה סיחון ועוג. והרשבין זיל פירש כי לנחם אוחס זמיחמו אמרו כן סהרי זודחי ככחו אז כמו עשה, וכן הכי מעיד סאפי זעעה עומו לא כהמה עיכו ולא כס למה אזל דלה לחזק אח לזס ולהודיעם כי יהושע תפרחו ימלא מקומו וינחילס אח הארץ, ודרזיל ללחח ולבא זדברי חורה מלמד סנסחחמו מחנו מעיכות חכמה, והנה זה היה מעשה כס לזלחי ידאז ויגדל עלזוכו על המיחה, ועוד מקצה אחרה כדי סיסול יהושע סהרה והתלכות זחיי עסה: (ג) הי אלהיך הוא עובר לפניך. עם כל ישראל ידבר וכן יאמר להם זסוף ספרטה כי הי אלהיך הוא סהולך עמך. אבל לפי דעתי הזכיר זיהושע הי אלסיך סהוא מדרגה כזוחו וכן הי סכיכתיס עזר קדעך וזיל הי אלהיך הוא עובר לפניך יהושע הוא עובר לפניך אזל זמשה הזכיר ססס סמיוחד סהוא מדרגה כזוחו הוא סאמר הכי לפניו והי אמר אלי וכיכ לאחריו כאשר דבר הי כלוי אלי כי כן מליכו זחחלת פי ואחחכן ויאמר הי אלי רב לך אל חוסף וגוי ולו אח יהושע וגוי כי הוא יעבר לפני העם הזה, ולסון הכתובים מגלה סוד המדרגות סל כל אחד ואחד פני מעשה כפני חמה פני יהושע כפני לזנה: (ט) ויכתוב משה את התורה הזאת. על התורה כלה כאמר מזרחייה עד לעיכי כל ישראל וכיכ זסוף ויהי ככלה מעשה לכתוב אח דברי התורה הזאת על ספר עד חמס,

אזל מה סמוזכיר זסמוך הקרא אח סתורה הזאת על מענה חורה זלזד כאמר: (י) סקן שבע שנים במועד שנת השמטה בחג הסכות, זו היא עלות הקהל, ופי' מקן עסוף וכן כל לסון קן האמר זחורה עניכו סוף כלסון (זרחייה וי) קן כל זסר זח לפני, והכוונה זסוף סעזע סנים כלוי אחר סיעזרו סעזע סנים לנמרי וזהו סמיכית זחולו סל מועד סל חג הסכות, אזל מייס זמלות סממטה (דברים טיו) מקן זעע סנים מעשה סמטה פי' מקוף זעע סנים ויהיה סקוף הזה מכלל סעזע לא סיעזרו סעזע וכן ארזיל סזיעיית איכה זממטה אלח זסוף והוא שקיעה החמה סל מולחי סזיעיית ואיכ סקן סכאמר כאן והכאמר זעמטה הכל אחד וזה וזה לסון סוף הוא אלח סהקן האמר כאן הוא חוץ למספר סעזע והאמר זעמטה הוא מכלל סעזע, ואם ססכיל זסוד מלות סהקהל תמלא כי כסס זכחה מלות סממטה לרמוז על וחד מריב כן מלות סהקהל סהוא אחר עזור סעזע לנמרי זחחלת סמיכית חרמוז על מלת לעסוח סנחחס זו מעשה זרחייה אחר הזכירו ענין סעזע וכי' (סהלילס ליי) זמזעור סיר ליום סעזע סהזכיר אחריו לדיק כתמר יסרה זכבר הזכרתי זה זזרחייה, וסוד סהקהל כי כל סנוולאים כולן יהיו נקהלים ונקראים לפני סהלך הי ולכך סיחם מלותה זחלך סההלך היה קורח זחורה וכן אמרו חכמי החמה היה הקזיה מניע זחורה וזוכס עולמי, ועוד קריחת סחורה להורות כי הי קיום העולם ואיח לו להזרח זולה ותי סהקהל זמקום אשר יבחר כי תחלה זכרייה מעס סכחי (סס כי) מליון מכלל יופי מליון כסחכלל העולם וזה מצואר: (יד) הן קרבו ימיד לבות. ע"ד ספסט למדך הכי כי חיי האדם כגזרים ויס לזל אחד מהם ימים קלוצים והקזיה מניע ימי האדם אל העם הקלוצ והכגור כענין (סמות כיג) אח מעפר ימיך אמלא, ולסון קריכה זה הוא כזכר זלדיקים (זרחייה מיי) ויקרבו ימי ישראל למות (עלכיס אי זי) ויקרבו ימי דוד למות, וזה יורה סחיו סל אדם כגזרים והוא יחזק מאלח אוחן ומקריבן אל הזמן הקלוצ והכגור או מאריך אוחן על כל הכגור לפי הזכיות או מקלר אוחן מן הכגור לפי העונס, ולפי הידוע סקבע הקזיה זרקיע מתלכות סכיכזים ונתן להם כח לפעול פעולות זספלים

והם צמהלכם מועילים ומזיקים צעוה"ז והכל
 חלוי צחזל סחרי חכמי החלמוד ז"ל לא היו
 מצטלים ומכחישים פעולה זו אבל היתה ציניהם
 חבמה מפוארה, ובפי' אמרו צמועד קטן סוף
 סרק אלו מבליחין בני חיי ומזוכי לאו צזכוחא
 חליא מילתא חלא צמוזלא חליא מילתא והציאו
 רחיה לזה ואמרו חדע דהא רצה ורצ חקדא
 תרווייהו לדיקי הוו ור חיי ארבעין סנין ומר
 חיה שתין סנין צבי רצה שתין חכלי וצבי
 רצ חקדא שתין הלולי צבי רצה כהעא דשערי
 לחיכסי ציחיה לא משהכח צבי רצ חקדא כהמא
 דסחידא לכלצא לא כצעי, וזו רחיה צמורה
 שהם יודים צחכמה הזאה וכן האמה כי הש"י
 כחן להם הכח צעת ילירחם להועיל ולהזיק
 חצל הוא יחנ' עם סיוח שמוקר להם הכח
 לפעול צשפלים הנה כמו יהצ' עליון על הכל
 לא הושלל ממנו וצידו להשפיל הגזום ולהגציה
 השפל לקיים הכגור ולהוסיק על הכגור ולגרוע
 ממנו, וכן צשנוח האדם מקריצ ימי חיי חל
 העת הכגור וממלא אוחן שנאמר (סמות כ"ג)
 ח חספר ימך אמלא, ומאריך אוחן על
 הכגור מחזקיהו שנאמר (מ"צ כ"ו) הנכי יוסף
 על ימך חמש עשרה שנה ואין ההוספת חלא
 על דצר הקלוצ והכגור צחחלה ויאמר כי
 הש"י הוסיק לו על הכגור ע"ז שנה, ומקלרי
 אוחן מהכגור מחחזיהו צנו של אחאז מלך
 ישראל שחלה והלך לדרוש צעי' וקלר ח חיי
 סנא' (סס א') יען אשר שחח מלאכים לדרוש
 צצטל צצוצ אלהי עקרון המצלי אין אלהים
 צישראל לדרוש צדצרו לכן חמסה אשר עליה
 שס לא חרד ממנה כי מוח חמות, ופסוק זה
 מעיד שהיתה סנה ויחחו דריסתו צעי' סאס
 כגורה עליו מיתה מחחלה מה צא חנציה להודיעו,
 כחלח למד שהקציה ממלא ימיו של אדם
 ומקרבן חל העת הכגור וכן מאריך אוחן על
 הכגור ומקלר אוחן מן הכגור חכל כרלוצו כי
 לכך נקרא שרי ע"ש שמועד המערכה ומחלח
 אוחה והכל לפי השכר והעונס, ואיכ צאור
 המחור צבי חיי ומזוכי לאו צזכוחא חליא
 מילתא חלא צמוזלא חליא מילתא הוא שצא
 להודיענו כמה גדול כח החפלה כי מאמר
 שכח הש"י עליון על הכל ולא הושלל ממנו
 יכול הוא ונקל לצטל כחם הגדול אשר חסר
 להם כי חכמי החכונה חוזים צכוכצים יודים
 צכך צעענות שהקציה הוא חכלל ומערכה

הכוכבים הוא הפרע והכלל גדול מן הפרע
 ויכול לצטל כמו וצכל מה סכגור צמקרי האדם
 מכה המערכה חפסר לו לאדם לצטלו צזכותו
 צלא חפלה וצלא לעקה חכלל חלא סידחג וילטער
 צלצו כענין סכי (חחלים קמ"ה) רלון ירחיו
 יעסה כלומר שהוא ממלא חשאלות לצס צלא
 סיטאלו חכלל, חצל צשלשה ענינים חלו לריך
 חפלה ולעקה וז"ש (סס) ח ח שועחס ישמע
 ויוסיטס ועס החפלה והלעקה ינחנו לו סכן
 חליכו סנחנו שלסחן צזכות החפלה, סנכים
 חחנו לרחל סנא' (צרחסית ל') ויסמע חליה
 חלהים ויסחח ח ח חמה, חחיים לחזקיה סנא'
 (מ"צ כ"ה) סמעחי ח ח חפלהך הנכי יוסף על
 ימך חמש עשרה שנה, חחזכות לחליהו וחליטע
 סכן חליכו צחן סכחצרו חחזכות ונלולו מן
 הרעצ, ומפני זה העירו אוחנו החכמים צשלשה
 חלו חחליון צחזל והודיעונו כי ילטרך צחס
 רצוי חפלה ועס החפלה יחצטל כח חחזל כמו
 סכחצטל צשלסחן ע"י חפלה: ועיר חחדרס
 חן קרצו ימך לחיה חמר חסה לפני הקציה
 רצס"ע צחן קלסחיק סנא' (דצריס י') חן לה'
 חלהיק השמים ושמי השמים צחן חחה צוזר
 עלי מיתה מלחמיר למלך שהיה לו סר גדול
 שהוא אוחצו צייתר וראה אוחו סר חרצ כחה
 חן בחיתה חמר לחויה זו למלך מה עסה
 קכחה וכחכה למלך חמר חמלך יחיו צה חח
 רחשו כך חמר חסה רצס"ע צחכחה ססנחחי
 כך חחה מקערגני צה, ועוד יכלול חן קרצו
 ימך לחיה הביע שחסך לערוצ וצחה חחשלת
 חלצנה, וזה יחחו למדרבת חסה ולמדרבת
 יהוסע שזחח כחשלת לחמה וחחח ללצנה וז"ש
 לו הקציה חכך סיכצ וצוי יקס כלומר חעי'ס
 סחחה סיכצ עם חצוחיק חכה סלך סחטס
 חעלה כצוחחך חרי חיה קיים ועומד סיחיר
 ללצנה כסס שהשחש חחסקע חינו חסקע חלא
 להחיר ללצנה, וז"ל וחלוצו כי חחלוח חיה
 חירה צצעי' והיה כח חלצנה וע"כ חמר וחלוצו
 חשפי' חחי צלצנה: וילך משה ויהושע. חלך
 חחחנה ישראל חל מחנה סכיכה: (עו) וירא
 ח כאהל בעמוד ענן. כי חיה חכצור צחוק
 חענן וכה חחחויס צקרצו: (עז) חנך שוכב
 עם אבותיך. חחרו צחדרס כשחמר לו חקציה
 לחסה חן קרצו ימך לחוח חיל חסה רצס"ע
 צחן קלסחיק סנאמר חן לה' חלהיק השמים
 וצחי השמים צו צלסון חחה קיכס עלי מיתה
 חיל

רבינו

וירך

לא

בהי

קעו

איל אני אעשה לך לקורח רוח מיד צא אליו
 הדבור מאת הסיי ואמר הנך סוכב עם האבות
 אין לסון הנך אלא קורח רוח. ובמסכת סנהדרין
 דרשו הנך סוכב וקם מכאן לתחית המתים ען
 החורה וכענין זה דרשו בו (סמות ט"ו) אז
 יסיר מעסה ער לא נאמר אלא יסיר מכאן רעו
 לתחיה תהיה, ונאור עה שאמרו אני אעשה
 לך קורח רוח לסי דעתי הוא קורח רוח של
 העוה"צ שיצטיחונו בו וכענין שאמרו יפה עשה
 אחת של קורח רוח של העולם הנא מכל היי
 העולם הזה שהרי מעסה קלסו נהן והקציה
 איל הן קרבו, והקריצה זו אל החיים הכלמיים
 כי העוה סבה החיים ושערי העוה"צ איכ אין
 זה קשרוג ועונם אלא עכר שהרי המלך היסר
 לא יחודך ראם הסר שלו צהרצ שהציא לו
 מנחה אך ינאלתו ויתן לו מהנות וכן הקציה
 נאלתו למעסה נכאן כרהמיו וכרוב חסדיו כך
 איל אחת קלסחני נהן ואני אומר לך הן
 קרבו יעיד והנך שהוא קורח רוח לעוה"צ
 שהיה נפסך נכזה חחה כסא הכבוד והו
 חוספת כיף נאלת הנך שהוא כסא הכבוד
 וכמו שרמזתי בהוספת כיף של (ויקרא כ"ו)
 בערכך נפסות להי כי הנפסות אשר להי הן
 בערך כסא הכבוד נאלת לעד שאע"פ שהזכיר
 לו תיחה נאלת הן כלל זו החיים האמתיים
 שהיה עחקרצ אליהם וצטרו צטני מיני החיים,
 הראסון היי עולם הנעמות המחקרבים לו לאדם
 תיכף למיתחו, והסני היי עולם החחיה שמעם
 יעחק אל העוה"צ שהוא הסכר האחרון ציום
 הסבה הגדול ועם יזכו ויחעדכו צניף ונכנס.
 וז"ס הנך כלפי הנפס צעילס הנעמות שהיה
 נכזה עם נכסא הכבוד ואמר סוכב וקם כלפי
 הניף לזמן תחיה זה צאור הקורה רוח שאיל
 וזה נצואר: אלהי נכר הארץ. יצאר הכי כי
 האלהים נכרים צארץ הי לפי שהיא נאלתו
 ולא הסלים עליה מלאך ושרף או כוכב ומזל
 ולא עום כח מן הכחות העליונים והו שאמרו
 אין מזל לישראל, ואין הכונה צזה שלא יהיו
 המזלות גורמין לישראל שהרי אמרו צפירוש
 מזלו גורם אצל הענין שישראל אינן מסורין
 חחה מתעלת המזלות לפי שהכוכבים והמזלות
 וכל העולם נבראו צעציל לדיקים וא"כ איך
 יחמכה הספל על העליון ממנו והעלול על
 העלה אמנם הם עמונים על העוזדי כוכבים
 כי כל כוכב ומזל עמונה על אומה עינ שלי.

וכן אמרו צקפרי החכמה המפוארה היא חכמה
 הכוכבים מזל עקרצ לארלות ישמעאל עזל
 קשה לפרס מזל גדי לפלשתים מזל צהולה או
 מלזנים לאדום וזסה"כ (דברים ד') אשר חלק
 הי אלהיך אוחס לכל העמים חחה כל העמים
 ואחכס לקח הי, צאר כי הקציה נחנס לחלקם
 לא לחלק ישראל ולכך לא מלינו צכל החורה
 צסום מקום שיאסיס הכי חח האומות צענין
 ע"ז כי חס ישראל המיוחדים לחלקו יחעלה
 וכן לא מלינו עונם לאומות צעצדס כויס
 אח"כ ענדוה צארץ הקדושה והרליה מן הכותיים
 שלא נענסו צעצדס אוחס צארלס עד סצאו
 לארץ ועצדוה ואז נענסו סכאמר (ע"צ י"ז)
 ויטלח צס חח האריות והכס ממיחיס אוחס
 כי לא ידעו מעפע אלהי הארץ, ולכך אמר
 נכאן אלהי ככר הארץ כי האלהים וכחות כויס
 כלס הם נכרים צארץ וכל העובד כויס הרי
 הוא כתי שמצקס לגרס המלך מן התיכל שלו
 וזאת היא מעלת ארץ ישראל והוא סוד הכי
 סכא' צענין המער (איוצ הי) הכותן מער על
 פני ארץ וסולח מים על פני מולות למדך
 סכי כי עקר ההשגחה צארץ ומסס מהפסטה
 לסאר מקומות העולם ולכך אמר צארץ הכותן
 כלוי הוא צעלמו אצל צסאר מקומות סקרלו
 מולות אמר וסולח ע"י שליח, ומה סקראן
 מולות יורה על סנימיות מעלת הארץ כלומר
 שהן חוץ מפלטרין של מלך ודוד ע"ה קראן
 אהלי רשע הוא שאמר (תהלים פ"ד) צחרתי
 הסתוסף צציה אלהי מדור צאהלי רשע כלומר
 צחרתי יציצה הסף מדור צחילה לארץ שהס
 אהלי רשע וכנגד ירושלים שהוא עיר הלדק
 קרא לסאר ארלות אהלי רשע ופרסה זו צציה
 ראסון כי סס ענדו ישראל ע"ז: אשר הוא
 בא שמה בקרבו. כלוי צקרצ הארץ כי כן מלינו
 ארץ צלסון זכר (צרחסיה י"ג) ולא נסא אוחס
 הארץ, או ירמו צקרצו צקרצו התיכל כמו
 שדרז"ל עד איתח עד שהכניסו עכויס צהיכל
 סכא' (יחזקאל ח') סמל הקנאה הזה צצאה:
 (יז) והסחרתי פני סהם והיה לאכול. דרז"ל
 צמסכת חגיגה כל שאינו צהסתר פנים
 אינו מהס וכל שאינו צוהיה לאכול אינו מהס
 איל רצנן לרצח מר לא צהסתר פנים איתיה
 ולא צוהיה לאכול איתיה איל מיי ידעיהו
 כמה מסדרכא צלכעא. לצי סצור מלכא אפי'
 הכי יחצי ציה רצנן עיכיהו סדור דצי סצור
 מלכא

מלכא וגרבוהו היינו להכיא רשציג אומר כי
 סנחנו חכמים עיניהם או מיהם או עוכי :
 על כי אין אלהי בקרבי. הכי הזה יורה שלא
 חרב העקדס ולא גלו בית יהודה עד
 סנקהלקה סכינה וכיא דוד עיה (תהלים קיח)
 עליה למרום ואחיב סצית סצי. ויש לך להסכיל
 עלה בקרבי צפירושה וצמסרת, וניל כי בכל
 מקום סנמלא בתורה לסון בקרצך או בקרבו
 או בקרצ יש סס עכיס הסעוררות על מרהיד
 ואז לכולן (סמות כיד) כי סמי בקרבו, וכיכ
 (בראסיה מיה) וידנו לרוב בקרצ הארץ ותחלה
 ספסוק (סס י"ג) המלאך הגואל אותי מכל
 רע, וכן צמכות מלרים (סמות י) למען סתי
 אוחותי אלה בקרבו וכי בהן (סס ח') כי אחי
 ה' בקרצ הארץ וכן (דברים ט"ו) כי לא יחדל
 אציון מקרצ הארץ, כי העוכי מחלק מרהיד
 וכן (סס י"ג) ובערה הרע מקרצך וזהו חיה
 אלא עיי הדיו, וכן (סס ז') כי אל קנא
 ה' אלהיך בקרצך, וכן (סס ז') כי ה' אלהיך
 בקרצך, וכן (סס כ"ג) כי ה' אלהיך מתהלך
 בקרצ מחיך, וכן ממלאם כלם אם ססכיל זהם :
 (יה) ואנכי ספתי אפתי סני ביום ההוא. כנר
 הזכיר למעלה והסחרתי פני מהם והוא
 ספתי פנים של גלות צבל ועמה יחזור ספתי
 פנים פעם אחרת וצלסון כפול למען הודיעך
 כי לא יהיה הספתי הזה זמן מועט כראסון
 אך יהיו זמן רב בספתי פנים וירמוז לגלותו
 זה סאנחנו עומדים צו בספתי פנים כפול,
 חננס יש לנו כחמה מתקיא סאנחנו עומדין
 צו בהצמחה (ויקרא כ"ו) ואף גם זאת צהיהם
 צארץ אויביהם, והכי הזה יגלה לנו זמן הספתי
 והוא מכין ספתי אספתי ומספרו אלק שלם
 מאות סלסים וחמשה והוא דבר דכיל צחתימת
 חזונו (דכיל י"ג) אסרי המחכה ויגיע לימים
 אלק שלם מאות סלסים וחמשה כי אז יכלה
 עוכס ספתי פנים, ורמוז לך הכחוצ כי זמן
 גדול כזה יעמוד הספתי : (כ) ואבל ושבע
 ודשן וסנה אל אלהים אחרים. זה יורה כי הפרסה
 כלה צצית ראסון כי סס סמנו עסחו גם עברו
 דברי רע וסס עברו הצעלים וז"ס ועברוס
 וכאלונו וספר אה צריחי : (כא) והיה כי סמצאן
 אותו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לסני
 לעד. היא סירת האזינו הסמוכה כי סס
 מדבר מן גלות החל הזה סכדחים וכפולים :
 כי לא חסכה מפי זרעו כי ידעתי את יצרו אשר

הוא עושה היום. יאמר עמה סהוא עושה
 סיום ידעתי אה ילכו סהוא עמיד לעבוד ע"ז
 ולכך כסחמלאן אותו סלרות חמיד לפניו ססירה
 הזאת הכחוצה צחורה כי לא ססכה סחורה
 מפי זרעו ויהיו סעדים קיימין לעולם ואמר
 כי ידעתי אה ילכו כלסון הכי (תהלים ק"ג)
 כי הוא ידע ילכו, ואמרו צמדס כי הוא
 ידע ילכו חוי לה לעיקה ססנחחוס מעיד
 עליה ססיה רעה. וניל מחוך לסון הכי סהוא
 רמוז סיצוא זמן סססככה סחורה והוא צמזן
 צטול ילסיר סהוא זמן סחמים סעחידה חורה
 סססצטל צאותו זמן חוף מפורים, וז"ס כי לא
 ססכה מפי זרעו, כי ידעתי אה ילכו כל
 זמן סידעתי אה ילכו והוא כפתיצטל ילכו
 ססכה, וכן ארזיל עחידה חורה סססככה
 מיסרלל וזה יהים צמזן סחמים ולא צימות
 סמסית וח" סהרי ארזיל אין צין סעוסי לימות
 סמסית אלא סענוד גליות צלבד אצל קיום
 סחורה לנו ולצכינו עד עולם כל זמן ססעוסי
 סגופכי כוסג צכסוג זס אצל לססמיו עמיד
 סיסכנה לסוב ויכסוג כסוב אחר וסס אמרו
 סססכה חורה מיסרלל, וכן אמרו עוד צפי
 צמדס מסלי (מסלי ע') סצחה סצחה עסכה
 ייכה אף ערכה סלכנה זו אסתי סזענה לסמן
 ועססה לו מססה, אף ערכה סלכנה ערכה
 לה סלחן צעוסי וצעוסי סכל סמועדים צטלים
 וימי ספורים לא יצטלו סכאמר (אסתי ע')
 וימי ספורים האלה לא יעברו מחוך סיסודים
 וזכרם לא יסוף מזרעם : (כג) ויכסוב סשה
 את השירה הזאת. היא סירה סאזינו :
 ביום ההוא. אספר סיהיה יוס מותו כי לא
 אחר הדבר, ומלת ויצו אה יוסע צן
 כון סחזור להקציה וז"ס כסצעתי וכן אמר ואנכי
 אהיה עמך והוא צאור לתה ססצטיח ימעלה
 ואלוכו : (כו) ושסחם אותו סצד ארון ברית ה'
 אלהיכם. סהיה מוכח צארון מן הלד וצא לומר
 סגס ססירה הזאה סהיה מוכחה צארון עס
 סחורה סהיא מכלל סחורה כי היא סס לעד :
 (כח) הקהילו אלי. ולא הקע היום צחלולרות
 להקהיל אה הקהל סכיכ (צמדס י')
 עסה לך סתי חלולרות כסף ולא כסחמס צהן
 יוסע אצל כגכז צחיו של עסה לקיים עה
 סכאמר (קהלת ח') ואין סלעון ציום סמות
 סהרי סקיעת סחלולרות הוא סימן למלכות
 וסולטנות : ואעירה במ את השמים ואת הארץ.
 יאמר

יחמר זה על פסוק האזינו הסמים והסמיע
 הארץ שהוא עמיד להזכיר מיד ועתה העיד
 עליהם פסוק דבריו את הסמים ואת הארץ
 כפי שפחתים העדים פסוק הסער על הדברים
 והתנאים שהחכו זינו וזין חזרו וכן חמר
 למעלה העידותי כנס היום את הסמים ואת
 הארץ כי הכל ענין אחד וכל הפרטיות כלן
 ציוס אחד כאמרו, והנה מספט ספר תורה
 להיות ואעידה בראש הדף כי הוא הסלום
 הסימן צי"ה סמיו, וכבר הזכרתי טעם הדבר
 בקרן בשלח בעלה הנאים דהוא"ו הזאת רמז
 לוא"ו פנסם הגדול והוא הסמים שהזכיר שהוא
 עכלל העדים והנן זה: אחרי פוחי כי השחת
 תשחיתון, לא מליכו שהסחיתו ישראל כל ימי
 יהושע פכ"כ (יהושע כ"ד) ויעזרו העם את
 ה' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר
 האריכו ימים אחרי יהושע אלא מכאן דרז"ל
 שהלמידו של אדם חז"ב עליו כגופו וכל זמן
 שהיה יהושע חי כראה לו לעשה כאלו הוא
 חי, והסתחה זו היא עבודה זרה וכן להכעיסו
 במעשה ידיכם ירמוז לע"ז שבציה ראשון כי
 כן הודיעו הקנאים צפ"י והוא ידע זה צרוה"ק:
 (ל) את דברי השירה הזאת עד תמם, היא
 סירה האזינו הסמוכה מיד, ומה שקראה
 סירה לפי שישראל אומרים אותה המיד בסירה
 וזמרה ועוד שהיתה כתובה בדרך סירה, ודרז"ל
 בפרי גדולה סירה סיס זה עכשיו ויס זה
 לסעבר ויס זה לעוה"ז ויס זה לעוה"ב.
 ובפדרש הנחומא מפני מה כל סירה האמורה
 לסעבר הוא בלשון נקבה וסירה האמורה
 לעמיד בלשון זכר לומר לך מה נקבה מחעברת
 וחוזרת ומחעברת כן בגאולה לסעבר בגאלין
 וחוזרין וגולין אזל לעמיד מסיהו בגאלין סוב
 אינן גולין לעולם ולפיכך אמורה בלשון זכר
 שנאמר (ישעיה כ"ו) ציוס הוא יוסר הסיר
 הזה בארץ יהודה עיר עז לנו יפועת ישיח
 חומות וחל, וכי (תהלים ל"ה) סירו לה' סיר
 חרם כי כפלאות עשה חוסיעם לו ימינו וזרוע קדשו.

לב פרישת האזינו

פי צדיק יגוב חכמה ולשון תהפוכות תכרת:
שְׁלֵמָה חמעה הודיענו צפי הזת (מסלי י")
 כי הלדיק והרשע סני הסכים ודצורו
 של לדיק הוא פרי חכמה ודצורו של רשע
 בהפך ממנו, הלדיק כמשל לען הוא סכתוב

(תהלים א') והיה כען שחול על פלגי מים
 אשר פרו יתן צמחו ועלהו לא יצול והען
 מוליא עלה ופרי והענין הזה זו טבעי שהוטבע
 זו כן ציוס ג' צמאמר (בראשית א') תדשא
 הארץ, העלה יס זו תועלת כי הוא מנין על
 הפרי כללו מפני חוס הסמיע והפרי הוא העקר
 כן הלדיק יס זו עלה ופרי העלה שלו הוא
 דצורו דצרי חול צעסקי העוה"ז צמוסריו וססור
 דצרו ויס בהם תועלת גדול כסס סיס תועלת
 בעלה המנין כללו, והו סדרז"ל ועלהו לא יצול
 אפי' סיחת ת"ה לריכה תלמוד, הפרי שלו הוא
 דצורו בחורה ובחכמה שהיא העקר כסס שהפרי
 עקר האילן, ומפני זה הזכיר שלמה בכלן פי
 לדיק יגוב חכמה צאורו כי דצורו של לדיק
 פרי חכמה וז"ס יגוב מלשון (ישעיה כ"ז) ומלאו
 פני חבל תכובה, (איכה ד') מתכובות שדי,
 ומזה הענין (ישעיה נ"א) צורא כיצ שפחים
 כי הדצור פרי השפחים, ונח לומר כי הלדיק
 כל כך הוא מרגיל עלמו לדבר חכמה עד
 שתחזור זו החכמה ענעית כפרי סזת שהוא
 עיקר האילן, ולשון תהפוכות חכמה קרא לה
 הרשע לשון תהפוכות כי הוא בהפך מן הלדיק
 כי מדהו בכל דצרי פיו בהפך עמדת הלדיק
 אשר פיו יגוב חכמה, וערוצ בגוה המדה הזאת
 אשר לרשע הזכיר זו קללה ואמר תכרת כי
 כן דרך התורה להדציק צרכה בזכרון הלדיקים
 וקללה בזכרון הרשעים הוא שאמר (מסלי י")
 זכר לדיק לצרכה וסס רשעים ירקצו, וידוע כי
 מדה הספלות היא בגדר החכמה, ופרשע
 שקראו לשון תהפוכות יס זו מדה הגאווה כי
 היא הסכו בכל דצה, וכסס שהחכמה פרו של
 לדיק כן הגאווה פרו של רשע והוא שאמר
 שלמה (סס י"ד) צפי אויל חטר גאווה ושפתי
 חכמים תשמורם, סרם הגאווה כלצו של כסיל
 והענף הוא צפיו כענין (ישעיה י"א) וילא
 חטר מגזע יסי ולא יתכן לענף מצלי שיסא
 פרי והפרי הוא דצרי הגאווה והצו כענין
 (תהלים קכ"ג) הלעג הסאנכים הצו לגאיוכים,
 ונח לומר כי כ"כ הכסיל מרגיל עלמו צמדת
 הגאווה צפיו וכלצו עד שתחזור זו הגאווה
 מצעיה כי כיון שענף הגאווה צפיו דצר צרו
 הוא שיעשה פרי כי לא יוכל הכסיל להסמר
 מזה אזל החכמים שפתיהם תשמורם מזה,
 ולמדנו מכל זה כי מדהו של רשע לגמרי בהפך
 מדהו של לדיק בכל פרעי עניניו, והסנרל

ככל זה כי הלדיק הוא כמשך אחר עסקי הנפש
 שהיא כלחית והרצע כמשך אחר עסקי הגוף
 שהוא בלה, ודבר ידוע כי הגוף מן הארץ
 והנפש מן השמים, והנה צעוד שהאדם צעוה"ז
 צחיים יס לו קורבה צממים וצארץ צממים
 מלך הנפש וצארץ מלך הגוף ולכך כשהזמיר
 משה לישראל בקיום החורה והמלות יעיד
 עליהם עדים השמים והארץ שהם קרובי האדם
 כאדם שתחרה לחצרו ומעיד עליו עדים צפני
 קרוביו: ויש (ח) האזינו השמים וארברה
 וחשמע הארץ אמרי פי. דבר משה עם השמים
 לנוכח ועם הארץ בנסחר והעעם בזה מפני
 שהיה מתקרב אל השמים ומתרחק מן הארץ
 כי ציוס מוחו, היה זה וכן בכל הדברים כלן
 מהחלה אדם כלצים סקנן כל ישראל ואמר
 להם אדם כלצים היום גם פרעה וילך שהזכיר
 בה בן משה ועפרים סנה אככי היום גם פרעה
 זו סכחוב זה צעלם היום הזה עלה אל הר
 העברים גם צפרעה וזאת הצרכה סכחוב זה
 לפני מוחו הכל ציוס אחד והוא יום מוחו,
 והפרשיות כולן דבקות צעניכים רבים גדולים
 ונפלאים ראויין להעטות צימים רבים ונעטו
 כלן צדרך סנס ציוס אחד: ודע כי כלל
 הפרעה הזאת שהיה משה מחוכה לישראל ומגיד
 להם מראשית אחרית ואת כל הקורות אוחם
 לעהיד והתחיל מצריחת העולם וסיים צענין
 ימות המשיח ז"ס זכור ימות עולם וגוי צהכחל
 עליון גוים כלוי שהתחיל עליון את האומות
 והפרידם ללסוכותם לא צחר להלקו מכלן
 כי אס ישראל זהו כי חלק ה' עמו כי מלאם
 צדרך המתדבר מקום ההו ויללת הכין וככי
 יענה יסוצנהו יבוכנהו ילרנהו כאישון עינו
 כל החקדים האלה עשה עמהם והם סכחוחו
 וסכעיקוהו, ז"ס לור ילדך חסי יקניאוהו צזרים
 צחועבות יכעיקוהו והיו כפויי עוצה מוחכרים
 אליו לרוב הטובה והטובה וכענין סכי וישמן
 יסרון ויצעט היו מניחין עבודת האדון המיעיב
 והיו עובדין למי שלא היעיב להם ולא ידעו
 בו כח אלהות זסיכ אלהים אשר לא ידעום
 ומפני זה נענטו צעונט גלוח יותר מכל אומה
 ונתחייבו לעבוד סוכאיהם, ומה שלא הסציח
 זכרם מן העולם כמו שהיו ראויין לזה צמדה"ד
 היה זה סן יחפארו האויצים לומר סיראחם
 כולחח ומחגצרת ז"ס סן יככרו לרימו כי אינם
 צעלי ציכה סיחסנו איך ירדוף אחד מהם אלף

וסנים יניסו רצנה מישראל אס לא כי לורם
 מכרם מפר אוחס ציד העכו"ם על אשר עזנו
 את הורתו, ואמנס עחיד הוא להנקס מהרצעים
 על מה ספעצדו צישראל ולטלם להם כפעלם
 זהו לי נקס וטלם, ועחיד הקציה סיקח מהס
 דין עמו זהו כי ידן ה' עמו ויזכור להס מדת
 רחמים ומזה קראן עמו ועצדיו שהרי עד מהה
 היו עצדי יסמעאל וקרר, ואמר ראו עתה כי
 אכי אכי הוא כי עד כאן היו דצרי מנס ועמה
 ידבר הסי ויצעיח הוא צעלמו צהנעחת הגאולה
 העתידה וכצצע עליה זהו כי אסח אל שמים
 ידי אס סכותי צרק חרצי כלומר סאסנן צרק
 חרצי והוא עצר צמקיס עחיד כמעטפ סכצולוחו,
 ואמר הרניכו גוים עמו כי כל העו"א יחסרוכו
 ויסצחו אוחכו וירלו להדצק צאמוכתכו אחר
 סיראו הנקס שיסיב ללריו, ואמר וכפר ארעחו
 עמו כלוי סיכפר על הארץ ועל עמו סיוסב
 עליה: ובסדרש האזינו השמים אל סקציה
 למנס אמור להן לישראל הסככלו צממים סצרחתי
 לסמעכס סמח סכו את מדתן או סמח אמר
 בגלב חמה איכי עולה מן המזרח ומאיר לכל
 העולם כלו כענין סכי (קהלת א') וזרח השמש
 וצא השמש, הסככלו צארץ סמח סכמה את
 מדהה זרעהס זה ולא למחה זרעהס חצים
 והעלחה סעורים, או סעא אמרה פרס איכי
 חורטה ואיכי דטה היום וחמור איכי טוען
 ואיכי הולך, וטלח דצרים קיו ומה אלו סאס
 זוכין אין מקצלין סכר ואס חוטאין אין מקצלין
 סורעכות לא סכו את מדתן אהס סאס זכיתס
 סקצלו סכר ואס מטאחס סקצלו סורעכות
 עאכ"א, צאור המתדבס הזה כי כל הדברים
 העצעיים אינם מעתנים וממנהגם ולא יולאים
 מן סקו המיוחד והקלוב להס, ומה סזכר השמים
 והארץ לפי שהס שומרים קוס ומדתס ועצעס
 וכענין הים שהוא שומר סקו סלו ואיכו יולא
 ממדתו סאלו ילא מקו החול שהוא בצולו יחריב
 העולם, וכן הפרס והחמור שהס צעלי מיים
 סעולתס כפי עצעס לא יסחנה כלל, וכיון
 סהדצרים העצעיים לא יסכו מדתס ועצעס
 קיו לצכי אדם צעלי הסכל והסכר והעונט
 סאין להס לסכוח מדהס ולא ללאת מקו הסצודה
 והחורה והמלות: ועיד סקצלה האזינו השמים
 והסמע הארץ, הספארת והכצוד צסוד פסוק ראסון
 כי עם השמים והארץ סללו אכו צאין צצרות,
 ועיכ יאמר משה סיסמעו. הסכאים אשר ציכינו

והזכיר

עד הכח העליון שהוא ארון הבל יח' שאינו לריך לאחר אלא כל הכחות מקבלין ממנו ולפיכך חמים פעלו כל פעולותיו שלמות. ושפעתי מפי מורי הר"ם כר"ו שאין לורך לומר בצרכה הלצנה פועל אחת שפעולתה אחת לפי שפעולת מי שרריך לשל מעלה ממנו אינו אחת כלו' אינה חתימה ואינה על השלמות. ואין טוס פעל על השלמות כי אם פעולתו יתעלה וע"כ אומר כי ראוי לדרך בן פועל אחת שפעולתו אחת וללצנה אחר שחתחדש ויחזור על הצורה יתעלה שהוא פועל אחת ופעולתו אחת כדרך שאמר זכאן חמים פעלו : וניל לפרש הלור חמים פעלו כי משה רמז זכאן על ילירתו של אדה"ר ועל הטאו ועונשו, והענין מפני שהיה הוא סנה סנגורה מיתה על כל חולדותיו ולכך סולרך משה לסזכיר בן ציוס מוחו, ומה שקראו הלור ע"ס שהוא לר כל הלורות כלן וכמו שדרז"ל (ס"א ז') אין לור כאלהינו אין ליי כאלהינו וכן (ישעיה כ"ו) לור עולמים לר סכי עולמים וכ' באדה"ר (בראשית ז') ויילר ה' אלהים את האדם וענין הכי כי הלור כסילר אדה"ר שהיה פעלו ומעשה ידיו היתה כוונתו צו להיותו חמים פונד הסס בארץ כמלאך צמעים ולפי שחמא הענישו צמיחה וזה צמספע זהו כי כל דרכיו מנספס כי הוא אל חמוכה כלומר הדורות חולפים והוא קיים ואין עול צמספעו כי לדיק ויטר הוא, והכתוב שאחריו מפרש ומצאר הטאו הוא שאי שחת לו ולא אחר להם והכוונה שחת אדה"ר לו לאציו צמסעים והתשחתה הזו הוא מה שידעת שקלץ צמסיעות והוא חמא עיסי העגל שהזכיר בהן הלסון הזה צמלמו (סמות ל"ב) שחת עמד חעים שהחמא חלוק ולא היה קלוק טאז והצבים צמקים אחד, וצאר עוד הכי צמה היה החמא והתשחתה הזו לאדה"ר וז"ס לא כלומר צמלח לא והוא שעבר על ליה באמרו (בראשית ז') ומען הדעת טוב ורע לא האכל ממנו זס"א שחת לו לא, ואמר זכיו מומס כי זכיו קין והבל השחיתו, וכבר ידעת כי זה נהרג וזה נכרת והתשחתה שעשו היה מומס טוס גדול להם : (ה) דור עקש ופתלחל. מדבר עכסיו על ישראל והוא דבק עם הלה' חגמלו זאת חעים סהכי מנסיק זיכיהם צסוק פסוק, יאמר חעים שאחם דור עקש ופתלחול חרלו להסחית כמותם הלה' חגמלו זאת ולפי שכבר הזכיר למעלה (דברים

והזכיר לסון דבור אלל הסמים ולסון חמירה אלל הארץ לצאר כי כל דבור מן הסמים וכל חמירה מן הארץ ומה מדבר עם הארץ זכסחר מפני יראה המלכות וזה מצואר : (ב) יערוף כמטר לקחי. לסון הזלה וירידה כמו (דברים ל"ג) יערפו סל, כלו' ירד כמטר לחודו, יחסלל מטה זכאן סיהיו דבריו כסמעים ונקצעים זלז הסומעים, וענין לקחי מה שלקחתי וקבלתי מלמעלה, יחחנן בהן סיטסו דבריו פעולה צהס כפעולה המטר הסועל בארץ והמיעיל צה והולידה והלמיחה, ולסון כסעירים רוחות מענין רוח סערה זחלוק קמ"ך צסיין כלסון (רכיאל י"ב) ויסחער עליו וזהו דעת חונקלוק סחרגס כרוחי מטרא חכסצין על דחאה כי הרוחות יחזקו הדסאים. או יס לפרש כסעירים המטר הדק עלי דס"א הוא המתחיל ללמות. וברביבים הוא המטר הגדול, עלי עסז הס העסצים שלמיחתן גדולה ויהיה כסעירים כאלו הוא זלד"י מלסון לעיר וכמותו (דברים ל"ג) וספוכי טמוכי חול שהוא כמו ולפוכי זלד"י. ובמדדש יערוף כמטר חזל כעל מה המער חיים לעולם אף דברי חורה בן ומה על הכל סמחים צו אף דברי חורה בן : (ג) הבו גורל לאלהינו. ידבר עם הסמים והארץ או עם ישראל סיודו להקצים על כפלחותיו וחקדיו סעסה עמחם : (ד) הצור חמים פעלו. ע"ד הספע כקרא הקציה ליר מלסון חוקף וכן (ישעיה כ"א) הציטו אל לור חולצחם כי כסס שחלור חוקף והוא יסוד הארץ בן הקציה יסוד העולם, ומשה יתחיל עמה. לדבר אל העדים ויאמר ארון זה שאכי רולה לדבר עליו הוא לור ותקיף שאין כמותו אלל חמים הוא אינו צא בחוקף עם זכיותיו אלל חמים פעלו צמתימות ופכוס הוא מחכהב עם זכיותיו, וזלסון הזה סצח דוד ע"ה (ס"ב ל"ב) האל חמים דרכו כלו' חעים שהוא אלל חקים מרחו עם זכיותיו סיחכהב עמחם צמתימות וזהו כענין סכי (איוב ל"ז) סדי לא מלאכותו סגיא כה כלומר חעים שהוא סדי והוא סגיא כה לא מלאכותו אכחו סגיא כה אלל חמים ומרצה לסקוה, וכן דרז"ל כל מקום שאחה מולא גבורתו של הקציה אחת מולא עכותותו ודבר זה כזכר צחורה וסכוי זכציחים ומסלס זכחוצים אחר חמים פעלו שאינו כסאר הכחות שפעולתן חסרה לפי סילמרכו לקצל כה מתי שלמעלה ממה ואותו כה לריך לכה אחר וכן עכה לכה

(דברים ל"א) כי אחרי מותי הסתתת השמימות והודיעם בכבודו שהם עתידים להסתחית ולעבוד ע"י אחר מיתת יהושע ע"כ יתרה זהם ויזהיר אותם על זה: (ו) הלהי הגמלו ואת השמימות לאזיכם שצמחים והוא עשה לכם כמה חסדים כמו שמספר והולך, עוד כ"ל לפרש בפסוק הלור כי לפי שהיה יום מותו היה מלדיק עליו את הדין ויאמר כי כל דרכיו משפט כל דרכי הסיי"ת ואפי' העיתה איך זהם כפחל ועקם, אל אמורה כלו' אחר שהמיתה צעוה"ז משפט אמורה הוא כלומר כאמן הוא לסלם לו שבר צעולם הכשמות על לדקותיו אשר עשה כענין ס"ב (ס"א כ"ו) והי יסיב לאיש את לדקתו ואת אמורתו וכתיב (תהלים פ"ט) ועד צחק כאמן סלה, ואין עול כלומר כאמן ג"כ ליפרע להענישו על מעלו ז"ש ואין עול כלומר אלו יענישו צעולם הכשמות אין עול צמספנו, לדיק וישר הוא לדיק צעולם התחיה וישר לעוה"ז סלאחר התחיה, ורמז לנו בכאן ד' עולמות העוה"ז ועולם הכשמות ועולם התחיה ועוה"ז שאחריו, וכבר ידעת כי הם רמוזים בפסוק אחד הוא שכתוב (משלי ו') צהתלכך חכמה אוחך צמכבך השמור עליך והקילות היא חסיחך, צהתלכך חכמה אוחך צעוה"ז, צמכבך השמור עליך לעולם הכשמות, והקילות לתחיה העתים, היא חסיחך לעוה"ז, כן דרז"ל, גם כאן בפסוק הלור כרמז ד' עולמות הללו אשר נפס הלדיק ועותרה להם, ולפי פ"י זה מה נעים וכאה המכהג צ"ב שזה שהוא קצוע ללדוק הדין לאמרו על מה כי כן אמרו אדון כל הכציאים על יום מותו והלדיק עליו את הדין, ועוד אפשר לומר כי הלדיק עליו את הדין צלסון הלור לפי שחטא צו והערהו כענין ס"ב (שמות י"ז) הכי עומד לפניך שם על הלור, ואין דרכו של משה להזכיר בכל החורה כולה שמות התוקף והלדנות אלא שם הרחמים לצדו זולת צמכי מקומות בחורה שהזכיר זהם יה (שם ע"ו) עזי וזמרת יה (שם י"ז) כי יד על כס יה, אבל הזכיר עתה לטון הלור כי רלה לקלסו צמה שחטא, וכענין שדרסו רז"ל אחר משה צאז חטאתי ומאז צאתי אל פרעה צאז חתי מקלסו סנאי (שם ע"ו) אז יסיר משה, ואם השכיל עוד צפסוק זה המלא צו רמז לשבע ספירות חכמה, תמים פעלו זה מדה החקר, כי כל דרכיו משפט זה מדה

הגבורה, אל אמורה הוא האמת שהוא הקו האמלעי, ואין עול הוא הכלה סנאי (ס"א ע"ו) וגם כלל ישראל לא יסקר ולא יכחם, לדיק הוא יסוד עולם, וישר הוא המלכות, ואמר הוא כדי לחצר וליחד הכל באחד צלי פרוד: שחת לו לא בניו מוסם. כי הרמזין ז"ל שחת לו לעלמו כי המוס יקרא הסתחה כענין ס"ב (ויקרא כ"ז) כי משחתם זהם מוס צם, וקראן לא צניו כשם שקראן צעה הרלון צניו ואחר שהאצ לדיק וישר והצנים צהפך שהם דור עקם ופתלחל לכך לא צניו, וככון הוא, אמנם חסכי שחלה לא צעעם ערחא ומלה צניו דצקה לעומם ע"כ יתכן לסרם שחת לו לא כי מה שהסתחית ישראל לעלמו הוא צהמרותם דבר הש"י כענין (ישעיה מ"ג) ולא אצו בדרכיו הלוד, כי כל מה שהיה משה מנהיגם ועדריכם בדרכי הישר היו אומרים לא נעשה וזהו שחת לו לא, שחת ישראל צמלה לא ולפי שקראן צניו (דברים י"ד) צנים אחם להי אלהיכם חנה הקרוצ וההסתחה הזו מוס גדול להם שיהיו דור עקם ופתלחל, הלהי הגמלו ואת עם נבל, שהלאו עלמן צקנלה החורה, וכן הרגום (שמות י"ח) כצול חצול מלאי חלאי, ורעת אונקלוס שאמר עמא דקצילו אוריתא ולא חכיעו וא"כ אין הלסון גנאי אלא מעלה יתרה, והרמזין ז"ל כי צמלה כצל שהוא האיש המתכבר צחקד שעשה לו חצרו ואמר כי העושה עוזה חנס נקרא כדי צהמסלם רעה למי שהסיב עמו יקרא כצל והוא שכתוב (ישעיה ל"ז) לא יקרא עוד לכצל כדי כי הוא הפכו ולכך אמר הכי צכצל הכרמלי (ס"א כ"ה) כשעו כן הוא כצל שמו וכצלה עמו כי דוד עשה עמו עוזה גדולה ושמר כל אשר לו והוא לא רלה לסלם לו גמול וצמה אוחו ואת שלוחיו וזה עעם הכי צחצרו של חיוב (חיוב מ"ג) לצלחי עשות עמכם כצלה כי הם היו מלמדים זכות על מעשה הסיי"ת שהם צמשפט ואם יריע להם חרחה כצלה ע"כ: ואמר הלוא הוא אביך, כלו' שסמך קנין כי הוליאך מאין ליש וכל יס קנין (משלי ח') וזהו ה' קנני ראשית דרכו וכן (צרחיה י"ד) קונה שמים וארץ כלומר סברא שמים וארץ והוליאן יס מאין, אבל צציר דרסו מלה קונה כמשמעו שקנאן מאחר והוא החומר הלחסון וכבר הזכרתי זה צסדר כך וכך והצחתי שם המדרש הזה, ונקרא הקצ"ה אצינו כלפי חנס

רבינו

האזינו לב

בהיי

קעט

הנפס כי הוא הולידה ונפחה באפנו כפס סנקרא
המוליד אב כלפי הגוף שהוליד אותו והוא
יתעלה האב העקרי הקיים והכלחי וכ"א דוד
ע"ה (החלים כ"ז) כי אבי ואמי עזבוני וה'
יאקפני, וכ"א יטעיה (יטעיה ע"ג) כי אחת
אזינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירונו
אחת ה' אזינו גואלנו מעולם עתה :
ורע כי מלך סלה' ה"א נכחית לצדה וה"א
צפח"ח והחח הלמיד שו"א נח והיה ראוי
סיהיה נע כלמיד ליפקז אב"ל א"א לאדם לקרוא
עני שו"אין זה אחר זה וע"כ הולכנו להניח
שו"א הלמיד כדי סיהיה סשו"א של היו"ד נע
ולא יסתחר נקוד סס הארון, והנה המלה זרה
אין כמות בכל המקרא וכן א"א להיות הלמיד
צחיר"ק כלמיד ליהודה כי יסתחר ג"כ נקוד
היו"ד של הסס כפס שמתחר צמו של יהודה
וע"כ הולך שחנקד המלה כן, ויש לך להשכיל
עוד כי ה"א הזאת הנכתבה לצדה היא
נצחי עכ"צ אוחיות גדולות ס"ס צתקרא :
וע"ד הקבלה יתכן לומר כי תרמוז לה"א ראשונה
סצסס. ופקח עיני שכלך וחראה איך
הזכיר גרעיה ה"א זעירי בתחלה התורה וה"א
נצחי צקוף התורה לרמוז בזה כי ה"א זעירי
נרא זכה ה"א נצחי ססס הסוצה הנפתות
ועל זה רמו מעט כן ציוס מוחו, וידוע לכל
משכיל כי צמון ס"סראל זכאין הס מוס"פין
כה וספע צטכינה וכססס חיי"בין הכה ההוא
נפסק ואז הסכינה מלכה הנחם על צניה כי
אינו הספע ההוא, ולכך יאמר הלה' הגמלו
זאת ההרלו להפריס המדה הנקראה זאת מן
ה"א הראשונה סצסס שלל הקבל ספע ממו
ומזה אומר לו חמנו יסכילו זאת כלו' ימטיכו
מעקור החכמה והסכל למדה זאת וזהו יבינו
לאחריהם ימטיכו הנינה אל האחרית ולא יפרידוה.
הלא הוא אצ"ך קנך הלא ה"א הראשונה סהוא
קן העולם אצ"ך קנך צקוד מלות שלוח הקן
ולסון קן סהוא ה"סוד הראסון צהויה העופות
וה"א אחרונה עסך כלסון (החלים ק"ג) הוא
עסנו ולא אכחנו ומלה ויכוכך הכין אותך
לקבל התקון. וע"ד העדרס ויכוכך כרכא רכולא
ציה עמנו כהניו מענו כצי"ו ממו חכמיו
מענו קוסריו וכס"א (זכריה י') ממו פכה מענו
יתד סהרי מרעה לא מלא בכל חכמי מלכוהו
מי סיסחור לו חלותו אלא יוסף וכן כצוכדכלר
לא מלא בכל חכמי צבל אלא דכ"אל :

(ז) זכור ימות עולם. יאמר לנו לב לזכור צמון
הצריחה הטובה סעשה עמכס צעת סילירה
זס"א צהנחל עליון גויס. בינו שנות דוד ודוד.
כלו' סיצינו מה סנעסה צדורות מעשה סקרתה
סכינה צהס ז"ס ימלאהו צארץ מדבר, ומלה
לב עקור כמו להליצ (ירמיה א') וכן לא ידעתי
דבר, ויהיה צאור הכי כססקצ"ס הנחיל את
האומות וכסספריד אוחס ללסוכותס כענין סבי'
צחולדות סילאו מכה (צרחסיה י') ועאלה
נפרדו הגויס והמלא צאוחה מרעה צחולדות
הסס ע' א"ס לרמוז על ע' אומות סעתידין
ללאה מהס, וע"כ יצאר הכי כי כסספריד סקצ"ס
הלסוכות להליצ גצולות העמים סהן סצעים
למספר צני ישראל יורדי מלריס סהיו ע' נפס
לא צחר תכולן אלא ישראל סהצדילו לחלקו
זהו כי חלק ה' עמו, ו"ס ספירסו גצולות
עמים הס אלכסוכי המולס סהס י"צ ממוכיס
עליהס י"צ מולות למספר צני ישראל כלומר
י"צ סנפי ישראל, וסמך לו מיד כי חלק ה'
עמו לא חלק הכוכצ"ס והמולות, וכססוק זה
מפורס כי אין ישראל חחה ומעלה הכוכצ"ס
והמולות אב"ל הס למעלה מהס והמעלה הזאת
לא זכחה סוס אומה אליה ולא עפה כן לכל
גוי : (י) ימצאהו בארץ מדבר. כ"ל כי מה
סאמר צארץ מדבר ולא אומר צמדבר על סס
סהכצוד החחיל ליכנס עמחס צמדבר איהס
סהוא צקלה המדבר וזהו צארץ מדבר צארץ
סממוכה למדבר. וכן חמלא צקדר ויהי צסלה
ויסעו מקיכות ויחכו צאיהס-צקלה המדבר וה'
הולך לסכיהס יומס וגוי ולסון ימלאהו כולל
סחי לסוכות לסון מליחה ולסון ססוק כדעת
החרגוס ירלה לומר כי הכצוד מלאס צארץ
מדבר וספק לרכיהס : ובחחו ילל ישמון.
כלו' כאשר כחרחקו מן היסוצ וצאו צעקוס
הזו ילל יסיוון כסלמה להס המרה צהולילו
ממלריס : יסבגהו. הקיסן צעכני הכצוד ולפי
החרגוס סאמר אסריכון סחור סחור לסכנחיה
צא לצאר סהיו ישראל צסיני כמחול והכצוד
ציכיהס וז"ס (סיר ו') כמחולת העמכיס אותו
מחול סל סחי מחנות מחכה ישראל ומחכה סל
מלה"ס סירדו סס עמחס, וזהו כענין סארז"ל
עחיד הקצ"ה לעסות מחול ללדיקיס צגן עדן
וכצודו ציכיהס, ואמר יצוכנהו צתורה, ילרנהו
ססערן מעעלק הצא להלחס עמחס ומסאר
האומות, כאיסון עינו צה העין כקראה איסון
על

על שם שיש צה לורה איש ולסון איסון ע"ש קטנות הלורה וכן שנה שנתון כי שנה נאמר על פיקר היום ושנתון נאמר על החוססת והוא לסון הקטנה וכן לסון אמנון האמיכון :

(יא) כנשר יציר קנו. המטיל הכבוד לכשר שהוא מלך על כל העופות כן הכבוד מלך על הסכלים הנפרדים הנרמזים בפסוק ותקם יפרד וכשם שהכשר לוקח גוזליו וכושאם על אנרתו ומנחה אותה ממקום למקום כן ה' צדד ינחנו כלוי לישראל לצדו ואין עמו סוחר אל ככר מכל הנפרדים שרי מעלה וכענין שכי (תהלים ע"ג) מי לי צמתיים אלה אלה לא מלאך וסרף ולא כוכב ועזל ועמך לא מפלתי אחר בארץ, ופוד כשם שהכשר ממחדש מזמן לזמן וכענין שכי (ישעיה ע"י) יעלו אצר ככשרים (תהלים ק"ג) תחדש ככשר כעורכי, כן הכבוד ממחדש צווא הספע אליו מלמעלה אחר שנספק ממנו צמעה ישראל : (יג) ירכיבוהו על באתי ארץ. הסליטו על ארץ מעולה שיהא מלעוה היסוד וגבוה מכל הארלות, וענין פסוקים אלו כי הספיע להם טובה ושלוח והם צעטו צו, וענין חלב כליות חמה הוא שומן חמים, ואמר כליות לפי שנגררי החמה דומין לכליות ודרז"ל שהיו חמים ככליות של צור הגדול צדורו של שומעון בן ספח : (יד) ורם ענב תשחה חפר. קרא העסקה היולא מן הענבים דם להיותו ארום כמותו, ועוד צקוד הלסון נקרא דם על שם צגרים מיהה והציא דם לעולם וזהו לדעת האומר סחפה ענבים והציאה לו ולסון עכב סוף הנרגיר וזה להפלה וספע הסרכס בארץ כי ענרגיר אחד ילא מעקה רב וידוע כי סגרגרים נקראו ענבים ואמר נתלים צהם עמחם כאחד יקרא אסכול צלסון ההורה וצלסון רז"ל פרכיל וכן אמרו צסיק דסוכה פרכיל ענבים וצהם ענבים כי כן הענבים החלויים צגפן יקראו אסכולות ואמר נתלים צהן האסכולות תקרא גפן אם הוא צמחוצר ותקרא זמורה צתלוס וזהו (צמדצר י"ג) ויכרתו תקם זמורה ואסכול ענבים אחד, יעיד הכי על ספע צרכה הארץ ועל גודל פריה כי צאותה זמורה הנכרתה לא היה אלא אסכול ענבים אחד ולכך הוסיף אחד כי כל אחד מהם כעל דצר יחידי נפרד זה אסכול וזה רמון וזה תאנה : וישמן ישרון ויבעש. לא נקראו ישרון עד עתה שקראם משה רבניה צהם הזה. ויתכן לפרש כי קראם כן

לחקרונם כדי להוכיחם ולהכליתם לפי שהם הזה הוא שם המעלה והכבוד וכגזר מן אסורנו ע"ש הראיה שראו כבוד הסכינה ע"ן צפ"ן צמ"ה כענין שכי (סמות כ"ד) ומראה כבוד ס' כאש אוכלת בראש החר, ולפיכך אחר שהזכיר עהן חורה שאמר יסצנכהו יצונכהו הזכירן מיד צהם ישרון וכן למעה אחר שהזכיר (דברים ל"ג) חורה לוח לנו הזכיר מיד ויהי צישרון מלך, ונס צחתימת צרכתו אמר (סס) אין כאל ישרון כלוי ממה שראיה צסיכי יכולין אחס להעיר עליו שאין כמותו וכל זה מכלל דברי הסירה הזאה שהם דברי ויכות ומוסר שהיה מחוכה עמחם והודיע להם העמידות צמה סהן עתידין לחפוא וסימרו אח פי ה' וסיצכחו חסדיו הרבים סעסה עמחם ולכך קראן ציוס שהוא שלשה פעמים צהם הנכבד הזה כי הפרס' דצקות ותכל היה ציוס מוחו כאשר הזכרת, ויאמר עתה וישמן ישרון ויצעע לרמוז להם כי עם כמותו הנקרא ישרון שראו כבוד הסכינה צעע צו ויעס ויכצל, ודומה לזה אמר ישעיה ע"ה (ישעיה א"י) הוי גוי חופא עם כבד עון, ודרז"ל גוי סנקרא (דברים ד') ועי גוי גדול סיהיה חופא, עם סנקרא (סס י"ד) כי עם קדוש אתה סיהיה כבד עון, זרע סכתוצ צהם (ישעיה ס"ה) זרע צרך ה' סיהיו מרעים, צנים סנקראו (דברים י"ד) צנים אחס לה' אלהיכס סיהיו משחיתים : וישוש אלוה עשהו וינבל צור ישועחו. רמו סכי סחי המדות שנתן ילאנו מעלרים ולא אמר ויסוס אל אלא אלוה כדי לכלול התפארת והכבוד ולכך הוסיף וא"י סיה וזה (איוב ל"ה) איה אלוה עוסי, ולור יסועתו סעל ידו סיתה יסועת הים : (טז) יקניאוהו בורים. יקניאו אותו אלוה שהוא אל קנא צאלהים זרים ויכעיסוהו לאותו לור צמעסה האלילים : (יז) יזבחו לשדים לא אלוה. אין צהם סוס מועלת וכח אלהות ולא ידעום צאלהים כמלאכי מעלה הסכלים הנפרדים סכצראו מקדם מעסה ימי צראסיה או ציוס צ' או ציוס ה', איכס אלא חדשים מקרוב צאו, כלוי נבראים חדשים הם נולדו מקרוב ואמר זה לפי סמחיס כצני אדם וסרין ורצין כצני אדם, לא סערוס לא הסחערו ולא סחדו מעס, או יאמר חדשים מקרוב צאו סלעדכו חכמה זה עחדס מן סמלריים סחיו צקיחין ורגילין צה : ועוד יס לפרש יצחו לסדים, לפי סעיכי עכויס סס ג', ה' עבודת

ססכלים

רבינו

האינו לב

בחי

קפ

הסבלים שעליו הוזהרנו (סמות כ') לא יהיה לך, וספני עצודת הפסילים להוריד בהם רוחניות מהכוכבים וממזלות שעליו הוזהרנו (סס) לא העשה לך, והג' עצודת הסדים שעליה הוזהרנו (סס) ואשר צמים מתחת לארץ שהם הסדים שבהם לכת יזהיר עתה בכלן צמין הסליטי הזה ואמר יזמחו לסדים, ואמר לא אלוה שאין בהם כח אלהות וסולטנות כעין הכוכבים והמזלות שהם למעלה מהם, ואמר אלהים לא ידעום כלו' אליל שאין בהם כח אלהים שהוא הכח הראשון שהרי לא ידעום ולא עלתה הסגתם לכך אך הם חדשים מקרוב צאו לא שערום אנותיכם והם הרח ונחור שהיו עובדי הפסילים להמטיק ולהוריד בהם רוחניות הכוכבים והמזלות לא הסתדלו לעבוד עצודה זו כי לא היה חכמתם שפלה כ"כ, וכל זה להרחיק העבודה הזאת מהם שהיו נמשכים אחריה: (יט) טבעם בניו ובנותיו, ירמוז על ציה ראשון שעברו עם ע"ז האנשים והנשים הוא ע"ז (ירמיה מ"ד) הסבחתם את רעות אנותיכם ואת רעות נסיכם וכי עוד (יחזקאל ח') ויצא אותי אל פתח ציה ה' והנה עם הנשים יושבות מנכות את החמור, וזה טעם צניו ובנותיו: (כ) ויאמר אסתירה פני מהם. כצר הזכרה צקדר צראטיה כי האמירה צהטי ענינו רלון או מהסבה ולשון אסתירה פני אסתיר היא שהיא פני וזה מצוה: בנים לא אסון במ. ע"ד הפטע אמון עם התאר והענין לומר אין צהם א"ס אמונים. וע"ד המדרש צנים לא אמון צם כלו' שאינן עוכין אמון והוא חקר ואיו ועכאן רמו לבדל כח העונם אמון שהוא גדול יותר מן המצדק. וע"ד הקבלה צנים לא אמון צם אין להם אמון ומגדל כי הכח הנקרא פנים הוא האמון והמגדל של צנים וכיון שהם צמקת הפנים הנה האמון חלק הלך לו איכנו צקרבם והאמון הזה הוא ה"א האחרונה שבשם וזהו אסתירה פני מהם וכצר הזכרתיו:

(כא) הם קנאוני בלא אל. צמי שאין צו כח להליל וכן מפורש ציחזקאל סמל הקבלה סמקאל טפי' סמקאל כי סמל היה עקביא להקציה שהוא אל קנא: ואני אקניאם בלא עם. זהו גלות צבל סכאמר (ישעיה כ"ג) סן ארץ כסדים זה טעם לא היה אסור ונו'. בניו נבל אנעיםם. זה גלות ישמעאל קראו הכי צבל כי סהכר את אחיו ועמד לו מנגד ציום סחורצן

והוא סהזכיר עובדיה ע"ה (עובדיה) ציום עמדך מנגד ציום סצות זרים חילו וגו', וכן סמלא סקראו דוד ע"ה. צצם הזה צמזמור (ע"ד) זכר זחה חויצ חרף ה' ועם צבל כאלו סמך, ואמר עוד (סס) קומה אלהים ריצה ריצך זכור חרפתך ימני צבל כל היום, וסמך לו אל סחן לחיה נפט חורך לצאר כי מה סהזכיר עם צבל היא החיה הרציעית סהזכיר עליהם צמקיא (סס ס"ח) גער חיה קנה: (כד) מוי רעב. סרופי רעב מן (דניאל צ') למזח לאחוכא, כי מלך סרעב החום הטבעי סנקרצם יסרפס כיון שהם צריאים ואין להם מה לאכול והם אכולי חולי ססחפת: וקטב פרירי. הוא כריתת מרינות האויר כלסון (איוב ג') יצעמחו כמרירי יום, וזהו (סהל"ס ל"א) ומקטב יסוד להרים, וזהו סדצרה, וסזכיר צכאן ד' ספטיס רעב ודצרה, וחיה וחרצ: אמרתי אפאיהם. אפזרם לכל פחה, וכי סרמזין ז"ל אמרתי הים סרלון לפני סיהיו ככה לעולם מפורצים צכל פחה סיהיה זכרם נסכח מלנוס לולא כעס האויב, וירמוז זה לגלות עסרה סצצטיס סגלו לכסר גוזן הוא ססחכמים קורין אוהו כהר סצצטיון ונקרא גוזן מלסון (צמדצרה י"א) ויגז סלויס (סהל"ס ע"א) אחס גוזי, כי העומדים אחריו מוסרין מצני אדם וקורין אוהו סצצטיון מפני סצציתו צצצתה, כי יום סצח צלסון סהוא סצצ גס צערצ, וכסוג צלסונס לחוסיק צתארים יון כמו אזוציון מוליון חוריון וכן הרצה ע"כ לסון סרצ ז"ל, ואעפ"י ססחורה דצרה צזה צרמיה ודרך קלרה הנה ים לנו צאור מדרז"ל צמקומות מפורצים, והוא סאמר צציר פרסת וילא יעקב אמר רבי יהודה צר ר' סימון לא למקום סגלו עסרה סצצטיס גלו יהודה וצנימן סעסרה סצצטיס גלו לפנים מנהר סצצטיון ויהודה וצנימן מפורצים צכל סרלנות. ובמדרש סיר ספיריס (סיר ח') אף ערשנו רעננה אלו עסרה סצצטיס סגלו לפנים. מנהר סצצטיון. ובירושלמי דקנהדרין פרק חלק שלם גליות גלו ישראל אחת לפנים מנהר סצצטיון ואחת לדפני של אנטוכיא ואחת סירד עכן וכסת אוחס וכסת סגלו סם לסלס גליות כן סצצ רלוצן וגד וחלי סצצ מנסה גלו לסלס גליות מה טעם (יחזקאל כ"ג) צדרך אחותך סלכה ונחה כוסה צירך, וכסתס חוזרין מסלס גליות סן חוזרין סכאמר (ישעיה מ"ט) לאמר לאסורים לאו אלו סגלו לפנים מנהר סצצטיון, ולאשר

ולאמר בהשך הגלו אלו סירד עליהם הענין וכסה אותם, על דרכים ירעו אלו סגלו לדפני של אנוכיא, ובהוספתא דקנהדרין רבי אומר עשרת הסצטים יס להם חלק לעוה"צ סכחמר (סס כ"ד) והים ציוס הסוה יתקע וגו' והכרמים גארן מלרים אלו עשרת הסצטים, ובה"כ אמר (ויקרא כ"ו) ואזרחם צגויס רבי עקיבא אומר אלו עשרת הסצטים סגלו למדי: (כז) לולי בעס אויב אגור, כלוי לולי סאכי תסחד תכעס אויב מלסון (דברים א') לא סגורו תפני א"ס, וצאור פעל כל זאה על הספטים: (כה) בי נוי אובר, הן העויג: (כט) לו חבשו ישראל ישבילו זאה, כי הסס יתע'ה פעל להס כל זאה צעונס ולו סכמו גיב ישכילו איבי ירדוף אחד מן האויצים אלף מישראל אס לא כי לורס עכרס והסגירס צידס: (לא) כי לא כצורו צורם, סל גוי אונד עלות סהזכיר ולא אויצינו רלוין להיות דייכין, או יאמר ואויצינו פלילים כסאויצינו פלילים ידמה כי לא כלורנו לורס ויס צדצר חסיס: (לצ) כי סנפן סרום צמוס ומשרפות, כפל לסון כי סדמות גפניס סס, סוה סכי (יסעיה ע"ז) כי סדמות ססצון אומלל גסן סצמה וכן (חצקוק ג') וסדמות לא עסה אוכל, ואמר זה על העכוים כי סרסס רצ ומר ואיך יתחקו העכזים כי כיון ססגסן גסן סרוס הלא העכזים יהיו עכזי רוס וגס היין סמה סכיכיס: (לד) הלא סוה גפוס עמדי. היין סלסס סמור אללי עד סיססוהו וכילד סוה כמוס וחסוס לי נקס וסלס כלוי סנקמה סאנקס עסס סיה סמורה אללי זסו לי נקס ולי סלס כלוי לי סנקמה ולי ססלומיס כענין (סחלים ל"ח) וסלומה רסעים סרה, לעס סמוע רגלס, כססמלל סאסס כענין (צרחסיה ע"ו) כי לא סלס עון סאמורי, ויתכן לסרס הלא סוה כמוס עמדי סיסזור למלח לאסריס ססזכיר, יאמר כי אסריה הרסעים סוסעצדיס אומכו כמוס עס ססי וחסוס צאולרותיו וכן מלינו צדכיאל ססאל מה אסריה אלה ואמר לו ססי (דכיאל י"צ) כי ססומיס וחסומיס סדברים עד מה קן וסוה סעה ססמוע רגלס, כי קרוצ יוס אידס צומן סיססצו ססוה רחוק יתקרצ להס ומס כל אסח מוסעידות לצא להס.

ויש צמלח למו סימן ורמו לגאולה כי אז ידיו ה' עמו והקציה צעצור סמו סגדול ימסר יחיסה ועל אסו זמן הזכיר למעלה (דברים

ל') ומל ה' אלהיך אס לצצך: (לו) כי ידיו ה' עמו, יקח דין עמו מיד הרסעים כסירחה סהלך כסס ואלה עלורים ואלה עזוציס צסציה וכמעט סאצד סכל זסו ואסס עלור ועזוצ, ואמר אי אלהימו, ואמר סאויב אי אלהימו וכן אמר עיעוס סרסע כסגדר ססרכה וסוה סכי (מיכה ז') וסרר אויצתי וסכסס צוסה סאומרה חלי חיו ה' אלהיך: (לח) אשר חלב זכחימו יאגלו, דצרי סאויציס כלוי אומן סאלהוס סלבס סמקצלין סקרצנות יקומו ויעזרכס כי כן אמוכסס סאיכס מוסעיניס צה', ואמר יהי עליכס ססרה ולא אמר יהיו כלוי חס סאמרו ססוה אסר יססיר אסכס ען סלרות סעסידות לצא, או יאמר סאמר סקציה אי אלהימו סל סעויג אומן סהיו מקריצין להס זכחיס ומכסכיס להס יין כפרסי ז"ל, ומכאן למדו רז"ל יין כסך אסור צהכאה מסיקסל דיין נככס: (לט) ראו עתה פי אני אני, מלח אכי מורה על כמלח כמו אסח וכן מלח סוה מורה על כמלח גיב כלוי סוה קייס לעולס, והנה סכיהס סמות כלסון (סוכה פרק ד') אכי וסו הוסיעה נל, וכצר צאסתי לך צקרר ויהי צסלח צספוק זס חלי ואכוחו כי פעולת ססמות סאלה לאסצו ולקצן סצורים ורלה מוסה למחוס ססירה סו צסצמח סגאולה סעסידה צקצון סצורי ישראל ועל כן יאמר רלו עסה כי אכי אכי סוה כלומר אכי ססס היודע צקצון ססצורים, ואח"כ אמר אכי אסיה ואסיה רמו למחסימ סקמוך לגאולה, ואח"כ אמר חי אככי לעולס לרעו חל סעוה"צ סלסחר סמחיה ססרי צכי- סמחיס יסיו לעוה"צ ולא ימחו וכמו סארז"ל מחיס סעסיד סקציה להסיות סוצ איכן חוצרין לעפרן אלא יהיו כעסקים מן סעוה"ז סל סחיה חל סעוה"צ צנוף וצכפס ועל סעוה"צ סל אסר סמחיס אומרים רז"ל סמיד מומן סוה לחי סעוה"צ וסוה רצ עוצ סלסון סכלית ססכר וסעוכג לצית ישראל ועליו אמר סכציה עיה (יסעיה ס"ד) עין לא רלחה אלסיס זולחק, ואמר כן לרוצ סעלמחו ומזה ככחצ לעלס סקר וחי צספוק (סמות ג') זס סמי לעלס סדרסו צו רז"ל לעלס כחי, ולפי סער כאן דצרי מסה סמחוככ עס ישראל ומודיעס סעסידות צא סכי עסה לדצר צלסון סקציה ולצטר אומס צעלמו צסצמח סגאולה צקצון סצורי ישראל וצענין סמחסימ וצעוה"צ ואז ירכינו אומן סאומות: (כג) וכפר ארמחו עמו, כלומר

רבינו

האזינו לב

בחיי

קפא

סתים הארץ ממרח מחללי האויזים, ולסון וכפר כעו ועמר וכיכ (יחזקאל תיג) ונעלה אותו וכפרתהו, וכי ציחזקאל (סס ליע) ונערו הארץ, ואמר זה על ישראל. שהם יעברו את הארץ צקוף ממלחמות, ואמר ואין אללים עמדי כלוי אני אחד ואין אחר עמי. ואמר זה כנגד מ"ט האויזים יקומו ויעזרובם - צלסון רבים ולכך הולרך לומר כי הוא יתנרך אחד ואין אחר עמו, ומע"ט אני אחיה ואחיה אני הוא שהמתי את ישראל ואני אחיה אותם, נכאן דרזיל ענין תחיה וכ"א מה מחילה ורפואה צאחד אף טיחה ותחיה צאחד והוא בענין סכחוב ה' עמיה ועמיה עוריד סאל ויעל, וסכונה לרזיל סאמרו עם מחילה ורפואה צאחד לפי סלא אמר הכי אמחן ואני ארפא שהיה צממע אמחן לראובן וארפא לסמעון ומחוך ססנס ואמר מחלתי ירלה לומר אותו צעלמו סאמיה אני אחייהו: ודע כי רבים יהמרו ויסאלו לעם לא נזכר ענין תחיה צחורה צפי" כיון שהוא עקר גדול וסנה גדולה צחורה וכמה פרסיוה סחורה יאריך צהן הכי ויכסול אותן ואין צהן לורך כיכ ואס כן לעם יקלר הכחוב צענין הזה ויעקור עקר גדול לרמו מועמ, ותסובת הדצר הוא הענין סכחצתי לך פעמים כי דרך סחורה לקלר צענינים הנעלמים וכל מה שהוא נעלם יותר יקלר צו הכי יותר ואין הדבור צו אלל צרמו וצקלרה כי כן המחל צמעסה צרחסיה סקלר צענין סאור הרסון והאריך ציוס שליטי צצריאה סאילכות והלמחות וכן העלל צדעיה סאחו - הדרך הזה ודצר מן סאור צקלרה הוא סאמר (תחלים קיד) עועה אור כצלמה וקלר גיכ צמים העליוכים והאריך צמים סחחחוכים, קלר צמים העליוכים הוא סאמר (סס) סעקרה צמים עליותי, כי עליותי סהס העולמות סצרה קרה אותן צחוך המים, והאריך צמים סחחחוכים הוא סאמר (סס) תהוס כלצוס כסיתו על הרים יעמדו מים מן גערהך יכוסון וגוי יעלו הרים וגוי גצול סמת צל יעבורון וגוי סמפלח מעינים צכחלים וגוי, זאח ועוד אחרת סכל סיעודים סצחורה סכאמרים עי עסה איכן אלל יעודים גופניים סאפסר לצכי אדם להעיד עליהם צזמן קרוב כדי לקצוע צלצ אמחה כצואחו סל עסה ומחוך סיעודים סהס הגופניים יתאמחו אללס העניכים ססכליים סכעלמים ולכך קלר צהס מחוך סעלמחן, זה

טעם העלמות ענין תחיה, גם ענין סעוה"צ סלא נזכר צחורה צפי" גיכ מחוך סעלמחו כי סחורה כהנה להמון ודעת סהמון לא יכילו סעניכים ססכליים וכן סמסור סחורה אותס אל רמו קטן ודק יעצרו סהמון עליו וסיחיד סמסכיל יתעורר אליו, ואס ססכיל צמלח סחרי"ס ראי עמיה כ"י סמלל צו ססס סמיוחד רסוס למפרע וגל לרמוז על - מדה"ד סעמחה על סעכו"ס צזען סגאלס והוא ססזכיר מיד ותאחו צעסספ ידי אסיב קסס ללרי ואמר אסכיר חלי ערס וחצני וגוי, ותסצא צחורה מצרחסיה עד לעיני כל ישראל סמונה עסר סמות צין צסדר צרחסי חיצות וצקוסן צין למפרע צרחסי חיצות וצקוסן, ומפני סזה הוא אחרון לכלן ראייה לקדר כלן צכאן ולהעיר אותך עליהם כי ססמונה סס כסדר ד' צרחסי חיצות וד' צקיפי חיצות ואלו סן (צרחסיה צ') יוס סססי ייכלו ססעמים (סס - ל"ח) יסורה יסוליאוס יוסקרק יס"א, (סמות ד') ידצר - סוא יוגס יסנה (דצרים י"א) ידו יסחזקה יזרעו יסכטויה, (צרחסיה י"ס) אה סכ"י יס"י ייסלחנו יס"י (סמות ג') ל"י עה"ס סמו"י מה"י (דצרים כ"ד) נקי"י יסיה"י לציתו"י סנה"י (סס ל"י) עי"י יעלה"י לכו"י ססמיה"י וסעסרה סס למפרע, וצכ"י סכזכר ססס סמיוחד למפרע הוא מדה"ד, ואלו סן (צרחסיה י"א) יסארץ יומסס יספילס ייה כי נמחה עליהם מדה"ד לפי ססעאו צקלוץ נעיעות וכן (סס מ"ד) יסעה יסחמוריהס יסס ילאו כי נמחה עליהם צמעל סמכירה, וכן (סמות ד') יסעס יסיה"י סוא יסיה"י כי נמחה על עסה על סקרוצ וכיכ (סס) וימר אף ה' צמעס וכן (סס) ארלה"י ויסליכחו"י ארלה"י ויס"י כי אות סמעה סכהפך לנחש ס"י צספוך אוחיות ססס סגדול וכן (סמות ע"י) ס"י ונכו"י מה"י כ"י, כי נמחה כנגדס על סאלת סצטר, וכן סחחיל סכחוב צמדה"ד (סס) וצקר ורליסס אה כצוד ה' וכן (סמות כ"ו) יסאחד יולירכתי יסעסכן יימה, כי ססכיכה ססיה מדה"ד סיה צמערכ וכן (צמדצר ח"י) יסלוים יוצחכות יסמסכן ייקימו, (סס) יסלוים יוסזר יסקרצ יימח, נמחה כנגדס ססיה סארון עכלה צהס וכן (סס ס"י) יס"א יוציד יסכהן יסיה, נמחה כנגד סקופה אס כעמחה וכן (סס י"ד) סעה"י וזרעו"י יוריסנה"י והעמלק"י נמחה כנגד ישראל צעון ערגליה וסולרכו לחזור לחחור דרך יס סוף והוא סאמר (סס)

וצויה"ב זכרנו לחיים וכחצנו צפסר החיים
 הכונה על חיי הגוף צעוה"ז אשר זו האדם
 זוכה לחיי נפש שקראם דוד ארלות החיים
 המזומנים לכל ישראל הוא שדרז"ל כל ישראל
 יש להם חלק לעוה"ב שנא' (ישעיה ס"ג) ועוד
 כלם לדיקים לעולם יירשו ארץ וכה"א (ס"ג כ"ז)
 ומחוסה צי ינחל ארץ וירשו הר קדשי :

לג פרשת וזאת הברכה

חגו לה מפרי ידיה ויהללוה בשערים מעשיה:
שלמה המעשה צפרטה החתומה צפסוק זה
 (מוסלי ל"א) החחיל אשת חיל מי
 ימלא, וע"ד הפסע דצר צאשה מוסכלת זריזה
 צעניכי ציתה מחעמלח וטורחת צמלאכה ציוס
 וצלילה הוא שאמר (ס"ס) טעמה כי טוב סחרה
 לא יכזה צלילה כרה והיא מפורקת צטוב
 הכסגחה עם העניי מוזקת צידס ומפרנסת
 אוחס מיניע כפיה הוא שאמר (ס"ס) כפה
 פרטה לעני וידיה שלחה לאציון, ומחוך הפרטה
 הזאת למדנו מוסר ודרך ארץ שיטחדל האדם
 אחר האשה הטובה לפי שהיא יסוד הציה
 ועקרו ועמה יצנה ויתכונן, ורלה להזכיר צפרטה
 מדוחיה החסודות עם זכרון כל אוחיות האלפי"א
 צית"א הרסודות עם כדי לצאר כי האשה הטובה
 סכוללת מדוח עוזות כוללת כל החורה כי היא
 סכנה אל האדם להגיע אל הללחה החורה והמלות
 כסס שהגוף סכנה לכפס להללחת הכפס וכמ"ס
 רז"ל זכה עזר ועל זה אמר שלמה ע"ה (מוסלי
 י"ח) מלא אשה מלא טוב ויסק רלון מה', ולפי
 שהזכיר סכ' צאדה"ר צהיותו יחיד' (צראשית
 צ') לא טוב לכך הזכיר שלמה צענין סזוב
 מלא טוב, ולפי שהאשה אינה ראויה להחלל
 צחן או ציופי רק כשהיא יראה ה' ית' והוא
 שאמר (מוסלי ל"א) סקר סחן והבל סיופי אשה
 יראה ה' היא סחלל ע"כ סחס סוף דצרו
 חנו לה מפרי ידיה ויהללוה צפערים מעשיה,
 כלוי ראוי שיחנו לה כבוד מפרי ידיה ממה
 סאלרה והרויחה וסיהללו אותה צני"א צפערים
 על יופי מעסה וכסרון פעולותיה כענין סידוע
 צאציגיל אשר צזריזותה וטוב סכלה הלילה צעלה
 וכל צני ציתו מחרצ דוד ואכסיו וכענין שאמר
 לה רוד (ס"צ כ"ה) צרוך טעמך וצרוכה את
 סיוס אשר כליתיני וגו' מצא צדמיס.
 וע"ד סמדרס חנו לה מפרי ידיה יחזור לאשת
 חיל מי ימלא והוא מוסל על החורה והסכמה

שאין הכל מציגין אותה ומספר והולך צענה
 מעלותיה, צעה צה לצ צעלה הוא סחכס סמחעסק
 צה ולכך אמר וסלל לא יחקר כידוע ען סחכמה
 כי כל סמחעסק צעניכה סמיד לא יחקר כל
 צה ועני ואציון סהזכיר סס סחלמידים סחס
 מעוטי סחכמה עד שיטחדלו צה ויסיגוה ולכך
 אמר חנו לה מפרי ידיה כי ראוייס סצרויח
 סיחנו לה כבוד ועטרה מחוך ספרי סמחוק
 והנעים סיולא מנכה והס מועסיס סכנצחריס
 אשר צהס יזכה האדם אל החיים סכלחיים
 וכענין סכ' על סחכס (מוסלי י"א) פרי לדיק
 ען חיים כי פרו סל לדיק היא סחורה ען
 חיים הוא כי הוא סמציאו לדי חיים ואכל
 וחי לעולם : וע"ד סקצלה חנו לה מפרי ידיה
 סזכיר כן על סמדה סהחחיל עליה אשת חיל
 מי ימלא כי רלה שלמה ע"ה לחחוס ספרו
 צמדה סהיא חחיתת סצנין ויען כי מוס סמעו
 צני ישראל את סחורה הוא סכ' (דצריס ד') מחוך
 סאס ואמר סנצי"א (סצקוק ג') כחן סחוס קולו
 לכך סדר סצחיה והזכיר מעלותיה צכ"צ אוחיות
 סחורה וכונת סכ' חנו לה מפרי ידיה חנו לה
 צרכה והזכיר מפרי ידיה כענין סאמרו חן לו
 מוסלו סאחה וסלך סלו ויהללוה צפערים מעשיה
 הוא סהלול וכן סזכיר דוד ע"ה צפסוק אחר
 צרכה והלול הוא שאמר (סהליס ק"ה) צרכי
 כפסי את ה' הללויה ואע"פ סכל סמחצרך
 מחצרך מצרכותיו סל סקציה עלינו סהקציה
 ספן צצרכת צני אדם והוא לוח צכך כעו
 שאמר (דצריס ח') וצרבח את ה' אלהיך והוא
 יחעלה סמחצרך וסמחצרך צארץ יחצרך צאלהי
 אמן וסחעורר צמה סדרז"ל כל סמחצרך מחצרך
 סהוא כלל סכולל את סכל וידוע צצרכת סהוא
 קיוס סעולם ולכך סחחילה חורה צצ' צצריחת
 עולם לפי שהצרכת קיוס סעולם וצרך סקציה
 לאדם סנא' (צראשית א') ויצרך אוחס אלהיס
 וצרך לנח ולצניו סנא' (ס"ס ע') ויצרך אלהיס
 את נח ואת צניו עד סעמד אצרהס סהיה
 ראס סאמוכה ומסר סצרכות צידו וא"ל (ס"ס
 י"צ) והיה צרכה ולא אמר והיה צרוך או מצורך
 אלא והיס צרכה א"ל אחה מקור סצרכת לצרך
 לכל מי סחללה וממנו ואילך סיו סצרכות
 מוקדות ציד סלדיקים סכ"כ צילחק שאמר
 ליעקב (ס"ס כ"ז) ואצרככה לפני ה' לפני מוסי,
 וכ"כ ציעקב סנצרך את צניו סמוך למיתחו
 הוא סכחוב (ס"ס מ"ט) וזאת אשר דצר להס
 אציהס

אזיהם ויצרך אוחס, וכימ ארעיה סצרך חת
הסצפים סמוך לעיתתו ותחחיל צרכתו צמלת
זאת מוקוס ספק יעקב סחמר וזאת אשר
דצר להס אזיהס, וזימ וזאת הברכה אשר ברך
משח איש האלהים את בני ישראל לפני מותו.
עיד ספסטו סדר משה הצרכה הזאה וצרך זה
לכל סצפי ישראל ציוס מוחו כי כן דרך
הלדיקים לסדר צרכתס ציוס מיחחס.
ועיד המדרס וזאת הצרכה חוקסת על הצרכות
סצרך צלעס חת ישראל סהיה רחוי לצרכס
זי צרכות כנגד זי מוצחות ולא צרכן חלא גי
סכאי (צמדצר כיג) וסנה צרכת צרך זה סלס
פעמים, חיל הקציה רעע עיניך לרה לצרכן
חף חני חני מספיק על ידך סתפלים צרכוחיך
עס ישראל יצח משה סעיכיו יפות לצרכן וזימ
(מעלי כיצ) טוב עין חוה יצורך חל סקרי
יצורך חלא יצרך זה משה רציו סעיכיו יפות
לצרך חת ישראל וצרך אוחס די צרכות, ח)
(סמות ליס) וירח משה חת כל המלכה וסנה
עשו אוחס כחמר ליה חת משה ויצרך אוחס
מסס, צ) (ויקרא סי) ויצח משה ואסרן חל
חל מועד וילחו ויצרכו חת מסס, ג) (דצרים
חי) חילתי אצוחיכס יוסף עליכס ככס חלף
פעמים ויצרך חתכס, ד) וזאת הצרכה :
ועיד הקבלה וזאת הצרכה חיל סתרומה וחיל
סחורה וחיל סצריח סכתוב זה (צרחטיח
ייז) וזאת צריחי ולכך סחחיל משה מנכה מוקוס
ספסק יעקב לפי ססס ספק סכזוחה ליעקב
ומסס סחחלת סכזוחה למשה וכצר סזכרתי זה
צפסק (סס מיט) וזאת אשר דצר להס אזיהס :
איש האלהים. עיד ספסטו גדולת סכזוחה צאלהים
כי גם צחחלת כזוחתו צסכה כגלה חליו
סאלהים. ועיד המדרס חיל סאלהים בצרח
דייכא סכאי לרקת חיל עשה ומספטיו עס ישראל
סהיה חומר יקוב דרין חת ססר, חיר יהודה צר
סימון למת כקרא חיל סאלהים משה חיל חזו
חס מצקס לחמר כדרי חסחו מפר וחס מצקס
מקיס סכאי (צמדצר ייד) חילס יקימכו וחילס
יפרכו כך משה כציוול חיל להקציה (סס יי)
קומה חיל סובה חיל עיכ. צריך סחחעורר מה
חילת כוכת המדרס הזו כי מחוך סהיחה
כזוחתו סל משה כאללת מכה סרחמים סכמסל
לפועל סמסיל סכי משה ומדחיד לפועל ומקבל
לפי סמדצק צדצר כקרא על סמו. ועיד סקבלה
חיל סאלהים דרך חיל סיזכיר לסון חיל חלל

סאלהים כי לא כמלח צכל סחורה חיל חיל
יזכיר לסון עצר חלל חיל סחוח ססס סחחור וזו
משה עצר חיל וזה מצוחר : לפני מוחו. כלומר
סמוך לעיתתו, וצמדרס לפני מוחו צח מלחך
סמות ליעול כסחחו עכצ, משה על ידו עמד
וצרכס וזו לפני מוחו לפני סמלחך סחחיתו :
(צ) חיל מסיני בא. חיה לו לומר צסיכי וכן
צסעיר צמר סארן ופירסו סמפרסיס כי
סחחייך צמקוס ציחייך, חלל כיל כי חלו חמר
צסיכי חיה מחייב מוקוס לסיית וידוע כי חוה
מוקוס עולמו וחין עולמו עקומו וכענין סדרזיל
(סהלס סיה) חדני צס סיכי צקדס, קדס
צסיכי לא כחמר חלא סיכי צקדס, ועיכ סולרך
לומר מסיכי צח כלוי מסיכי כגלה לישראל כי
מסס סחחיל סכזוד לצח צישראל ומפרס וחולך
כילד סחחלת זרח מסעיר לחו כי סעיר חיה
רחוק מסיכי סלא צחו ישראל למדצר סעיר
חלא צקוף וחוח כסצחו צגזול צני עסו וחחכ
סלך סכזוד מסעיר לחר סארן סהיס קרוב
לסיכי כי מפארן סלה משה מרגלים ומסארן
צח חל סיכי ומסיכי לישראל וזו מסיכי צח
והזכיר חיל סחחרון רחסון לפי סחוח חכלית
סכוכה לצח חליו, וסנה דצורה סכזיח סירסח
לכו סענין סחחמה (סופטיס חיל) חיל צלחך
מסעיר צלעדך מסדה חרוס וגוי זה סיכי מפני
חיל חלהי ישראל, וצריך סחחעורר צמה סחזכיר
צסעיר סרחוק לסון זרח סחוח חחלת סזריחה
וצפארן סקרוצ לסון חופיע כי חז כחפסטו וגדל
זוהר סכזוד צחסקרוצ לסיכי וצסיכי סזכיר
לסון צח כי חכלית סכוכה עליו וחוח ססר
חמר חלהיס לסצחו ומסס כגלה לעיכי כל
ישראל, וצמדרס חיל מסיכי צח וזרח מסעיר
ספחה לצכי סעיר סיקבלו סחורה ולא רלו,
חופיע מחר פארן סהלך מסס ופחה לצכי
יסמעאל סיקבלו ולא רלו וחחל לישראל, סזכיר
סכי כל זרע חצרהס סלא רלו לקבל סחורה
כי חס ישראל זרע יעקב צלצר, ומה סחזכיר
עסו ויסמעאל חיה לכל סחר סחחוח וכן דרזיל
חזר הקציה על כל חומה ולסון ולא קבלו
עד סצחו ישראל וקבלו : סימינו אש דת לסו.
עיד ספסטו מימיכו חיה ססרחה חס עליוכות
והסמיע דח לישראל לח מימין סמלכיס סחזכיר
חלא הקציה צעלמו וצכזודו וחוח כאלו חמר
חס דח. ועיד סקבלה יחמר מימיו סחחיע סדח
למו לישראל מחוך חלס כי זחח חילת ססגחס

של ישראל חזל משה היה שומע מימינו ומצט
 ואולי כדי לרמוז על זה צאו שחי תיבות חלו
 אש דח תיבה אחת צקטר חורה כי נספט ק"ח
 כן להיותם תיבה אחת כדי להדציק דח לאש
 ולקצוע צלצ כי סדה פספטיע למו מחוך האש
 צמעה וכ"כ (דצרים ו') ציוס דצר ה' אליכס
 צהר מחוך האש וכצר הזכרתי זה צפסוק וידצרה,
 וכיו"צ מלינו צנצ"חים (ירמיה ו') נחר מפיה
 מאסתס ועופרה עלה אחת כ"כ צמקורה :

(ג) אף חבב עמיס. יאמר מלצד מה סכחן להס
 התורה מימינו מחוך האש עוד חצב אותס
 מכל העמיס סקראס סגולה סנא' (סמות י"ט)
 והיחס לי סגולה ומרגוס סגולה חציצין ולכך
 הזכיר חוצב סהוא לסון מרגוס כלומר סחצצן
 מכל העמיס או סחצצן סקראן עמיס סכחמר
 עמיס סר יקראו. ואפשר לפרש אף צמעה
 סקראס העס סהוא לסון גנאי כענין סכחוצ
 (צמדצר כ"ה) ויחל העס (סס כ"א) וידצר
 העס (סמות לי"צ) ויקהל העס (סס) וירח עשה
 אח העס הרי הוא מחצצן, או יאמר אף חוצב
 צמעה האף הרי הוא מחצצן ולא חזון
 אהצחו עסס למה לפי עסס עמיס סלו, כל
 קרוטיו צידך, כל המקודסיס סצישראל והס
 צני לוי סתקרו אח מלעס למיהה צידך וזה
 סיס צעון העגל סצחו כל קרוציהס ועשו רלוכך.
 והס חכו, הס הולכיס וכחסיס אל מקוס הארון
 עסס הדוס רגליך, ועלת חכו כמו חכו
 כי החייו צמקוס ס"ח צלסון (הושע י') חרגלתי
 לאפריס סהוא כמו הרגלתי וכן (תהליס קל"צ)
 אס אחן סנה לעיני וכן צקהלה (קהלת ח')
 עושה רע מאה סהחויין צמקוס ההיין, וכ"מ
 ס"ח צמקיס חייו ישימו קטורה סהוא כמו
 קטורה, וזה לפי דעהי מוקוד הלסון כי ס"ח
 סיטן לנקצה כגון אמרה סמרה קראה וכן לכל
 הפעליס ולכך הטילו צאחרונה ויס צזה רמו
 לה"ח אחרונה סצסס וסחייו ג"כ סימן לנקצה
 למדצר צכסחר ולכך שחי אותיות חלו נספט
 אחד להן לפי ססחיהן מורות על נקצה, וכצר
 ידעה כי סחייו אחרונה לכל סאוחיות :

ישא מדברותיך. סהיו כוסאי הארון או יאמר
 ישא כל אחד ואחד מדברותיך לישראל
 וע"ס סהיו מורי התורה וכענין סכי צצצט לוי
 יורו מצפטיך ליעקב : ועיד הקצלה חכו לרגלך
 מלסון הכאה כי סס מוכיס צקנה קדושה
 ססכינה סהיא הדוס רגליך סהיא דצק צארון

וזה ירמוז למה שסיה הארון עכלה צסס כמו
 סחזכירו רז"ל כי לכך סיה סצט לוי עעמיס
 לא עלו רצבותיהס חלא סחוח סצכל ססצמיס,
 ואמר ישא מדברותיך כי הוא סכלי סחוסח
 הדצרות וממנו סמענו סחורה כענין סאמר סכי
 (דצרים ד') מחוך האש וזה מצואר : (ד) חורה
 צוה לנו מסח. עיד ספסע הדצור סזה ישא
 כל אחד מצני לוי לישראל ויאמר להס כך
 העחקנו מפי משה ירושה צידינו לנו סאחחנו
 קהלת יעקב, וחזכיר יעקב צענין סחורה למעס
 אותס סלא לנו לקצלה וזסו מורסה קהלת
 יעקב כי איננה ירושה חלא לזרע יעקב צלצד
 לפי סהיא מן סד' מחכות סלא כיחנו חלא
 לישראל צלצד. ואפשר לומר כי מלת מורסה
 סחזור לארץ ישראל ויהיה צאור סכחוצ צזכות
 סחורה סליה לנו משה הארץ סכי צה (סמות
 ו') ונחתי אותה לכם מורסה חני ה' סהיה
 מורסה לקהלת יעקב, ססרי צקייענו סחורה
 חנו זוכין צירוסחה וצעצרו עליה חנו גוליס
 ורסיס ממנה וז"ל מורסה מלסון (ס"ח צ')
 מוריס ומעסיי כי הוא כולל סני ספכיס כמו
 (צמדצר ד') ודסנו אח סמוצח, כי כאמר קהלת
 יעקב יורסה או ירושה הכל חלוי צחורה :

ועיד סמדרס חורה לוח לנו משה, מלות כענין
 חורה לוח לנו עשה ססרי חכני ולא
 יהיה לך מפי הגבורה סמענוס והנה סס חרי"ג,
 מורסה קהלת יעקב לכל סמחקהל עס יעקב
 והס גרי הלדק, ודרי"ל ג' כחריס סס כחר
 חורה וכחר כהונה וכחר מלכות כחר כהונס
 כחנס לזרעו סל אחרן, כחר מלכות לזרע דוד,
 כחר חורה מוכח צקרן זוית כל סרולת ליטול
 י"ח ויעול, ועוד דרשו צו מורסה קהלת יעקב
 אל הקרי מורסה חלא מאורסה, ועיד סקצלה
 הולרכו לדרוס כן כי זאה סחורה מלורסה
 ליעקב היא והיא סנקראה רחל וצמעה סכעס
 צהסחלק ססכינה רחל מצכה על צניה מאנה
 סנחס על צניה כי אינו וצמעה סרלון רחל
 אשה יעקב וזה מצואר : (ס) ויהי בישרון מלך.
 כל אחד מצני לוי יאמר עוד סיהס צישראל
 מלך והוא הקני"ה והענין ססרחה סכינה צישראל
 ולכך הזכיר יסורון סהוא לסון רחיה על סס
 סראו צקיני כציד ססכינה עין צעין וסס סחאספו
 ראטי עס יחד סצטי ישראל לקצל חלהומו
 ומלכותו : ועיד סמדרס ויהי ציטרון מלך זה
 משה ססמעו כל ישראל סחורה מפורסה מפיו
 והענין

רבינו

ברכה לג

בחיי

קפד

והענין כי הוא היה כמלך והתחשפו אליו ראשי השבטים וכ"כ למעלה (דברים ל"א) ויתנה אל הכתנים בני לוי וכי (סס) הקהילו אליהם כל ראשי שבטיכם, ויהי ציטרון מלך זה הקציה אימתו בהחשק ראשי עם, וכן הוא אומר (תהלים מ"ז) כדיצי עמים נאספו עם אלהי אברהם בזמן שנאספו, וכן הכי אומר (עמוס ט') הצוה בשמים מעלותיו ואגדתו על ארץ יקדה וגוי אימתו צוה בשמים מעלותיו בזמן שאגדתו על ארץ יקדה: וע"ד הקבלה ויהי ציטרון מלך זו מדת המלכות הכלולה מכל שמעלות, ומזה דרשו במדרש רבה הצוה בשמים מעלותיו ואגדתו על ארץ יקדה למה"ד לפלטין בני על בני קפיכות כל זמן שהקפיכות מחוברת פלטין שעל גביהם עומד כך הצוה בשמים מעלותיו אימתו כשישראל אגודה אחת אזל כשאינן אגודה אחת כשיכול בסאו מצוסק למעלה כתיב מעלתו וקרי מעלותיו הקרי ירמוז לעשר המעלות והכתיב ירמוז למעלה אחרונה הכוללת את כלן וא"כ חלה הכי הצנין העליון כלו על ישראל כשהן אגודה אחת. ודע כי מלת ויהי תורה כי המלך הזה הוא האל יתי, ועוד שיש צמלת ויהי ג' לרופין צסס המיוחד בסתלק שסס המיוחד לארבעה לרופים כפרי סחג ותהיה היו"ד לצדה צלרוף הרביעי וכיון שצמלת ויהי נאללת מהסס המיוחד הנה זה יורה כי להי המלוכה וא"כ יהיה לשון מלך בני הזה כלשון (תהלים קמ"ה) ארומוך אלהי המלך שהוא חרועת מלך ולשון (קהלת ה') מלך לשדה נעזר ולשון (סיר ז') מלך אסור צרהמים וכן (תהלים כ"ד) ה' לצחות הוא מלך הכבוד סלה, מלך שהוא הכבוד, ואמר סלה כי הוא מעלה למעלה עד אין סוף ומלך סכבוד שהזכיר ראשון הוא המולך על הכבוד וזה מצואר: (ו) יהי ראובן. ע"ד הפסע יתפלל עליו שיאריך ימים ולא ימות קודם השנים הקלוצות שהרי א"א שיחיה לעולם. ויהי פתיו. ואל יהי מתי, וכמוהו (משלי ל') ולא למדתי חכמה ודעה קדושים אדע וכן (תהלים ע') כי לא נללח ישכח אציון תקוה עניים האצד לעד וכן (סס ו') וצחוחך תיסקני וכן (ישעיה מ"ג) ותהלתי לפסילים, והנה מרע"ה הזכירם כקדר ע"ד נחלחם כי ראובן לקח נחלתו צראשונה ולפי שהוא הצבור ע"כ נתן לו צצרכתו מטפט הצבורה והקדים יהודה אחריו כי הוא הסוחל

הראשון בארץ והוא יעלה תחלה למלחמה אשר זה יצרך אוחס משה, ואחר יהודה צרך בני לוי כי הם חוכים צירוסלים עם בני יהודה, ואחר בני לוי צרך בנימן ססיחת נחלחם עם בני יהודה והעיר ירוסלים ובה"מ צין יהודה וצין צכימין וסלוים יחנו עם סניהם, ואחר צכימין יוסף סלח יאחרנו שהרי כצד הקדים לצכימין והוא קטן ממנו, ואחר יוסף זבולן שהוא נלחם ומציח לפיו סל יססכר ולפי סזבולן סצת לחורתו סל יססכר ע"כ הקדים זבולן ואחריו יססכר, ואחר בני הגצירות הזכיר גד והחל ממנו לפי שהוא עם דגל בני הגצירות, ואחר גד הזכיר דן שהוא בעל דגל ואח"כ הזכיר נפתלי הגדול מאשר ולכך הולרך לאחריו: ויהבן לפרס יחי ראובן ואל ימות סילליח ויחיה צמלחמותיו ולא ימות אחד מהם צמלחמה, ויהי מתיו מספר אזל יהיה צכלל עשרה מתים אלו עשרה הרוני מלכות סכן מלינו עטר סנקרא"ס מספר כענין סכי (ישעיה י') מספר יהיו וכער יכתבם וכמה הם מספר צכתיצת הנער שהיא נקודה ולפי"ז נראה שנכתב לו מעשה צלה לענין סלח יכרת וימות צו לעולם אזל לא נכתב לו לבגרי שהרי עתיד הוא לסעכס עלי: צכלל עשרה הרוני מלכות סחטאו צוכירח יוסף: וע"ד הקבלה יחי ראובן ואל ימות הזכיר יחי על חיי העוה"צ, ואל ימות סלח יסוצ מסס עוד צגוף למות מיחה סניה, וזסו סחרגס אוכקלוק ע"ה ומותא חכינח לא ימות וגלה לנו צזה כי הנשמות מתגלגלות לסוס צגוף אחר סקצלו סכרם ועוכסס צג"ע או צניהכס וזה ידוע ומקובל כי כסס ססמעוים סעולם חוזרות ומתגלגלות בן הנסמה אחר סקצלה סכרה צג"ע או עוכסה צגיהכס הנה היא חוזרת אחר זמן צגוף לקבל הראוי לה צמדה ככנד מדה וסגלגול הזה נקרא אלל רז"ל חסה"מ הוא סאמרו צתחלת מסכת הענית צסלתח חסה"מ כל יומח ציומח זמנח הוא אלח בשמים כל יומח ויומח זמכ"ה הוא. ותסצא צירוסלמי (ישעיה כ"צ) חס יכופר העון הזה לכס עד תמיתון זו מיחה סניה וכן ה"י חס ישחבק חוצח הדין לכון עד דחמותון מותח חכינח ולזה כוון אוכקלוק והרמיצ צאור צלסון סאמר להי עלמח ומותח חכינח לא ימות כוון לומר כי משה התפלל על ססצט סיזכה לחיות חיי עד ולא יסוצ מסס עוד צגוף למות מיחה סניה, וכן חמלח צדוד מפורס

שהזכיר

שהזכיר בענין הנשמה הדברים הנאים לה לאחר
 עיתה עליה עונות רפואת תחלואים בגלגולה
 גאולה שחזרה וזה יורה שהעבור בשחח חזל
 הוא יגלגלה אחר התעוררה צמדות שונע
 שפחות צדו הסכינה ז"ש (תהלים קיג) הסולה
 לכל עונכי הרופא לכל תחלואיכי הגואל משחח
 חייכי המעטרכי חסד ורחמים המעניע צטוב
 עדיך המחדם ככשר בעוריכי, וחמסה חועליות
 הן שהזכיר בחוספה יודיין והן חמסה כנגד
 חמסה דברים שנתעלה בהן וכנגד חמסה
 שמות שיש לה, וזה מצואר: (ז) וזאת ליהודה,
 ע"ד הפסוק וזאת הנצרכה אשר ליסודה והוא
 מה שאמר שבע ה' קול יסודה צבואו למלחמה,
 בתחלה ידיו רב לו שישפיקו לו ידיו ולא
 ילמדך עזר מזרוע צמרה, או יאמר ידיו רב לו
 ידיו ירצו כנגדו, וכי רש"י ז"ל סמך יהודה
 לראובן מפני ששניהם הודו על קלקול שבדים,
 ודרשו צמ"ט נכות פרק אלו הן הגולין כל
 הרצעים שבה שהלכו ישראל צמדצו היו עלמותיו
 של יסודה מגולגלין צחרון מפני הכדוי שקבל
 עליו שכח (צרחיה מ"ד) ומעמתי לחצי כל
 הימים אחר משה מי גרם לראובן סיודה יהודה
 וזאת ליסודה מיד שבע ה' קול יהודה מיד
 עאל חצריה לשפאל, ועדיין לא סליק למתיבתא
 דרקיעא ואל עמו חציאנה, ועדין לא הוה ידע
 למסקל וצמטרי צשעמחא ידיו רב לו, ועדין
 לא הוה ידע לפרוקי קוטיא חגיגה דהלכתא
 ועזר עלריו מהיה, ועדין עלמותיו מגולגלין
 צחרון שלא היה צו כח לעלות ציסיבה של
 מעלה שכן קבל עליו הכדוי צעוה"ז וצעוה"צ
 שכח (סס) כל הימים, ומה שאמר עאל חצריה
 לשפאל סכדצקו עלמותיו עלם אל עלמו ויקרום
 עליו צטר עלמעלה ועדיין לא היה צו כח
 לעלות והחפלה עליו ואל עמו חציאנה, ומ"ט
 מי גרם לראובן סיודה יהודה אע"פ שבעשה
 יסודה אחרון קבלה היתה ציד מרעיה איש
 מפי איש שלא הודה ראובן שהוא צלצל ילועי
 חציו עד לקוף שנים רבים שסודה יהודה חטאו
 צחמר וצחותה שעה הודה ראובן שהוא צלצל
 ילועי חציו אז ילאו כל אחיו מן החסד:
 וע"ד הקבלה וזאת ליסודה היא מדה המלכות
 שמתנה המלכות לזרע יהודה והיא הכותנת
 לו כח הכלות צמלחמותיו וכן דוד שהוא מזרעו
 אחר (תהלים כ"ז) אם תקום עלי מלחמה צזאת
 אחי צוטח כי היא מדה של דוד וכה"ל (סס)

ל"ט) ועוז מלך מעטע אהב וכתיב (סס ע"ב)
 מעטע"ך למלך הן ולכך החגבר דוד צכל
 המלחמות והיה מכלל כל אויצו וע"כ הזכיר
 חמ"ד צסירותיו לעכלל מזמור לדוד יודה לסקציה
 כי הוא המכלל האמתי כי מה שהוא מכלל אין
 כלוחו אלא מלך המדה ה"ה, ולפי שהיה דוד
 מחזיק צמדה ה"ה וספך דמים רבים ע"כ לא
 סוכטר לצנות צית סרחמים עד צנח סלמה
 צנו שהיה איש הסלום מחזיק צמדה הלדקה
 כענין שאמר (סס ל"ט) ולדקהך לצן מלך:
 (ח) וללוי אשר, ובעבור לוי אשר ועם סקציה
 ידבר, ואמר לאיש חסידך, כנגד אחרן
 אחיו, אשר נסיתו בפשה, צכסיון או סס מקום:
 חריבהו על מי מריבה, הוא מעל הלור שלא
 כמלא צו מעל אחר ולא הזכיר מעל
 צמעסה העגל וזה יורה שלא היתה כוונתו
 אלא לסיס סאילו מעל צו היה מצוירו כאן
 צכלל מעל מי מריבה, ומה שהקדים חומים
 לאורים ואין דרך החורה צכך אלא להקדים
 האורים לעולם מפני שהם עיקר השמות, חזל
 הקדים אותן להורות שאין אלו צלתי אלו כי
 סניהם סלמות הענין, וכבר הזכרתי ענינם
 צתקומה, והוא דעת הרמב"ן ז"ל כי היתה
 מדרגה מעדרגות רוח הקדש והכתן העלונם
 צחסן אשר אורים וחומים כחוכין צין כפלו
 היה מתלצם צאלו צרוח הקדש ומזה ה"ה
 חומיא וחוריא חלצמחא כענין (דס"א י"ב)
 ורוח לצסה חת עמטי, ודע כי ד' מדרגות הן
 צכצואה צת קול אורים וחומים רוח הקדש
 כצואה, וכלן מדרגות חלוקות זו למעלה מזו
 וכלן כמעטות מן המדה הנקראת לדק וזהו
 (איוצ כ"ה) לדק לצמתי וילצמטי.
 וחגני מצחר לכ צכאן ד' מדרגות הללו סכאסוכה
 צה קול ויס סוד צמה סאמרו צת קול
 ולא אמרו צן קול וכן צמ"ט זה צנה חז וכן
 צכין חז מפני כחוצים ולא אמרו זה צנה חס
 או צכין חס וכן צמ"ט עוד יס חס לחקרא
 ולמקורם ולא אמרו יס חז כי הכל כאמר
 צהשגחה מצוונת וחכמה יחירה וחכמי האמת
 סכל דבריהם מיוקדים על אדני סחכמה וספיר
 גזרחם קצלו כן מן סכציאים עד משה מסיכי,
 וצאור הענין כי צכין חז לא כזכר צטום תקום
 מהתלמוד אלא על פסוק מפסקי הודה סככח
 וא"כ ראוי להם להזכיר צזה לצון חז ולומר
 זה צנה חז או צכין חז כי כל פסוק ופסוק
 הוא

רבינו

ברכה לנ

בהיי

קפה

הוא זכין האז יחעלה שסמענו החורה מפיו
 מחוך האם וכענין שכי' (דברים ד') ציוס דבר
 ה' אליכם זהר מחוך האם ולא היה ראוי
 שיזכירו זו לשון אם, אבל כשאמרו ים אם
 למקרא ולמקורה שהוא דבר כמסר מעסק תורה
 שצעים הזכירו אם ולא אז, וכן ככאן צבת
 קול שהזכירו צת ולא בן מוכרה היה לפי
 שהקול הזה המגיע לאזני הסומע הוא כמשך
 מאוחו הקול שכי' זו (סמות ט"ו) והיה אם
 סמוע השמע לקול ה' אלהיך וכן עוד (צמדבר
 ז') וישמע אם הקול מדבר אליו והקול הזה
 הנשמע יקרא צת לפי שהוא כמשך מאוחו קול
 וז"ל צת קול, ועוד לעמם אחר כדרך הולכנו
 לומר צת קול כי היה הקול יורד לאזני הסומע
 כמדת הכסא שהוא רחב מלמעלה וקצר מלמטה
 כי כן דמות כסא הכבוד וכן לורה האם של
 מעלה רחבה למעלה וקלרה למטה, וז"ל צת קול שהי'
 הקול יולא כמדת הכסא, וצת קול זה היה
 כסומע תמיד לחכמי החלמוד ולחסידי הדורות
 צומן צית שכי' שהיו משתמשין צבת קול אחר
 שפסקה הכזואה ופסקו אורים ותומים, המדרגה
 השנית אורים ותומים שהם סמות הקדש שהיו
 מורים על עלם אקפקלריא שאינה מאירה אשר
 מחוכה התנבאו הכזיאים כלן הם המעידים
 על אמתתם ורמו זאת בלשון האורים שהם
 עיקר השמות שהוא עולה למספר שם הסכינה
 הוא שכתוב (ויקרא ח') ויהן אל החסן אה
 האורים ואח התומים, וכסתתקרב אל שחי מלוח
 אה האורים אז תראה אור ונוסף עליו אחד
 להעיד על יחודו כי הוא הכרמו צד' של אחד,
 המדרגה השלישית רוח הקדש וזו המדה היא
 צמדות הכזיא הזכרתים כבר בפסוק (דברים
 כ"ג) וכסתרה, וענין רוח הקדש הוא שימלא
 האדם בעלמו לצ רחב ויזדמנו צפיו דברים
 כפלאים ויגיד העתידות ולא יתעלבו הרגשותיו
 כלל אבל יוליא הדברים מפיו כפי מה שישים
 צפיו רוח הקדש והוא אינו יודע מאין באו
 לו הדברים, המדרגה הד' כזואה והוא סיגיד
 העתידות צבעול כל הרגשותיו וישאר מופשט
 מן החומר וכל כליו ויתיחד עם הסכל הזך
 לצדו ואז יראה האור הצהיר צמרות ודמיונית
 צחלוס או צהקיץ ואין להאריך צכאן כי כבר
 הזכרתי כל זה בארוכה צסי' חסן משפט:
 אשנם דעת הרומצין ז"ל צאמרו כי היא מדרגה
 ממדרגות רוסיק כי רוסיק גדולה מכלם

צקדר המעלות לדעתו מלמעלה לעמם כך הם
 רוסיק כזואה אורים ותומים צת קול, רוסיק
 היא החכמה שהוא רוח כמשך מן הקדש שהוא
 המקור העליון וכיכ (סמות ל"ה) וימלא אותו
 רוח אלהים צחכמה, וכן אמלא צספר ילירה
 אחרת רוח אלהים חיים צרוך ומצורך סמו של
 חי העולמים קול ורוח ודבור וזסו רוסיק, קרא
 החכמה רוח אלהים חיים ומלאה ראסונה לענין
 ההסנה ואמר שהיא רוסיק, כזואה יסודה מן
 הסס המיוחד, אורים ותומים צלמודי ה' לעמם
 מן הכזואה ולמעלה מצת קול, צת קול צסכינה
 וכל המעלות כלן כמשכות הן מן הסכינה,
 כמלאה אומר רוסיק שהיא החכמה למעלה מן
 הכזואה שיסודה צסס המיוחד, והכזואה למעלה
 מאורים ותומים שהם למודי ה' ואורים ותומים
 למעלה מצת קול, צת קול האחרונה ולמעלה
 מכלן ולכך אין משגיחין צבת קול לסמור
 דברי הכזואה, ומה שאנו קורין הכזואה רוסיק
 לפי שהוא המקור סכל המעלות משתלסלות
 ממנה, והצן זה: לאיש חסידך, כל כהן גדול צצצצצ
 לוי יקראנו חסיד צעצור שהוא מושך כה מעדה
 החקד שהיא מדתו של כהן וסוה סמצרך לישראל
 צסס המפורס סכאי' (צמדבר ו') כה מצרכו
 כי הוא ממסיך הצרכה ממדתו אל המדה
 העפירית הנקראת כה שהיא מדה"ד סכאי' (סמות
 ז') והנה לא שמעה עד כה וסמיך ליה צזאה
 מדע ועם זה היה העולם ממצרך מצרכתו של
 כהן וז"ש (תהלים קמ"ה) וחסידיך יצרכוכה
 יצרכו כה, וזה מצואר: (ט) האומר לאביו
 ולאמו לא ראיתיו, על כלל הסצט ידבר כענין
 שכי' (סמות ל"ב) מי לה' אלי ויאספו אליו כל
 בני לוי ואמר להם מלאו ידכם היום לה' כי
 צצנו וצאחיו, ולאו דוקא צנו ואחיו מעם, וכן
 צכאן לאציו ולאמו ואח אחיו צציו אין
 לפרס אציו מעם ולא אחיו מעם מאציו וגם
 לא צציו מעם סהרי לויס גמורים הם וצצצט
 לוי לא העא אחד מהם כלל סהרי כי ויאספו
 אליו כל בני לוי, אבל ענין הכי' לאציו אציו
 אמו מישראל ואה אמו אחיו מאמו מישראל
 ואח צציו בן צחו מישראל ולא היו לויס מעם.
 כי שמרו אמרתך, לא יהיה לך, ובריתך ינצורו.
 זה צרית מילה כי ישראל לא מלו אח צניהס
 צמדבר אבל סצט לוי מלו אח צניהס, ואע"פ
 שהוא מדבר על הסצט צכלל כרמו צו גם כן
 שמואל הכזיא הלוי ועליו יאמר האומר לאציו
 ולאמו

ולאמו לא ראינו כי כאשר נגמל היה צביה
 ה' להיות פרום וכדל לעבוד את הש"י, ולא
 זכיו לא ידע סוליד זכיס לעבודת הש"י:
 (יא) ברוך ה' חילו. הם התרומה והמעשר
 והזכויות והזכורים, ופועל ידיו הקרבות:
 מחץ מחנים קמיו. כמו מחץ קמיו צמחכים. מן
 יקומין. מן אשר יקומון עליהם: (יב) לבנימן
 אמר. ע"ד הפסע צעזור זכיימין. אמר שמו
 ידיר ה' יסכון זכיימין לצעה על ה' יתעלה
 וה' יחצרך טוכן זין כחפיו: חופף עליו. על
 הכבוד שהיה טוכן זירוסלים בחלק זכיימין,
 וטעם זין כחפיו ולא אמר על ראשו לפי
 שבזיהמיק אינו בגונה הסר ממש אלא לטעה
 מעט כחך כיג אמה מעין עיעם, ודעתו של
 דוד היה לזכותו עם כמו סדרע זכיימין
 קדשים וכן פירש"י ז"ל, והנה משה קראו זכאן
 זלסון כחף וכן יהושע תלמידו קראו כן (יהושע
 ע"ו) אל כחף היצוקי, ומה שנקרא יצוקי ע"ש
 שקנאו דוד מארונה היצוקי. ויש שפירש מה
 שאמר זין כחפיו לפי שמוא זאלמע כחלתו:
 וע"ד המדרש יש זפקוק הזה רמו לסלמט
 מקדשים, יסכון לצעה זה מקדש ראשון
 ולכך הזכיר זו לסון שכינה, חופף עליו כל
 היום זה מקדש שני ולא הזכיר יסכון אלא
 לסון חופף שלא שרתה זו שכינה הדיר, וזין
 כחפיו שכן זה מקדש שלישי שתחזור השכינה
 לזית קדש הקדשים, כן דרז"ל זכיימין, ונרמו
 כל זה זכיימין של זכיימין למעלתו ולכבודו
 שהוא אוטפיזכן לשכינה ואז"ל עליו שלא שלטה
 זו רמה, והוא שאמרו זקוף פרק הסוחפין
 ה"ר שבעה לא שלטה בהן רמה וחולעה ואלו
 הן אברהם ילחק ויעקב משה אהרן ומרים
 וזכיימין זן יעקב, אברהם ילחק ויעקב שכי' בהן זכל
 מכל כל, משה אהרן ומרים שכי' בהן עפ"י ה', אצל
 במרים לא כאמר עפ"י ה' שגנאי הדבר לומר אלא
 דאח"א ממשה, זכיימין זן יעקב דכי' זו ידיר ה'
 יסכון לצעה עליו, וי"א חף דוד טנאי (תהלים י"ז)
 חף זכיימין יסכון לצעה ע"כ, ושנעתי קמך לזה
 (שמות ע"ז) ולא הזאים ורמה לא היטה זו
 ה"ז אים רמה לא היטה זו והוא אקמכחא
 לקבלת ר' אלעזר, ומלת זין רמו ואקמכחא
 לקבלת י"א שהרי דוד היה השמיני:
 וע"ד הקבלה לזכיימין אמר משה ידיר ה', שהוא
 הכבוד יסכון על זכיימין ואמר לצעה כי
 מתוך כך יצעה זכיימין הגדול שזקרו וכענין

שכי' (שמות י"ד) וירא ישראל את ה' הגדולה
 וראינו זה ובעבור זה נקרא שלמה ידידיה
 זשמו, וכן דרשו זכיימין זכיימין איל הקניה
 לסלמה הואיל וסמך זכיימין כזודי אסיא לך את
 זחי דכי (מ"א ז') וה' נחן חכמה לסלמה
 כאשר דבר לו ולא פירש והיכן פירש לחלן
 (ע"ג) כי ראו כי חכמה אלהים זקרו
 לעשות מספט ע"כ, ולמדנו מכל זה שאין זכל
 הסצטים כלן מזורך זכיימין זשזרחא שכינה
 זחלקו זזמעלה זזכות ויש לו יחרון על כל
 יתר אחיו ואולי מפני זה הזכירו הכתוב זפיע
 ואמר לזכיימין זלא ואיו כי לא רלה לערב
 אוחו ולכלול זכרתו עם שאר הסצטים שכלן
 נקשרין יחד זקסור ואיו, ועוד לפי דרך זה
 יתכן לומר כי מה שהזכיר לזכיימין מכל האחים
 והזכירו נפרד זפיע זלא ואיו כדי לרמוז על
 דוגמתו שהוא מכלל הזכין והוא זפיע נפרד
 מהם כענין האחרון, וזה מזוהר: (יג) מבורכת
 ה' ארצו ממנו שמים. קרא הגשמים ממנו שמים
 והוא מאמר החכמים ז"ל מים העליונים זמאמר
 הם תלויים ופירותיהן מי גשמים וכן אה"כ
 (תהלים ק"ד) מעקה הרים מעליותיו מפרי
 מעשיך השצע הארץ כי השמים מעשיו, וכ"כ
 (ע"ה) כי אראה סמך מעשה אלזעוהיך וקרא
 הגשמים פרי מעשיו כלומר פרי השמים וזהו
 ממנו שמים, וזמאמר ממנו שמים מעל זרך
 אותה זעל זזמער: ופתחום רובצת תחת. הם
 המים התחתונים כי זמים העליונים ומים
 התחתונים זרך אותה והם האור והחשך ולכך
 קמך הטל אל החסום וידוע שאין הטל יורד
 זיום אלא זלילה וכן הזכיר יעקב זזכרתו
 (זרחיה ע"ט) זכרת שמים מעל זכרות הסוס
 רובלת תחת: (יז) וממנו חבוא שמש. ידוע
 כי השמש זכיע יסוד האש שכן אנו מרגישין
 חום גדול זשהקרבו אלינו והקרירות זשהרחקו
 ממנו והוא זזעל התזוהם והפירות, והלזכה
 זכיע יסוד המים שכן הימים והנחלים מחוספים
 זחוספת הלזכה וכאשר החקר הן מחוספים,
 זכח השמש והירה שזעלילן הפירות קראו הכי'
 זנגד ויאמר הכי' שחיה ארלו של יוסף מזכרת
 זכח השמש הזעל זחזוהם ולפי שחזוהם
 הזרע והכרם תלויות זשמש אמר אח"כ זכח
 הלזכה זכיע שהיא זנגרסת הפירות, ומראש
 הררי קדם זלסון (עמוס ו') וראשית שמיים
 יתעחו ואמר כן לפי שפירות ההרים טושים
 מפירות

רבינו

ברכה לג

בחיי

קפו

ופירות סעמקים : (טז) ומטור ארץ. אחר
 שהזכיר פירות הסמים הזכיר פירות ארץ המיסור
 ובמלת ומלואה ככלל הכסף והזהב וכל הממלכיים
 ושאר כל קנייני הארץ שהכל זה ומחצרך מרלון
 הקציה שסכן צקנה : ובמדרש מצרכה ה' ארלו
 למה נחצרך יוסף מצרכה הארץ יותר מכל
 השבטים אלא אדה"ר שסמע לקול אשתו נהקללה
 האדמה בעצורו סנאי (צרחסיה ג') כי סמע
 לקול אסתך וגו', יוסף סלא סמע לאסת אדוניו
 נחצרכה האדמה בעצורו הה"ר מצרכה ה'
 ארלו : תבואתה לראש יוסף. הצרכה הזאת, והמלה
 זרה והיא מורכבה מן צחה ומן מצא, ורמז
 לו משה צכאן כסם מצחה צגלות מלרים קודם
 אחיך כן מצא לגאולה קודם להם והם מיה
 סכים סעמידים הנדחים סיהיו כגאלין קודם
 הכפולים וצין גאולה לגאולה מיה סכים :
 (יז) בכור שורו חדר לו. בעצור שהזכיר מצואה
 המסיל הסצט לסור וכענין סכחוצ (מסלי
 י"ד) ורצ מצואות צכח סור והזכיר בכור לפי
 שהים צכורו סל דחל, וקרני ראס קרניו צכח
 רצות אפרים : וע"ד הקצלה צכור סורו הדר
 לו, נחנו ליוסף הדיק סתי מדות הנלח והסוד
 וז"ס צכור סורו הדר לו כי הדר הוא הנלח
 ססוא מיימין והסוד ססוא מסמאל כרמז צסור
 כי סס לורה סור כידוע צקנלה ומפני סכתנו
 לו צחי מדות אלו המסילו לסני דצרים לסור
 ולראס המסילו לסור כנגד ההוד ולראס כנגד
 סנלח וידעת כי מוסס נסמעה הפלחו סל דוד
 סנאי (תהלים כ"צ) ומקרני רמים עניחתי, וכן
 ילאו ממנו סני סצטים סצט אפרים סנקרא
 ע"ס פריה ורציה ססוא ענין הרחמים והסני
 סצט מוסס סנקרא ע"ס הסכחה ססוא מענין
 סדין : (יח) שמה זבולן בצאתך. כלוי למלחמה
 ואף סיססכר גדול הוא מוצולן כי כולד תחלה
 הקדים זבולן ליססכר לפי ססוא הקצה לתורתו
 סל יססכר וכן הקדימו יעקב צצרכה הסצטים
 לפי ססוא המחזיק תורתו סל יססכר ואס לא
 היה מחזיק א"א לו לעסוק צחורה ע"כ ראוי
 הוא סיעחל סמחה וכבוד צסמחה סל תורה
 לעוה"צ, וז"ס סמח-זבולן צלאחך ואע"ס ספסוטו
 צלאחך למלחמה אפסר לוטר צלאחך מן העוה"ז
 וברך אוחו צסמחה העוה"צ, וייחס הסמחה
 לזבולן לפי ססוא סצה לתורה, וז"ס רז"ל כל
 המטייל מלאי לכיסו סל ת"ח זוכה ויוסב ציסיצה
 סל מעלה סנאי (קהלת ז') כי צלל הסכמה

צלל סכסף וצאורו אלילות סכמה מחקיימה
 מאלילות סכסף ואלילות סכסף כאלל מאלילות
 סכמה, ומסצא צצרכה זו סלסס עניינים סאחד
 סהקדים זבולן ליססכר והסני סכלל צצרכה יססכר
 צכלל צצרכה זבולן והסליסי סהאריך צצרכה
 זבולן ואמר עליו כי ספע ימים ייקו וספוכי
 עמוכי חול וקלר צצרכה יססכר ולא המלא
 צאחד מכל הסצטים סיקלר מוסס צצרכתו כנו
 ציססכר והיה ראוי להאריך צו יותר לפי סאין
 לך סצט גדול צחורה כמותו סנאי (דס"א י"צ)
 ומצני יססכר יודעי צינה לעמים, ומה סקלר
 צצרכתו סאמר ויססכר צאהליך מפני סצצרכה
 סצצרך אוחו צמלה זו היא כוללת כל הנצרות
 והוא סאמר צאהליך סני אהלים אהל סל
 מעלה ואהל סל מטה וא"כ צרכו צסמחה אהל
 סל מטה והוא סכי (תהלים י"ע) סקודי ה'
 יסרים מסמחי לב, וצסמחה אהל סל מעלה
 ססס ססמחה סלמה, וכלסון הנצרכה סחקנו
 ז"ל סהסמחה צמעונו וסס הסכר כפול, ואולי
 לכך ככפלה הסיין צסס יססכר לתורות על
 סני חלקים מן הסכר אחד לעוסק צחורה ואחד
 למחזיק סחורה צידו : (יט) שם יובחו זבחי
 צדק. כלוי כי הכל יצאו לתר המוריה צצציל
 עסרס להקריב קרצנות ולעצור אה ס' .
 וע"ד הקצלה סס יצחו זמחי לךק ייחס סוצחים
 ללךק כי לךק הוא סמקצל תחלה והוא
 הנרמז צחוספת היא סל המצחה וכצד הזכרתי
 זה צפסוק (ויקרא א') והקטיר הכהן אה סכל
 המצחה : ושפוני סמוני חול. צרכן צשוטר
 צספע גדול סיהיה להס הון עחק ועוסר רצ
 עד סיטמכותו צחול, ומלת וספוכי כאלו אמר
 ולפוכי צלד"י, ומ"ס וספוכי עמוכי הוא כפל
 לסון כנו (דכיאל י"צ) אדמת עפר, וה"א
 וסימן דמעמך צחלל מחגליין להון :
 (כא) וירא ראשיה לו. ע"ד ספסע יאמר כי
 גד צקס לו ארץ סיחון ועוג סהיה תחלת
 כצוט הארץ כי סס חלק המחוקק הוא הגדול
 והסליע כנו (סופטים ה') לצי לחקקי ישראל,
 ואמר ססון כנו (ירמיה כ"צ) וספון צארז וכן
 (חגי א') לסצה צצח"כס ספוכים, והזכיר ספון
 ולא קצור לרמז ססוא ספון לתחסימ ולכך
 נקצר צחלקו סל גד צחולה לארץ כדי סיחיו
 מחי חולה לארץ צצכותו : ויחא ראשי עם. סצאו
 ראשי סצט גד עם ישראל חלוני לצא כי כן
 סחנו עם ישראל : צדקת ה' עשה, סקיים מולא
 ספסחי

ספסיו סאמר (צמדצר ל"ב) לא כסוצ אל צחינו עד הסכחל וגו': וע"ד המדרש וירא ראשיה לו, העולם כצרא בזכות ונשה סנקרא ראשיה סכא' וירא ראשיה לו כי סס חלקת מחוקק ספון. וע"ד הקצלה וירא ראשיה לו וירא ערמי' גר ראשיה לו והענין סכסככל הקציה צחכמה סהיא ראשיה כדי כצרוח העולם כי סס מדה ראשיה צהויות סהיו צחכמה ראה כי חלקו סל ונשה הנקרא מחוקק ספון וכסחר סס כי הוא צכלל הראשיה, וירא ראשי עס ונשס האליל המדות סקראן ראשי עס כלסון (ההלים כ"ד) סאו סעריס ראשיכס, לדקה הי עשה ומספטיו ההפארת והכצוד סכאללו עסס וזה מצואר. וענין המדרש וסודו צנשה סנקרא ראשיה על סס סהיחה כצווחו מחוך אספסקלריח העאירה סהיא ראשיה כי עד סס ססיג ומסס הסכצא כי כל מחכצא מחכצא מחוך מה סהסיג ואעיפ סהסכצא מחוכה לא ססיג מחוהה וע"ז צקס צאמרו הרחי נח אה כצודך ולא כענה, ומה סנקרא מחוקק לפי סכצווחו סל ונשה צסס הגדול צרחמיס סמסס מלות עשה ססן רמיח כי מי ע ולמי ככגד ההפארת והכצוד ולפיכך כרסס ומספר מלות עשה צעלח מחקק סהס ככגד ססס המיוחד ומספר מלות למי ססייה ססן ככגד חליף דליח כרמוז ג"כ צפסיק (רכיאל ע') אדני שמעה אדני סלחה אדני הקסיצה, וכראה כי לזה רמוז אונקלוס צמה סחרגס ספרא רצא, סקרא המחוקק הגדול ע"ס סכצווחו צסס הגדול, והזכיר ישעיה הכציה ע"ה (ישעיה ל"ג) כי הי סופטפו הי מחוקקנו הי מלכנו הוא יוסיענו, וצאור הכחוצ מחלחנו מפורש וצקדר למעה ולמעלה ואעיפ סרסיי ז"ל פירש מחוקקנו לסון ומוסל מלסון ומחוקק מצין רגליו מה סרמוזחי הוא העיקר, ויוכתן צן עזיאל ע"ה מעיד ע"ז ספירוש מחוקקנו כותן לנו דת והוא סחרגס הי דייכנח דאפקנא צנצורתיה מחלריס מלפנכא די יהצ לכא חולפן אורייתא מסיכי וכן האמה כי החורה צסס הגדול כחכה.

ומכאן יס לך להעשורר צכחצי הקדש צאוחן דצריס סנקראו צסס גדול כענין צהמיק סנקרא גדול סכא' (מ"ב כ"ה) ואה כל ציה גדול סרף צאס וכן העוצד המסרת סס נקרא (צמדצר ל"ה) סכהן הגדול וכן סנהר סכא"י נקרא (דצריס א') סנהר הגדול כהר פרת, וכן ססס הגדול סהכהן הגדול עוצד לפניו סכא' (דצריס)

(סס י"א) אה כל מעשה הי הגדול, וכן צמה סקורין חכמי האמה לסון רצא סהוא סרנוס סל גדול כענין צקדיס אמן יהא סמיס רצא מצדך וכן יהא סלמח רצא וכן קדוש סיוס סקורין קדושא רצא ולא כן סל לילה וכן צרכה סיוס סל אהנה עולם אהנחנו סקורין אהנה רצה ולא כן סל ערציה, וכן קורין ליוס סניעי סל ערצה הוסענח רצא לפי סהוא ססלוס כ"ו ימיס סמצריחח העולם סכצרא צכיה צאלול, כל אלה אס ססכיל צהס מחלח כי דרך אהר לסס, והצנן זה: (כב) דן נור אריה. ע"ד ספסע המסילו צנצורה לגור אריה כאשר הוא מדלג מחר צסן. וע"ד הקצלה נקרא דן ככגד מדה"ד כי כן אמרה רחל עליו (צרחסיס ל"ו) דכני אלהיס והמסילו ונשה צצרכחו לגור אריס ככגד מדה"ד סל מעלה ססס לורת גור אריה וזה מצואר: (כג) נפתלי שבע רצון. ע"ד ספסע יהיס סצע רלון סל הקציה וכענין סהזכיר למעלה ורלון סוככי סנת ויהיה מלח צרכת הי ויירס יס ודרוס וזה ירמוז אל כחלחו ססיח מערציה דרומיה. וע"ד הקצלה נפתלי סצע רלון המחלח צרכת הי סהיא זאה סכא' וזאה הצרכת יס ודרוס העוה"צ כמסל לים ורחה מן יס העוה"צ לדרוס סכא' (יהוסע ע"ו) כי ארץ כננצ כחכני וז"ס צספר סכסיר יס ודרוס ירסה רש היה לו לומר אלח יס ודרוס יהי רס הכל כהון לך ולוחי סחשעור דרכיו.

ולפי דעתי סרמוז צכל זה ססלוס והצריח ואפי' סחכמה והצניה רס וז"ס יס ודרוס יהי רס. ודע כי נפתלי ואשר חוכיס עס דן צלסון ודגלו כסר וזה כרסס צעלות נפתלי סצע רלון וזה מצואר: (כד) ושובל בשמן רגלו. הזכיר לסון טצילה על רצוי ססמן סכצארלו סל אסר ולכך אחר רגלו ולא ידו וכענין סכ' (צרחסיס מ"ט) כצס ציין לצושו הזכיר לסון כבוס ציין ע"ס רצוי היין סכצארץ יהודה כאדס סמכיה סמיס ויכצס צגדיו ציין להסלגת סרצוי וכן הזכיר יעקב (סס) מאשר סמכה לחמו, ואמר צרזל וכחסה כלו' צחלקו יהיו סרי צרזל וכחסה, או צא לרמוז סהסייה ארלו מכעול ארץ ישראל ויהיו לו דלתוח כחסה וצריחי צרזל וכל הארץ כעולה צהן, והכוכה צזה סלח יצאו צארלו אוריציס לסלול ממנו ססמן סלו אצל יוליכהו מארלו לסאר ארלוה: (כה) וכימיך דבאך. דעה אונקלוס סהמלה ספוכה והיא כמו דצאך מלסון

רבינו

ברכה לג

בחיי

קפז

(דברים כ"ח) דאזון נפטי וזהו שחרגס וכיומי
 עולמותך הוקפך חמר וכיעיך על ימי הנחרות
 כי הם נקראים ימים וראוין ליחשב צמספר
 ימים ודאזך על ימי הזקנה שהם ימי דאזון
 נפס ולער והם השנים אשר יחמר האדם אין
 לי זהם חפן, אצל כפסונו של מקרא פירוש
 וכיעיך דאזך וכל יעיך ההיה ארלך זנת הסמן
 ויהיה מלסון חרגוס של זנ דאיז וכימ הרצה
 לסוכות צחורה שהם חרגוס כמו (צראסית לי"א)
 יגר שהדוחא שהוא חרגוס גלעד וכן ואתה
 מרצנות קדם וצנצאים (ישעיה כ"ח) אחא נקר
 וגם לילה אם הצעיון צעיו וכן צכחוצים (תהלים
 ע"י) כי עסית מוספטי ודיכי וכן עוד (איוב
 י"י) הנה צממים עדי וסודי צמרומים (סס כ')
 עלמיו אפיקי כחוסה גרמיו כמטיל צרזל (סיר
 ח') אף ערסנו רענכה חרגוס מטה ערסא יתמלה
 כלולה משתי לסיכות אלו לסון הקדם ולסון
 חרגוס, וכן ממלא חזור החלמור המקודס שים
 צו שתי לסוכות אלו כי רצינא ורצ אסי אחז
 דרך הסורה סכחכה צסיכי, ולפי דעתי שיש
 לדבר הזה שרש כי שם האדון העיוחד צממו
 שהוא להיק וכנגד שם הסליח שהוא החרגוס
 הוא מטטרון ואיני רשאי להרחיב צחור :

(כו) אין כאל ישורון. אחר סקיים לצדך השצטיים
 אחר אחד החחיל עתה לדבר עם כלם
 צכלל ויודיע להם טוב חלקם כי יולר הכל הוא
 ויצטר אוחס צירוסה הארץ וסיזכו לצא בחוכה
 מה שלא זכה הוא ויצאר עוד להם עכין העוה"צ
 כאשר אצאר וחסם דצרו צעניכים כאלה ולכך
 יחמר אין כאל יטרון שאין אחם כהכנענים כי
 הם חחת ומסלת המלאכים שרי מעלה ולא כן
 ישראל כעכין שכי (סמות לי"ג) וכפליכו אחי
 ועוץ, ועיכ קראם יטרון כי הוא שם יטר
 להורות שאין צכל שרי מעלה כאלהי ישראל,
 וכי על ישראל אסריך ישראל מי כמוך כי
 אינם כצצעים אומות הקדמונים עיכ יודיעם
 שלא שם חלקנו כהם ולא גורלנו ככל המונס
 זהו אין כאל יטרון שהוא רוכב שמים והוא
 יהיה כמלא צעזרך וצגאוחו סחקים, צגאוחו
 רוכב סחקים: וענין רוכב שמים. ע"ד הפסע
 ככה סמסלה צלסון רכיצה וכעכין סכחוצ
 ירכיזהו על צמתי ארץ שהוא לסון ממסלה,
 עוד לצאר כי כמו שהרוכב מחגצר על הקוס
 לפי שאין מרולת הקוס מכה עלמו אלא מכה
 הרוכב כעכין שכי. (איוב ל"ע) ססחק לקוס

ולרכבו כן מרולת הגלגלים ותנועתם אינם מכה
 עלמון אלא מכה הסליע המניע אוחס ימעלה,
 וצחור מלח הסמים הכוכה על ערבות וכן דרזיל
 ערבות מכלן דחקרי שמים כחיז הכא רוכב
 שמים וכחיז החם (תהלים ס"ח) קולו לרוכב
 צערנות, וכחב הרמ זיל צספר העורה סקתכל
 צמה סארזיל ערנות רס וכסא שוכן עליו סכא
 קולו לרוכב צערנות ולא חמר שוכן צו סאלו
 חמר כן היה מחייב להקציה מקום או סיהיה
 הש"י כח מהכחות כמו שדמו כחות הלצא"ה
 וצחמרים שוכן עליו הראוי שהוא יחי כצדל מן
 הגלגל ואיכו כח צו סרוכב שמים עכינו מסבב
 הגלגל המקיף ומניעו כרלונו וסאר הגלגלים
 סמחכועעים צמכועתו והם מוחכועעים סכועה
 החלק צכל, וזאת היא היכולת העלום אשר
 חניע הכל ע"כ: וע"ד הקצלה רוכב שמים, קרא
 המדות שמים וסעור סכי כסישראל עושים רלונו
 של מקום סכה הוא הרוכב שמים ואיכו מחרחק
 ממדותיו וכסאין עושים רלונו ש"מ וצגאוחו
 סחקים סכה הוא מחגאה ומסחלק למרום מרומים
 והוא מחרחק ממדותיו ודומה לזה דרזיל כסישראל
 עושים רלונו של מקום מוסיפים כח צנצורה
 של מעלה סכחמר (תהלים ס') צאלהים כעשה
 חיל וצזמן שאין עוסין רלונו (דברים ל"צ) לור
 ילדך חסי: (כו) סעונה אלהי קדם. ע"ד הפסע
 יחמר מעונה סלך הוא אלהי קדם כמו (תהלים
 ל"ח) עליון סמח מעוכך, ולסון מעון כמו סכה
 וכן (סס ע"ו) ויהי צסלם סכו ומעוכתו צליון.
 ויש הפרס צין מעון למקום כי המעון לעולם
 למעלה על החוסה צו והמקום לעטה:
 ומחחת ורועות עולם. יש לך זרועות עולם סיקמכו,
 או יחמר הקצ"ה שהוא אלהי קדם הוא
 מעון העולם כלוי סובל סעליוכים, ומחחת זרועות
 עולם שהוא סובל סמחחוכים ג"כ סמחליחות
 כלו הוא כסען עליו סכיכ (סס ק"ד) כועה
 שמים כיריעה כלוי כיריעה הזו הפרוסה למעלה
 סהיא חלויה צחור ואיכה כסעכת על סוס דצר
 צעולם וכי (איוב כ"ו) חולה ארץ על צלימה
 כלוי על לא דצר אלא על כחו ולריך סיצלום
 אדם אח פיו סלא יוכל להסיב היאך זה ולסון
 צלימה שהוא כדרס סתי חיצות חיצה אחת וא"כ
 הסמים והארץ כסענים על כחו ימעלה וכ"א
 סנצ"א (ישעיה מ"ו) אחי עסיתי ואחי אסא, כלוי
 אחי עסיתי שמים וארץ ואחי הכושא אוחס ומי
 סכה גדול כזה צידו יש לו כח לגרם מפכיך

האויז

האויב : וע"ד הקבלה מעונה אלהי קדם תוספת
היא רועות על מדה"ד כי נעונו מדה רחמים ומעונה
מדה הדין, ומפני זה הזכיר משה כאן מעונה
ואמר במקום אחר (תהלים ל') ה' נעונו אלהיית
לנו כי שם ידבר משה בתפלה ולכך הזכיר
נעונו שהוא רמז למדה רחמים אבל כאן שהולך
לרמז על מדה הדין לגרם האויבים ולהשמידם
הזכיר מעונה בתוספת היא שהיא רמז לה"א
ראשונה שבשם שהוא אלהי קדם ומתחת זרועות
שמים עולם ומלאת זרועות איכה סמוכה ושעור
הכתוב כן ומתחת עד סוף הבנין שהיא מדה
הדין וזהו ויגרם מפניך אויב והיא המדה וע"ד
הזכיר לשון ויאמר שהוא מדה הדין וזהו ויגרם
מפניך אויב, ולא אמר ומרצ גאוהך אלא ואמר
מרצ גאוהך והוא מלי' מישור כלו' וישור המרצ
גאוהך כי אין המרצ גאוהך של ישראל ח"ו כי
ירוסה לעשו היא אבל הכונה מדה הדין שהרי
צטעה שישראל זכאין השמאל כעסית ימין כמלחה
למר כי משה רמז כל העושר זכאן כסף שרמזין
צטירת הים צפוק (שמות ט"ז) מי כמכה רלה
לרמז עליהם שם בתחלה כנזאחו גם עתה צפוק
כנזאחו חסם זהן את התורה : (כת) עין יעקב.
ע"ד הפסע מי סילא נמעין יעקב וכן (ישעיה
מ"ח) ומתי יהודם ילאו, ואמר אל ארץ כמו
בארץ וכן (מלכים א' ח') והתפללו אל המקום
הזה, ומה שהזכיר יעקב צירושם הארץ לזאר
כי להם לצדס נחנה הארץ הקדושה, כלומר
לזרע יעקב בצד וז"ל עין יעקב ולא מלינו
עין אצרהם וילחק אלא עין יעקב להוליא עשו
וישמעאל, ומן הידוע כי ארבעה דברים הם
סזכהם זהן אותה הישראלית ואלו הן הכנזאה
והחורה וארץ ישראל ותחית הממים, וכ"ל להוכיחם
ולזארם כלם מדרגי משה שגלה על ארבעתם
וצכל פסוק ופסוק תמלא נזואר שהזכיר שם
יעקב להורות כי כלן לא נחנו אלא לזרע יעקב
בלצד, הכנזאה הוא שכתוב (דברים י"ח) נביא
נקרצך מאחיק כמוכי, אמר כמוכי שאני מזרע
יעקב, ולמדנו צום שאין הכנזאה מלויה אלא
צזרע של יעקב כי מפני שהזכיר מאחיק וצכי
עשו נקראים אחים סכא' (צמדצר ב') בה אמר
אחיק ישראל לכך הולך להוסיף כמוכי למעט
שאר האחים שהם עשו וישמעאל ולהוליאם מן
הכלל והא למדה שאין כנזאה אלא צישראל,
ומה שמלינו צלעם שהיה נביא צעכויס מקרה
הוא היה לו ולא עלה לאותה הסגה אלא לכבודן

של ישראל ולפי טעה ודרך מקרה וכן הזכיר
צלסון מקרה (סס כ"ג) ויקר אלהים אל צלעם
(סס) ויקר ה' אל צלעם או מעטם ספירסו
ז"ל כדי שלא יהא פתחון פה לעכויס ליום
הדין לומר לישראל נביאים ולנו אין נביאים
אלו היו לנו נביאים היינו חוזרין למוטב, התורה
הוא שכי' תורה ליה לנו משה והזכיר מיד קהלה
יעקב כי לא נחנה התורה אלא לקהלת יעקב
ואין מי שיזכה בה כי אם יעקב לצדו וכל
המתקהל עמו, הארץ הוא שהזכיר כאן עין
יעקב אלא ארץ שלא נחנה הארץ למורסה אלא
לזרע יעקב ולא נחייצנה מעולם אחר שנחצנה
ולא תחייצנו לעם אחר, תחית הממים הוא שאמר
אף שמי יערפו על מלת שמי חוזרת לעין
יעקב ולמעלה זרעו של יעקב ייחס לו השמים
שהוא ערבות שעליו הזכיר למעלה רוכב שמים,
ואמר יערפו על כי הטל שעתיד להחיות זו
הממים הוא צערבות ועודדי כוכבים אינן זוכין
לתחית הממים כי אם ישראל זרע יעקב והוא
שכי' (דניאל י"ג) ורבים מיסני אדמת עפר
יקילו, וידוע כי מלת רבים ענינה על ישראל
כענין שכי' (אסתר ח') ורבים נעמי הארץ
מתיהדים כן דרז"ל בצפרי איר סימאי (תהלים
כ') יקרא אל השמים מעל זו נשמה, ואל הארץ
זה הבוף, לדין עמו למי שהוא מדיין לעמו מכאן
לתחית ישראל ע"כ, וכ"ו ישעיה ע"ה שהתנבא
על העכויס ואמר (ישעיה כ"ז) תחיס צל יחיו
רפאים צל יקומו וחזר והתנבא על ישראל ואמר
(סס כ"ז) יחיו מיחד כבלתי יקומו הקילו ורכנו
שוכני עפר כי טל אורה עלך, זאר שאין תחית
הממים אלא לישראל וחדע לך כי כל ישראל
יחיו צין רשעים צין לדיקים לדיקים לקבל סכר
ורשעים לקבל עוכס כי כיון שקיימו המלות או
עברו עליהן צגוף וצנפס כן ראוין ליטול הסכר
או העוכס צגוף וצנפס, וז"ש (דניאל י"ג) אלה
לחיי עולם ואלה לחרפות לדרחון עולם, וז"ש
אסף (תהלים ע"ג) צעיר ללמס חצנה, ומלת
צעיר מקור כמו צהעיר וכמוהו (ישעיה כ"ג)
לשמיר שהוא כמו להשמיר וחרגס יוכחן האיק
חילתא מן גצר דמתערא ליום דינא רצח צחמער
יטהון מצוי קצרהון צרגז דמותהון חצנה, וכן
שכינו צצרייהא שלש כמות ליום הדין אחת של
לדיקים גמורים ואחת של רשעים גמורים ואחת
של ציכויס לדיקים גמורים ככתבים ונחתמים
לאלתר לחיי עוה"צ רשעים גמורים ככתבים
ונחתמים

לעוה"צ ולכך אומר כוּסַע צה' והוא כלסון (יסעיה
 מ"ה) ישראל כוּסַע צה' חסועה עולמים, ואחר
 שהזכיר סכר העוה"צ כהן להם מופת ע"ז כי
 יהיה הוא יתנרך מנגס ועזרם ומרצ גאותם
 כלו' שיוכלו להגאות צה' ז"ש מנן עזרך, ויכלול
 עוד סיקרא לעה"ד של מעלה מנן לפי סדרך
 המנן להיות צלד שמאל ויצטיחנו צה' שתייה
 בעזרכו ולא נפחד מן האויב אך נחנצר עליו.
 וכן אומר דוד (חסלים י"ח) וחתן לי מנן יסעך,
 ובאר עוד ואמר (סס פ"ד) כי שמע ומנן ה'
 אלמים, קרא השם הגדול שמע ומדה"ד של מעלה
 מנן ז"ש זכאן מנן עזרך ואשר חרצ גאותך כי
 צה' להם לישראל ההלכה התמידית והתגברות
 העלום על כל אויביהם הנה זה להם למופת
 כי הם דבקים וכוסעים צהקציה לעוה"צ, וזה
 כלל גדול לכל היעודים שצחורה וכנון אותן
 שצקדר אם צחקוסי שאין הכוונה סיהיו אותם
 היעודים שצעוה"ז תכלית הסכר צקיום העלות
 חבל הם מופת לעם סיוכו לעוה"צ צהפקח כל
 רלונס צעוה"ז, ורלויה היתה החורה שכל
 דברים שלום ואמת, להיות להגוכין העוה"צ
 חותמת, גם מלך ישראל העצד הנאמן אשר
 לחיי העולם הנא מומון, רלוי היה יוס סצרך
 צצטי ישראל ומקהלם להפטר מהם מתוך
 דברי העולם העליון הנעלם ועל כן רלה
 לחתום דבריו זו:

לד' (א) ויעל משח. כי סחכס ר"א ז"ל לפי
 דעתי כי מזה הפסוק ואלך כהב יהושע
 כי אחר שהלך משה לא ירד וצדך כצואה כי
 אותו והעבד ויראהו ה' גם ויאמר ה' אליו גם
 ויקצר אותו ע"כ, הולרך לפרס כן לפי סקסה
 צעיכיו סיכתוב משה מייחחו וקנורחו, וליכו
 אמת ואין סיכוסו ככון חבל סככון להחמין
 והקצלה האמתית סיס לנו כי משה כחצ החורה
 כלה מצראסיה עד לעיני כל ישראל הכל עפי
 הגבורה. והנה משה כעעה"ק מוספר קדמון
 מתחלה ועד סוף אות צלות וזו היא דעת רבי
 מאיר שאמר אפטר ספר חורה סקר אות אחת
 ומשה אומר לקוח את ספר החורה הזה חלל
 הקציה אומר ומשה כותב צדמע, ונראה לי שאין
 לתמוה אם יכתוב משה ויעת סס משה עצד
 ה' ויקצור אותו בני והוא צחיים כי היה כותב
 מה סעתיך להיות וכן למעלה צדצרי הסירה
 (דברים ל"ג) וירא ה' ויכעז מבעס צכיו וצכותיו
 סהודיע צזה מה סעתיך להיות צצית ראסון

וכן

וכחתיים לאלתר לביהכס סכאמר (דניאל י"ג)
 ורצים מייסכי אדעת עפר יקילו חלה לחיי עולם
 ואלה לתרפוח ונו' והא לעדה סיהיו חף הרסעים,
 והתחיה סהיא לרעתם כי יהיו כדוכין צגוף
 וצכפס צגיהכס סהוא קצוע צארץ צצצעה מדורים
 צצו ואומר סס ציכוכים מלפלסין ועולין חבל
 מי סעוכותיו מרוצין מוכיותיו וצכלל עון סוסעי
 ישראל צגוסן יורדין לביהכס וכדוכין סס סכים
 עפר חדס לאחר סכים עפר חדס גוסן כלה
 וכסמתן כטרפת ורוח מסזרתן חחה כפות רגלי
 הלדיקים, ומה שאמר גוסן כלה מוכיה סהס
 יורדין סס לביהכס צגוף וצכפס וכדי לרמוז
 שאין חחיה סמתים חלה לישראל לפיכך הזכיר
 חכ' על וסעך לו מיד אסריך ישראל ודרז"ל
 (דברים ל"ד) עד הים האחרון הרה לו סקציה
 למשה עד זמן חחיה סמתים סכאמר עד הים
 האחרון חל סיקרי הים האחרון חלה היום
 האחרון: וע"ד סערדס עין יעקב כעין הצרכה
 סצרכן יעקב חציהס (בראסיה ע"ח) וססיצ
 אהכס חל ארץ חצותיכס: אף שמי יערפו טל.
 כנו סמיו יחזור להקציה וכן ויגרס ויאמר, או
 יחזור סככיו לישראל כנוי סחולה דבר קטן
 צגדול ואמר כי למעלה ישראל וכדעת סאומרים
 כי ישראל עיקר סמליחות, או יחזור חל סארץ
 סהרי מליכו מלה ארץ צלסון זכר (סס י"ג)
 ולא כסא אותס סארץ וכן (יסעיה ע') כעחס
 ארץ, וסעור חכ' כי סמיו של ארץ כלו' ססעים
 סהס כנגד סארץ הקדוסה יערפו על כלומר
 יורידו על של צרכה, ומלה יערפו כמו ירעפו:
 (כס) אשריך ישראל מי כמוך. פסוק זה סצמחה
 מסורסת לישראל צעכין סעוה"צ כי מסכי
 סהזכיר צפסוק של מעלה יעודי הגוף והס צרכה
 סארץ וספע ססלות והעוזה סהיא ארץ דגן
 וסירוס וסמיו אשר מלמעלה יורידו סעל לצרכה
 וסיסככו סס ישראל לצעה לא יפחדו מלר ואויב
 וסלא מדור סס סוס חומה עויב כי אם ישראל
 לצדס וז"ס צדד כעכין סכ' (צמדצר כ"ג) סן
 עס לצדד יסכון, על כן הולרך לסוקיף ולצאר
 אסריך ישראל מי כמוך יאמר חל סחסוב סיהיה
 זה לכס תכלית הגמול וסכר סמלות, ועל כן
 חמלא ערמח צמלה עס, וצאורו מי כמוך עס
 צעמים סיהיו לו יעודי הגוף ויעודי סכפס
 וסיהיה לו סעוזה וססלות צארץ עוזה ורחה
 צעוה"ז וסיהיה כוּסַע צה' יתעלה לחיי סעוה"צ,
 וכבר ידעת כי אין חסועה סאמתיה כי אם

וכן צפאר סענינים צפוקי העחידות צמדצר צחס
 צלסון עצר סכל הכצ'חיס כוהגיס הוטהג הזה
 צדצריהם לדצר עצר צמקום עחיד: (ד) זאח
 הארץ אשר נשבועחי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר
 לזרעך אחגנה. רמו לך מטה צכאן שהסכיכה
 תחזור לזמן והוא קן דכיאל, ודרז"ל צצרכות
 פרק עי סעחו מאי לאמר לך אמור אמר רבי
 יונתן מנין למתים צעספרים זה עם זה סכא'
 לאמר אמר הקציה למטה לך אמור להם לאצרהם
 ילחק ויעקב סצועה סכסצעהי להם קיינחיה
 לצניהם, וסס העלו צגמרח סהמתים יודעין
 ואל"ל לערז דגופייהו מדכתיב (חיוצ י"ד) אך
 צצרו עליו יכאצ וגו' אלל אפי' לערז דאחריני
 ידעי ואל"ל סיודעים עכיני אוחו עולם שהס
 צו אלל אפי' עכינים סצעוה"ז יודעין מכאן
 סאפי' עכינים סצעוה"ז יודעים ומתעסקים צו
 וז"ע צגמרח אי ק"ד לא ידעי כי אמר להו
 עאי הוי אלל. מאי ידעי למת ליה למימר להו
 לאחזוקי טיבותא למטה, למדוכו סהכמים ז"ל
 צכאן צפי' סהמתים יודעים אפילו עכינים
 סצעוה"ז ומה סהולרך מטה להודיעם כדי
 סיחזיקו לו סאצות גוזה כשהודיעם דצר זה
 אע"פ סכצר ידעוהו סס: (ה) ויסת שם משה
 עבר ה'. לא כקרא עצר עד סמת, הכה צחייו
 קראו סכ' צחלת ספרטה איס סאלהים ועכסיו
 צסוף ספרטה אכפ מוחו קראו עצר ה' ונה
 סלא סמלא כן צכל חומסי תורה, והענין למעלתו
 וגודל סגגתו כי העצר רגיל אלל אדוכיו וככנס
 עמו צחדרי חדרים ועסועס לפכיו חדיר, ועפורס
 אצרו גדולים לדיקים צמיחתן יוחר מצחייהם
 וכ"ע סהחדס אינו כקרא קדוש עד סמת וז"ע
 (סהל"ס ע"ז) לקדושים אשר צארן העה, ורז"ל
 דרסוהו על סאצות סמתו סכן אמרו צמדרס
 סהל"ס אין סקציה קורא ללדיקים קדושים עד
 סינתנו צארן לפי סילה"ר מלר לאדם צעוה"ז
 ואין סקציה מאמין צו עד סמת ואפי' אצות
 סעולם לא כקראו קדושים עד סניהנו צארן
 ע"כ, ומזה סקנו צחפלה וקדושים צכל יוס
 יהללוק סלה וכסמת הלדיקים היא סמהללה
 כענין (סס ק"ג) כל הכסמת סהלל ית, ורצ"ס
 סואלים עטה סכחכה תורה על ידו איך סזכיר
 צו הכ' תיחה והלא מליכו מי סלא הגיע למעלתו
 והוא חי וקיים לעולם כענין סחוק ואליהו,
 אצל סענין לומר כי לפי סמטא צמי מריצה
 עכס צמיחה והיה צכלל גזרה אדם סכן סחוק

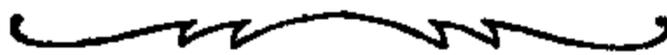
ואליהו סלא סעאו לא היו צכלל גזרה אדם
 והס חיים חיים כלחיים: על פי ה'. על דרך
 ספסע הוא אמרו לו ומות צהר. וע"ד סמדרס
 היא מיחה כסיקה ססכליית מתעלה להדצק
 צסס סככצד: (ו) ויקבר אותו. ויקבר עלמו
 וכן סמלא צמרכבת יחזקאל (יחזקאל א') מרליהם
 ואוחס כלו' ועלמס וענין סככנס צעערה צגי,
 רבי יסמעאל היה דורס סלטה אהין הללו ויקבר
 אוחו וכן (ויקרא כ"צ) יציא אוחו אל פתח
 אהל מועד וכן (סס) והסילו אוחס עון אסמה.
 ובמדרש ויקבר אוחו צגי הקציה קצר אוחו,
 צגי צגימטריא י"ה, ולא על עטה
 צלצד כאמר אלל על כל הלדיקים סכא' (יסעיה
 כ"ח) והלך לפניך לרקך כצוד ה' יאססך, ועוד
 סמלא מלח ויקבר שהיא סמוכה לסס סמיוחד
 ודרסינו סמוכין, וענין סקצוה סקצר אוחו
 סקציה סכפחחה לו סארן צדרך כס וככנס. סס
 ועה וכסחמה אחרי כן. ואסשר עוד לומר כי
 מפכי סהקצוה הוא ענין גכיזה וסלפכה סיחפרס
 סכ' כלפי סכספ ויאמר ויקבר אוחו צגי סגכז
 והלפינו צחוק סלס עסרה חופות סצהן מתענגים
 הלדיקים צגי' וכע"ס על רבי סמעון צן יוחאי
 דהוה יחי' על הל"ק סכחכי סיזא, ומלח
 מוא"צ עולה מי' וצאר צארן מואצ צארן חיים
 עם מי' וא"כ סקרן סאל"ף צמלח צגי ללמדנו
 סני דצרים אלו סחס עלויו סל מטה צגיפו
 וצכססו, וכן סחורה גלחה לנו כמה ימי סעולם
 מחוק סקרן צי"ה סצמלח ססה וסיה לכל אוח
 סקר או יחר סצחורה סאע"פ סאין סענין
 אללנו כגלה יס צכל אחר ואחד עעס כפלא,
 סצן זה: סול בית סעור. דרז"ל סכזדמכו למטה
 צסיכי סמקטרגים סהיה יגור מפניהם וכמו
 סכחצחי צפרטה קרה צפסוק ילא סקלף, וצעצור
 סהולרך עטה לעמוד ככגד סחמיסי סכקרא חמה
 ספוער סיו ככגד יסרלל ע"כ מטה צחייו רלה
 להחגצר עליו וספר ממנו סס כדי להחליס
 כחו לא יסער סיו ככגד יסרלל וכענין סעשו
 אכסי ככה"ג צילה"ר ספיוס אצרא וכסיוס, גס
 צמוחו רלה לקצור עלמו סס כדי סירלה סמקטרג
 קצרו סל עטה ולא יהא רסאי לעלות ולקטרג:
 ולא ידע איש את קבורתו. סעורו מקום קצורתו
 ויחקר סכ' מקום לפי סלא כודע לו עקוס:
 (ז) לא כחה עינו. זה קרון עור פכים סקצל
 מסיכי מלסון (צמדצר י"ח) ועינו כעין
 סצדולה (יחזקאל א') כעין סקרה סכזרא:
 ולא

ולא גם לחה. לחותו ולפי שמתכסה הזקן סיחגצר עליו היוצט ויפרד הלחות מעכו העיד הכי זכאן זמטה סלא נפרד ממכו לחותו, ועלת לחה עלאכה זחוקסת ה"ח. והתבונן כי כסכולר הכניח הוסיק הכי ה"ח גם עתה זמותו הוסיק וזה לצאר כי הסכיכה דזקה עמו מדי היותו גם אחרי מותו: (י"ח) לכל האותות והמוסותים. ע"ד הפטע עטה אותה ומופתים לעיני החולקים עד שהורו על כרחם ועטה כן לעיני כל ישראל המאמינים זו ומזה כחפרקמה כזואת מטה זכל העולם יותר משאר הכניחים כלן, שהרי שאר הכניחים לא היתה כזואתם כודעת לכל חבל היתה לריכה לעדים כענין סכתוז (ע"ז ח') ספרה נא לי חת כל הגדולות אשר עטה אליטע וכי (ע"ס) ויחמר זאת האטה וזה זכה אשר החיה אליטע, חבל כזואת מטה כודעת ומפורקמת לכל העמים לפי שאותותיו ומופתיו היו גלויים ומפורקמים לעיני החולקים זסיח לפרעה ולכל עזריו ולכל חליו, ולעיני המאמינים זהו שאמר לעיני כל ישראל: וע"ד העדרס לכל האותות והמופתים חלו עטר מכות סצמלרים ועז"ח לפרעה ולכל עזריו ולכל חליו: (י"ז) ולכל היד החזקה. זהו קריעת ים סוף סכי זו (סמות י"ד) וירח ישראל חת היד הגדולה. ולכל המורא הגדול, זה מעמד הר סיני סכי זו (ע"ס כ') ולמען שהיה ירחו על פניכם לצלתי תחטאו וכך היו האותות והמופתים כקדר חלו לפרעה חחלה וחלו לישראל אחי"כ: וע"ד הקבלה ולכל היד החזקה ולכל

המורא הגדול אשר עטה מטה החפארת והכבוד, והוא שאמר הכניח (יסעיה ח') והוא מוראכם והוא מערילכם, ולסון אשר עטה כאלו חמר אשר הראה, ומה סלא חמר ולכל המורא הגדול ולכל היד החזקה כקדר סכי שאמר הוא מוראכם והיא מערילכם הכל למעלת כזואתו של עטה הדזק זאסקפלריח המאירה והגיד לך סכתוז כי מטה רזינו ע"ה הראה והזין המדות לעיני כל ישראל, וכמזהו לפי דעתי לדקת ה' עטה ומספעיו עם ישראל יחמר כי מרע"ה עטה עם ישראל הלדקה והמספע. וצריך חתה לדעת כי מפכי שהתורה ומחשבתן של ישראל קדמו לעולם כאשר קבלנו מחכמינו יודעי לפוכות מנייני כל כעלם לכך החחילה התורה זמלת זראסיה ונחממה זמלת ישראל. וזאת התורה אשר עט מטה לפני זכי ישראל תורה אחת חסועת עולמים. לפוז לנו כל הימים החחילה זאות זי"ח וזאות לע"ד ומסיימת כי היא לקומה מן החכמה העליונה אשר זמלת ז' זראסיה הממחמת זסחים ושלמים כתיבות החכמה, וזתתתסך כחומר חותם עסדרן י"ס זזה רמז כי יסוזו הדברים חל הוייתן ועקרן, וע"כ היה ענין סיום התורה זאות זה העליון סזכל האותיות כי ירעזו חל זרס חילין העליון על כל ההויות אשר על מליאותו סס סס עדיו ממכו הכל וסוף סכל עדיו, ולזה רמז העשורר זתסגמה נפלחה כסתחחיל זלמ"ד (תהלים כ"ד) לה' הארץ ומלואת כי מעס ליודעי זיכה כל פעולה זחחלת כגליח וסס קופה וחפוזתה סרמחה:

וברוך צור חיי, הנסתר מעיני הנגלה בדסיוני, אשר לא עזב סדרו ואמתו מעם עבדו, אשר עורני וחורני והעמידני בקרן אורה, וזכני לפתוח ולחתום בבאור התורה, שבו נתכוונתי לשמו הגדול והנורא, הוא יזכני ליום הבשורה, יחדש ימינו כקדם וכימי עולם, ויבנה הבית והאולם, ושם בזמירות נריע לו, כי נבקר בהיכלו, שם נשבע מזיו זהר התפארת והכבוד, ובהיכלו כלו אומר כבוד, שם גבוא אל מוכה אלהים, אף נשבת ונאמר ברוך ה' אלהים אלהי ישראל וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ, אמן ואמן.

תם ונשלם

חסרות

ה ס ר	אחד תיבת	שורה	עמוד	דף
ורי יהושע אי' זניסן כנרא העולם	העולם	לא	ג	ה
לא עמד	כי	כו	ג	ו
עומדים	הכזיאים	כה	ד	ז
אל אנרהם	זחפלהו	לד	ג	ח
לזן	זלאן	יג	ג	ט
עמוקים	הדברים	כה	ג	עו
היי זמלרים	ולא	ד	ג	קכא
סחין היו סיקלים אחסם זאזנים הניא עליהם זרד	עליהם	ה	ג	קכב
זכחז	סזכחז	ז	א	קכז

חלק שני

חסר תיבת	אחד	שורה	עמוד	דף
בעונו	מכוסר	כו	א	ד
צפר	יחדו	לו	ב	עו
ה'	זכמראה	כט	ג	עט
כי היוד	היוד	יג	ד	קכט

חסר תיבת	אחד תי'	שורה	עמוד	דף
לא	כי	יג	ג	עח